Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 134. szám. Kedd, május 16.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. | Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG. | Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Legyen béke.

Budapest, május 15.

(L.) Néhány nap még és százhusz irómester ül össze, hogy megirja az utópiák utópiáját. Tiz tucat szerzője lesz a münek, a megrendelők száma pedig tömérdek millió. Mind várják, a földkerekség összes népei, hogy ez az areopág okos dolgot miveljen. Soha annyira egyek nem voltak a népek egy gondolatban, mint abban, amelyet ama százhusz irómester dolgoz ki: az általános béke gondolatában.

És soha nem kételkedtek inkább valamely tervezet sikerében, mint az általános leszerelésében és békéében. Hiába állitott be a könyvesszekrényünkbe erről a témáról szép és fantasztikus könyveket valamennyi utópista, sőt a kegyetlen szárazon gondolkodó Kant is. Nem tudnak bizni az emberek abban a hitben, hogy el volna törölhető a népek fegyveres marakodása, a hivatalos gyilkolás, milliók erejének és milliók vagyonának lekötése a háboru céljaira. Éreznek valamit abból, amit Heraklitosz egykoron odavetett filozófus-barátainak, hogy: pólemosz pantón patér — a háboru az apja mindeneknek. Halljuk és valljuk, hogy a háboru nem illik bele abba a ragyogó keretbe, amelyet mostanáig megépitett a kultura. De azért mindezideig hazug módon ugy tanitjuk a világtörténetet, hogy belöle a háboru statisztikája kiszoritja a kultura fejezeteit. Beszédet mondunk a béke mellett, de dobogó szivvel, mohón olvassuk a hadi tudósitásokat. Ünnepeljük az irodalom, müvészet és tudomány vezető szellemeit, de hösnek nevezzük ki a tömeggyilkosságok rendezőit. Kétlelkűek vagyunk: amit az eszünkkel kigondolunk, azt lerontja a vérünk hevülése.

Ész és vér méri össze fegyvereit a hágai leszerelési konferencián, amelyet Oroszország nagy dicsőségére a cár hivott egybe. Majdnem minden müvelt állam elküldte a hágai *huis ten bosch* kastélyba az ő delegátusait s három havi időt engedett nekik a fejtörésre és valami nagyszabásu béketerv nyélbe ütésére. A kastélyt pompásan berendezték erre a célra: összeállitottak ott egy könyvtárt a békéről, a tanácskozó terem falait pedig olyan képek diszitik, amelyek a müvészet erejével mutatják be a háboru iszonyatosságait. Minden át van itatva ebben a kastélyban békétől, a falak, a padok, a mennyezet és szönyeg mind szinte narkotizálják a kiküldött diplomatákat a békére. Békésebb milieut már el sem lehet képzelni, mint azt, amelyben az orosz cár és gróf *Muravjev* tervezetét megbeszélik. Ha itt sem sikerül legalább nehány békés elvi határozatot megfogalmazni, akkor szépen, lehorgasztott fővel visszatérhetünk az öreg Heraklitosz tanitásához és a hadügyi budgetekhez.

Csak valamit, csak morzsányit tudjon a hágai areopág kisütni, ami befolynék a modern fegyverkezés lejebb szállitására. Minden ember megelégszik a legcseppnyibb eredménynyel is, olyannal is, amely csak utat sejtet a leszerelés felé. Nem kivánunk egyszerre mindent, nem kivánjuk a világ politikájának és gazdasági rendszereinek egy pillanat alatt való kizökkenését az eddigi kerékvágásból. Ez először is lehetetlen, másodszor talán káros is volna. Az utópikus tervnek csak egy pár programmpontja szabaditsa föl a világot az alól a rabszolgaság alól, amelyet reá ró az állig fegyverkezett óriás haderők tartása. A konferencia sokat markol, de ha csak valami is megmarad az ujjai közt, hát mély hálára kötelezi le a népeket. Bizonyosan tudjuk, hogy a cár terve füstbe megy, csak azt kivánjuk, hogy egy egészséges mustármagocska maradjon meg belöle és hulljon termékeny talajra. Mihelyt a nagy háborupalotának egy tégláját meglazitották, évtizedek, évszázadok munkája majd elvégzi a bontó munkát s a hatalmas konstrukciónak nem marad meg egyebe, csak az emléke.

Ezredéves szenvedések érlelték meg a leszerelési akció eszméjét. Minden valamire való emberbarát minden időben és minden nyelven ennek érdekében beszélt. Minden filozófus — talán ama zordon Nietzsche kivételével — erre a mozgalomra gyüjtötte össze az embereket. A háboruról elmondta az emberiség lelkiismerete a vétót. De amióta a világ áll, ilyen közvetlenül még nem mertek hozzányulni az államok, mint hivatalos tényezők. Ennek a századvégnek jut ki a dicsőség, hogy teljes apparátussal, félelem — de talán remény nélkül is hozzá mer fogni e kérdés megbolygatásához. Már nem félnek e gondolattól az államok — ime egyike a nagy eredményeknek. Ha ezt a szerény rezultátumot követni fogja egy más, közvetlenebb, kézzel foghatóbb, akkor már jó uton jár a konferencia. Senki sem kivánhat tőle teljes és döntő munkát: évezredek belénk nött hagyományait, amelyek fél-ideálokká dagadtak, egyetlen vágással nem lehet belölünk kioperálni.

Minő világot átjáró öröm fogná el az embereket, ha három hónap tanácskozásai után azt hirdetnék a hágai királyi kastélyban, hogy megtalálták a büvös szert, amelylyel a véderő szaporitása, a szaporitására szükséges milliók és milliárdok érezhető százalékkal meg fognak csappanni ennek a konferenciának határozatai értelmében. Minő diadallal emelnék vállaikra az emberek a leszerelőket, minő hála kelne mindenki szivében ezért az egészen soha meg nem álmodott ajándékért. S minő fényesen igazolódnék egy csomó kinevetett utópista, akik zugó háboruk közepette elég bátrak voltak komoly szóval beszélni arról, amit

TÁRCA.

Jób könyve.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Molnár Ferenc.***

Megtaláltam Jób könyvét. Abba irogatott magános éjszakákon, amikor azt csinálta, hogy emlékezett. Onnan valók ezek a fejezetek.

A doktor első hazugsága.

Alkonyatkor lenéztünk az utcára. A házakon tul csodás nyugalommal szállt alá a nap, és rózsaszinü lett minden. Az égen egymást váltogatta a tengerzöld és az aranyvörös. Utóbb elhaltak a szelid zöld foltok, s most már tüzbe borult az egész bolthajtás; alól pedig, a Duna felől szinte a vizbe fojtogatták egymást a tüzes szinek. Középütt — már csak féltányérral — tüzkorongokat ontott a nap. Körötte dulakodtak a lángok, a sárgák már alul terjengtek, a pirosak belehömpölyögtek az izzó aranyba, ott fuldokoltak, égtek az egyre kisebbedő napkorong körül, amig csak végképp el nem tünt. Akkor utána tolakodtak azok is, és egészen alulról, valahonnan az ürből fölsóvároglak, enyhe rózsaszinüre festve az eget, a felhőket eleven aranynyal szegélyezve.

Akkor fölsóhajtott a mama, kissé lehunyta a szemét. A szomoruság egyszerre szállt meg mindkettőnket, hogy elvesztettük a napot. Alulról, az utcáról por lebbent föl, kocsigurulás, fütty, talán nóta is. A házak szép csöndesen lehunyták szemeiket, az emberek fáradtabbaknak látszottak, szinte vonszolták magukat és akkor a széles gyalogjáróról felköszönt az emeletre egy fekete ur.

Az volt a doktor.

Néhány pere mulva már fönn volt.

— Jó estét, doktor ur.

— Jó estét. Épp erre jártam. Gondoltam, hogy feljövök egy kicsit ...

Az erkélyen ültünk és hallgattunk. A mama megint lehunyta a szemét. Valahonnan — a multakból bizonyára — egy édes kis szellő kelt. Az megborzolta őszbevegyülő haját, de én fáztam tőle. A doktor titkon figyelte a mamát, fekete szakállát simogatta, szurós szemét összehuzta, ugy nézte. A doktor oly sovány volt, hogy nem lehetetlen: a szellő ingatta meg a fejét. Vagy talán nem is ingott a feje, de én ugy éreztem.

— Vége lesz a nyárnak — mondta a mama, és ahogy beszélt, vontatott, lágy hangján, egyre homályosabb lett az utca. Árnyak suhantak elő a közökből, már majdnem aludtak a házak a forró nap után. A szellő ujból sóhajtott, egy-két falevél hullott a nyomába.

Most már nem is beszéltünk, csak néztünk a homályba. Nem tudtunk mit mondani. Aztán az anyámra néztem, majd a doktorra. Aztán egymásba akadt a pillantásunk.

Akkor kissé zavarba jött az orvos, és botjával a cipőjét piszkálta, halkan, talán kissé komikusan is szólt:

— Erre jöttem éppen, hát fölszaladtam megnézni, mit csinálnak...

Ez nem volt igaz, ugy, hogy utána mindnyájan fölnéztünk az égre. Már nagyon alant szállhatott a nap lángudvarával, mert csak a látóhatár legalján reszketett a visszfényük. Rózsaszinü lehellet volt az inkább, egyre sötétebb, szomorubb lett. fölül pedig már uralkodott az este, csillagok is jöttek.

Körülnéztem, a doktor már nem volt ott. Meglehet, hogy köszönt is, amikor elment, de nem vettük észre. A mama egy kicsit köhögött. Piros volt az arca.

— Talán bemennénk...

Bementünk, becsuktuk az erkély ajtaját, lámpát gyujtottunk.

— Mindig este van lázam, — mondta a mama. — Ha elszáll a nap, ugy fáj a szivem...

Fájdalmas emlékek ültek meg a lelkünket s én kibámultam az ablakon, a most már acéloskék éjszakába meritve a tekintetemet, hamvadó vágyakról, elmult időkről, hervadó kertekről gondolkozva.

A világos ablak,

Olyan az ablak, mint az emberi szem. Nekem mindig az ablakok mondják meg, hogy milyen házzal van dolgom. Este lehunyják a szemüket, reggel álmosra, tágra nyilnak, ki előbb, ki utóbb. Ismerem a virrasztók ablakait: ezeket a lázas fényben magánosan izzó négyszögeket. A mulatságok izzadt ablakain át füst, csillárragyogás látszik, mint a kissé ittas ember kődös szeméből. A fiatal házaspárok rózsaszinü héju álmatag-szerelmes virrasztással derengő ablakai jó barátaim; mi csak ugy egymásra pillantunk, s már értjük egymást.

Emlékszem, amikor az ablakunk az első őszi éjszakákon figyelő virrasztással, szomoruan nézett rám. Késő éjjel, ha munkából tértem hazafelé, az utolsó fordulónál elém villant az ablak. Akkor már a doktor szándékosan járt hozzánk, és nyiltan hazudott.

Néha, hogy ugy mondjam: játszottam az ablakkal. Nem néztem föl az emeletre, amig csak a kapuhoz nem értem. Ott megállottam, s hirtelen fölnéztem. Az ablak világos volt. Mindig vi-

Lapunk mai száma husz oldal.

sok huzás-halasztás után, majdnem remény nélkül tárgyalnak Hágában.

Nem remélünk nagy eredményt ettől a konferenciától. De valamit mégis várunk tőle. Az uttörés munkáját. Ez a legnehezebb: ha megvan, akkor talán egykor — mi azt hiszszük, hogy jó csomó esztendő mulva — komoly akarattal lerázhatják a nyakukról a népek a rájuk oktrojált háborus kellékeket.

De ezt még most nem várjuk. Csak egy nagy lépést e felé az eszme felé. Ez magában véve is óriás feladat, amelyhez sok erőt és sok bátorságot kivánunk a leszerelő delegátusoknak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, május 15.

A házszabályok revizióját ma a parlament a paktumhoz képest elintézte s a módositott szabályok az uj ülésszakban már érvénybe lépnek. Ez pedig nem jelent valami messzi határidőt, mert a régi ülésszakot már a holnapi ülésben berekesztik. Maga a házszabályok revíziója elég simán ment s ami kis vita volt, az is csak egy félreértés kideritése körül forgott. *Kossuth* Ferenc ugyanis pártjával együtt ugy értelmezte a paktumot, hogy nem hátráltatja ugyan a revíziót, de meg sem szavazza. Sőt az öreg *Madarász* József tovább is ment s elleninditványával el szerette volna érni, hogy a házszabályok revizióját a parlament csak a ciklus végén intézze el. Ez pedig félreértése a paktumnak s *Polónyi* Géza nagyon helyesen jegyezte meg, hogy ezt a revíziót semmiféle inditvánnyal sem szabad bolygatni, mert ha a függetlenségi pártból csak egy inditvány is kerül, a szabadelvüpártból huszat is benyujthatnának s akkor ugyan a paktum vajmi keveset érne. A paktumot tehát támogatni kell s nem elég, ha nem hátráltatják.

A félreértés kideritése után egyébként megtörtént a házszabályok módositása, melyet *Horánszky* Nándor az előadói székből igen tapintatosan ajánlott.

Azontul már csak miniszteri válaszok voltak hátra. De a miniszterelnök gyöngélkedése miatt ezekből is elmaradt egy sor. Csak a pénzügyminiszter, a kereskedelmi és igazságügyi miniszterek válaszoltak több régi interpellációra. A legtöbb válasz kicsi dologra vonatkozott, de akadt egy, melynek nagyobb jelentőségét lehetetlen föl nem ismerni. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter ugyanis arra az interpellációra, melyet Polónyi Géza az Engel-féle borhamisitások ügyében még a miniszter elődjéhez intézett, kijelentette, hogy az iratokból olyan tüneteket ismert fel, amelyek szükségessé teszik *a büntető eljárás megindítását báró Splényi Ödön ellen.* S ilyen irányban az inditvány megtételére föl is hivta már a közvádlót. Ez a válasz a maga megnyugtató hatásával kinő a speciális esetből. Mert nemcsak az interpellálót fogja megnyugtatni, hanem az egész országot, mely a speciális esetből ki fogja érezni az *általános* irányzatot s immár konkrét bizonyitékát is látja, hogy ez az uj korszak nemcsak a nyilatkozatokban különbözik a régitől. Ez csakugyan uj korszak, mert ha régente még a bebizonyitott büntettek fölé is fátyolt erőszakolt a hatalom, most a tünetek is elégségesek, hogy nyomukban a hatalom kérlelhetlenül keresse a megtorlást. Ez most a törvény, jog és igazság korszaka s nem a mindent eltakaró fátylaké. Mert ha a miniszter kijelentése még nem is jelenti, hogy a borhamisitások ügyében bünösnek találta báró Splényi Ödönt, de azt igenis dokumentálja, hogy a mutatkozó tünetek alapján igenis szükségesnek találja a büntető eljárás megindítását. S az ellenőrzés elől nem erőszakkal akarja a hatalom elvonni az esetleges visszaélést, hanem inkább maga áll be a legszigorubb ellenőrzőnek.

Perspektivát nyit ez a válasz messzi területre. S az ország nem zárkózhatik el a tudat elől, hogy ebben az uj korszakban a kormány eldobta azt a hatalmi bundát, amivel idáig minden visszaélést eltakartak és inkább maga is féltékenyen ügyel, hogy a felülről iniciált, tiszta kormányzati szellemet senki se zavarja meg, se éretlenségből, se tulbuzgóságból. E ezért a tanulságért valamivel több figyelem illeti meg a parlamentnek ezt a mai, utolsó ülését.

A képviselőház ülése május 15-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Lukács* László, *Hegedüs* Sándor, *Plósz* Sándor, *Darányi* Ignác, *Cseh* Ervin.

Elnök: Az ülést megnyitja s jelenti, hogy a miniszterelnök betegsége miatt csak később fog válaszolni a mára kitüzött interpellációkra.

Következik

a házszabályok módositásáról.

szóló javaslat tárgyalása.

Horánszky Nándor előadó változatlanul elfogadásra ajánlja a bizottság jelentését, amely kompromisszumon alapszik. A házszabályoknak megalkotása, átváltoztatása és modositása a képviselőház feladatainak legkényesebb teendői közé tartozik, mert a házszabályokon nyugszik a képviselőház tanácskozásainak a rendje és nyugalma, és a házszabályok szolgáltatják a biztositékot arra, hogy a törvényhozás a maga müködését és a maga feladatait akként teljesithesse, amint azt az ország érdekei kivánják. A házszabályok a kisebbségnek oltalmat nyujtanak arra, hogy tevékenységét kifejthesse, a többségnek pedig biztositékot arra, hogy legitim akaratát érvényesithesse. Éppen ezért mi sem kivánatosabb, mint az, hogy a házszabályok minden módositása, amennyire csak lehetséges, a pártok beleegyezésével és belenyugvásával találkozzék.

Maga az a nyilatkozat, amelyet a 204. szakaszra vonatkozólag a béketárgyalások alkalmával a miniszterelnök tett és amelyet a pártok egyhangulag elfogadtak, szintén erkölcsi obligón nyugszik amennyiben kimondta azt, hogy a 204-ik szakasz, ha az eset és a körülmények ugy kivánnák, alkalmaztatni is fog és az országgyülés pártjai helyeslik és elfogadják azt az álláspontot, hogy a Háznak erre vonatkozó határozata előtt minden képviselőnek kötelessége lesz meghajolni. Ez a házszabályokba beiktatva nem lesz, de maga a deklaráció, amely minden részről elfogadtatott, erkölcsi biztositék arra, hogy azok az intenciók, melyek ugy a módositások megalkotásánál, mint e deklaráció megtételénél fennforogtak, valóban meg is fognak valósulni.

Ez nyugtassa meg azokat is, akik talán egyfelől azt tartják, hogy a házszabályok módositásában a Ház tovább ment, mint kellene, másfelől azokat, akik azt hiszik, hogy a házszabályok további szigoritására szükség lett volna a Ház tanácskozásainak érdekében. (Helyeslés a középen.)

A módosítások sem a Ház tanácskozásainak és szólásjogának szabadságát nem érinti, sem pedig a Ház határozatainak a maguk őszinteségében leendő meghozatalát nem hátráltatják, illetőleg ezekre hátrányosan nem hathatnak, tehát megtörtént a házszabályok módositásánál annyi, amennyinek a Ház tanácskozásai érdekében ez idő szerint megtörténni kellett.

Kossuth Ferenc: A házszabályok módositását pártközi egyezmény állapitotta meg s ezért a függetlenségi párt, bár a tervezett módosításokat nem helyesli, nem fogja megakadályozni. Nem helyesli a függetlenségi párt a tervbe vett módosításokat, mert a többség hatalmának kiterjesztését célozzák s a kisebbség ellenálló erejét gyöngitik. A többség uralmának mindenhatóvá válni nem szabad, mert ez a parlamenti abszolutizmushoz vezet.

Madarász József: A hatalom minden tulterjengésének ellensége s azért a módositáshoz nem járul hozzá. Kérdi, vajjon olyan rosszak-e a mai szabályok, hogy azok módositására szorulnak. Hiszen ezeknek a szabályoknak segélyével állott helyre a mai alkotmányos, nyugodalmas állapot. A módositások csak arra valók lesznek, hogy esetleg módot adjanak egyes gonosz kormánynak azoknak örökre való hozzákapcsolására ahhoz a tetemhez, melyhez a mohácsi vész után kapcsolták. A házszabályok módositása, nézete szerint, ma nem is lehetséges, mert a 1848: 14. t.-cz. szerint a házszabályok módositása csak a jövő országgyülésen léphet életbe. Elleninditványt nyujt be, melyben kimondatni kivánja, hogy a Ház a bizottsági jelentést napirendről leveszi s utasitja kormányt és a bizottságot, hogy a szabályok módositására vonatkozó javaslatait az országgyülés végén terjeszsze elő.

Elnök: A vitát bezárja.

Horánszky Nándor előadó: Néhány észrevételt kiván tenni. Madarász felszólalásának első részében azt a nézetét fejezte ki, hogy ő a házszabályok mó-

---

lágos volt az ablak, mögüle szinte kiizzott a csöndes, hüvös utcára a láz. Olykor vártam, amig megint sötét lesz fönn, addig föl se osontam a szobámba.

Igy volt ez napokig. Óh, mily boldogság volt, ha sötét volt az ablak! Akkor éreztem, szinte láttam, hogy mögötte nyugalom van, alvás. Nincs szükség a világosságra. A cselédek kimentek a konyhába, alusznak ők is. A mama ott fekszik a négy párnán és nem köhög. Hisz ha köhögne, lámpást kellene gyujtani.

Ilyen kis boldogságokra van berendezve a mi gyönge szivünk élete. Nem tudom, megértitek-e eléggé, hogy mily nyugalmas öröm szállt az én lelkemre, amikor sötét volt az ablak ...

Talán mert annyi fájdalommal néztem egykoron, azért szeretem most bánatos emlékeim közt keresgélve ezt az ablakot. Mint ahogy csak amaz emlékei értékesek a mi lelkünknek, amelyekért fájdalommal fizettünk meg.

Lumpolás.

A kávéházban már alig volt valaki. A pincér hátul ült a tüzilegénynél és evett. A kávéház akkor van egyedül, amikor a pincér eszik. Olyankor a pénztáros kisasszony is leszáll az emelvényről, és az éléskamrában keresgél. A nagy ablaküvegeken, fönn, mély kék szinnel jelentkezik a virradat.

Egyedül ültem egy asztalnál és sört ittam. Ha valaha nagy bánatotok lesz, igyatok sört, sok sört. Aki szerelmes, az pezsgőt igyék, meg bort; elfelejti a lányt és vigasztalást is talál. De ha igazán nagyon fáj a szivetek, butitsátok el magatokat a sörrel. Keserü és megneheziti a fejet. Részegit és butit. Elkábultok tőle, a gondolatok furcsa, sejtelmes képeket öltenek az agyatokban, majd amugy angolos módra egyszerüen eltünnek. Arra kapod föl a fejedet, hogy nem gondolkoztál semmiről. Talán aludtál? Nem. Körülötted álmosnak látszik minden, álmos az asztal, a szék, a pincér. Az arcod nem izzik lázban, mint a bortól. Nincs kedved duhajkodni, kiabálni, néma vagy. Le-lecsuklik a fejed és ilyen pillanatokban érzed a vigasztalást.

Sört ittam. Aztán fizetett a kezem, a pincér rám adta a kabátot. Kibotorkáltam a született hajnalba, s a házak mentén támolyogtam hazafelé. Ilyonkor nem fájt a szivem, és könnyen, hamar el tudtam aludni. Elvesztettem arra az éjszakára az álmaimat is, óh, mennyi boldogság néhány kesernyés pohárban.

Körülbelül akkor volt ez, amikor a doktor már nem is hazudott. Mi nyomorultak, hogy küzködünk az igazságért, hogy halunk meg érte, s hogy várjuk, óhajtjuk ilyenkor a hazugságot, noha tudjuk róla, hogy az.

Néhányan láttak a pirkadó hajnalfényben hazamenni, izzadtan, lecsukló szempillákkal s én hallottam az embereket, amint mondták:

— A lump.

Voltak, s ezeket már nem szeretném embereknek mondani, akik hozzátettek ehhez egy mondatot, igy kezdve:

— Részeg, és az anyja otthon ...

Az óra.

A sarokban áll az óra. Körülötte sötét a tapéta és sötét az a sarok, ahonnan évek óta olvad egybe a szoba csöndjével megfontolt filozófra való komoly tiktakja.

Ott volt a mama, mindig abban a szobában volt. Késő estig, amig vacsorára nem vetődtünk haza, nem gyujtott lámpát, hanem az órát hallgatta. Keveseknek való bánatos élvezet ez, egy régi, nagy álló órát hallgatni, amint apró kerekeit zökkentve, idekoppan, odakoppan, tik, tak. Aztán a negyedóra előtt, mintha lélekzetet venne, hallod a szerkezetből kineszelő kis kerékfordulást, majd megüti a csöpp kalapács a reszkető acéldrótokat. Halkan zendül egyszer. Aztán jön a második lélekzetvétel, komolyabb, mélyebb és a kis kalapács megkonditja a másik drótharangot. Ilyenkor tele van a homályba borult szoba az órával. Reszkető, bánatos ütése elzöng a sarkokba. Én tudom, hogy felelnek rá a butorok. A pohárszék egyszer sóhajtott is. Az ablakok üvege finoman reszket utána, a sovány sárga kis madár egyet csipog a kalitkájában. Fölébrednek a szoba álmos, halk neszei, a nehéz karosszékek mintha megriadnának. Az utolsó zengés aztán még haldoklik egy kicsit. Körüllebben a sötétség szárnyán a falak közt, aztán elhal, elmulik. Mire végképp elhangzott, már megint hallod a tik-takot. Nem változott azóta. Éppoly egyforma, komoly, kimért, halk zökkenés, ide, oda, mint azelőtt. Cerimóniás és bánatos.

Aggódó lélekkel, néha betegágyon, vagy szomoruságban szoktad meghallani az órát. Akkor is hallod, ha virrasztasz. Minden örömedet is kiséri, de csak akkor hallod, ha egyedül vagy magaddal. Lehet vigasztalásra is használni, én megpróbáltam, csináljátok utánam. Gondoljátok meg, hogy ő sohse örül és sohse bánkódik.

Ő mindig egyformán koppan, az ütése sohse marad el, mindig komoly és egyenletes, tanulni lehet tőle. Ti, akik csak nézitek az órát, rá fogtok egykor jönni, hogy hallgatni is lehet. Es ilyenkor a legszebb, a legmagasztosabb.

A mama mindig az órát hallgatta. Talán ezért volt oly szelid és bánatos, talán ezért tudott bizonyos dolgokról mindvégig hallgatni, talán ezért nem értettük meg mi teljesen a mamát.

Az utolsó pillantás.

Gondoltatok-e már arra, hogy van egy pillantás, amely után soha többé nem következik egy másik? Én azt hiszem, abban is különbözik a többitől, hogy ebből nem marad meg semmi az emlékezetünkben. Amit akkor látunk, azt csak egy pillanatig látjuk, arra soha többé nem fogunk emlékezni. Szabad-e most már azt föltenni, hogy a természet, amikor azt a pillanatot

dositását szükségesnek nem tartja. Ez a történtek után már meghaladott álláspont. Mert hiszen a megállapodások közmegegyezéssel jöttek létre, s e megállapodásokat a pártok konferenciái is elfogadták, még pedig minden észrevétel nélkül. Már most visszatérni arra, hogy a házszabályok ne módosittassanak, annyit tesz, mint a megegyezésből azokat a momentumokat, melyek egyik félnek kedveznek, érvényesiteni, ellenben azokat, amelyek amazoknak mintegy ellenszolgáltatásul lettek megállapitva, elejteni. Paktumokat ily felfogással végrehajtani nem volna célszerü, mert ez a paktumok megbizhatósága iránt renditené meg a hitet. (Helyeslés.) Az inditvány elfogadása egyenesen a fennálló törvénybe ütközik. Az 1848-iki törvények különbséget tesznek a Háznak évi ülésein és a megválasztott képviselők mandátuma tekintetében. Az általuk idézett 1848. törvényeknek 3-ik §-a világosan kimondja, hogy a képviselők három évig tartandó országgyülésre és ez országgyülésnek mindhárom évi üléseire választatnak. Már most, midőn nem a 14-ik, hanem a 15-ik §. világosan kimondja azt, hogy a házszabályoknak a szorosabb értelemben vett tanácskozási rendet illető része csak az évi ülések végével, csak a törvényjavaslatok tárgyalása bevégzése után módositható, ezzel világosan ki van mondva az is, hogy a házszabály nem az országgyülés lejártával, hanem — miután egy kifejezés használtatik mindkét szakaszban — az ülésszak végén módositható. (Helyeslés a jobboldalon.)

Óhajtja, hogy ha egyszer megtörténtek a megállapodások a házszabályok szakaszainak módositására nézve a nélkül, hogy e megállapodások ellen bármely megnyilatkozásában is a parlamenti pártok életének oly aggodalmak kifejezésre jutottak volna, mint a minőknek Kossuth Ferenc hangot adott, ne bolygassuk ezeket a dolgokat, mert az valóban nem válik javára azon minden körülmények közt óhajtott pacifikus eljárásnak, hogy ott, hol megegyeztünk, a kérdésekben ez a megegyezés felbontható ne legyen. Tekintettel ama szempontokra, amelyeket felemlitett, amelyek közt első sorban foglal helyet a pártok megállapodása, ismételve ajánlja a Háznak a javasolt módositások általánosságban való elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kossuth Ferenc személyes kérdésben szól. Ő általánosságban beszélt arról, hogy a hatalom tulterjengése a kisebbség ellentálló erejét csökkenti, általánosságban mondott szavai a házszabályok most tervezett módositásaira is állanak, mint ezek szintén csökkentik a kisebbség ellentálló erejét.

Elnök: Szavazást rendel el.

A Ház a bizottság jelentését általánosságban elfogadja, Madarász József ellenindituányát pedig mellőzte.

A *részleteknél*

Polónyi: Géza Kossuth Ferenccel szemben azt jelenti ki, hogy ő a házszabályok módositását elfogadja, mert ha nem fogadná el, módot nyujtana a jobboldalnak arra, hogy ő meg a paktum egy másik részét ne fogadja el.

Elnök: Felteszi a kérdést a szavazásra. A többség elfogadja a bizottság jelentését.

(Az ülésszak bezárása.)

Elnök: Inditványozza, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap délelőtt 10 órakor tartsa meg. Az ülés egyetlen tárgya az *ülésszakot bezáró* kegyelmes királyi leirat kihirdetése lesz. (Helyeslés.)

Miniszterek válaszai.

Elnök: A pénzügyminiszter urnak sürgős dolga lévén, ő fogja első sorban a válaszokat megadni.

Lukács László pénzügyminiszter válaszol *Jagics* József interpellációjára *Somberek* község borfogyasztási adója tárgyában. A miniszter kijelenti, hogy a község a kincstárral szemben tartozását törlesztette és sem a kincstárnak a községgel szemben, sem a községnek a kincstárral szemben semmi követelése nincs s a község semmi zaklatásnak nincs kitéve. (Tetszés.)

Jagics József a választ csak részben veszi tudomásul.

Elnök: A Ház a választ tudomásul vette.

Lukács László pénzügyminiszter válaszol *Szluha* István interpellációjára a paksi szőlődézsmaváltság ügyében. A miniszter kijelenti, hogy mivel Kis-Paksson a szőlő immunis homokterületen van s termőképes, a dézsmaváltság tartozékai fejében végrehajtásokat tényleg foganatositottak, de ismét halasztást adtak, meggyőződtek, hogy a szőlő nem ugyan filloxera, hanem a peronoszpóra által szenvedett. (Tetszés.)

Szluha István a választ tudomásul veszi.

Plósz Sándor igazságügyminiszter Szalay Károly egy interpellációjára válaszol, melyben az interpelláló a felől panaszkodik, hogy magatartására nézve reverzálist vettek egy birótól. Konstatálja, hogy a vád nem felel meg a valóságnak és kéri a Házat, vegye tudomásul.

Elnök: A Ház a választ tudomásul vette.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Tisztelt képviselőház! Polónyi Géza képviselő ur mult évi december 23-án hivatali elődömhöz az ifjusági tüntetések alkalmával a rendőrség által elkövetett visszaélések és brutalitások tárgyában a közvádlónak adandó utasitások tárgyában interpellál. Ezen interpelláció két ügyre vonatkozik. Az egyik az ifjusági tüntetéseket tárgyazza.

Tisztelt Ház! A kérdéses tüntetések alkalmából a rendőrség ellen csak egy följelentés érkezett a királyi ügyészséghez. Ezt a följelentést az egyetemi kör elnöke, Ludvig Rezső tette folyó évi március elsején a miatt, mert a rendőrség november 22-ikén az egyetemi kör helyiségeinek elzárt ajtaját feltörte és onnan az ifjuságot eloszlatta. E följelentés alapján birói nyomozat van folyamatba téve, vajjon a büntetőtörvény 193. és 199. §-aiban, továbbá 473. §-ában határozott büntetendő cselekmények fennforogtak-e vagy nem s igy törvényellenes letartóztatás, a házjog megsértése és tettleges bántalmazás büntető cselekménye miatt van az eljárás folyamatban. Én ezt az eljárást figyelemmel fogom kisérni. Egyéb feljelentés sem a rendőrséghez, sem az ügyészséghez nem érkezett. Ilyennek hiányában pedig és miután oly tényekről, melyek a rendőrség elleni eljárás megindítására alapul szolgálnak, nincsen tudomásom, nem szándékozom további utasitást adni ezen ügyekben a közvádlónak.

A dolog ugyanis akként áll, hogy a rendőrségnek joga és kötelessége a tettleges ellenszegülés legyőzésére esetleg kényszer-eszközöket is alkalmazni és e végből szükség esetén fegyvert is használni, sőt tömeges népcsoportosulások eloszlatására szükség esetén a fegyveres erőt is igénybe veheti. Ezen a dolog természetéből következő elvek az 1881: XXX. törvénycikk 30—32. §§-aiban a fővárosi rendőrségre egyenesen ki vannak mondva. Ehhez képest tehát magában véve az a körülmény, hogy a rendőrség kényszert alkalmazott, a mitől el nem választható a tettlegesség sem, még nem állapitja meg a büntetőtörvény 475. §-ában megállapitott büntetendő cselekvény tényállását. Bizonyos az, hogy az alkalmazandó kényszernek szükséges mértékét első sorban a rendőri hatóságnak kell megitélnie. Az is bizonyos, hogy a vádhatóságnak nem állhat hivatásában az, hogy más közhatóságnak eljárását a törvényesség szempontjából hivatalból ellenőrizze, hivatalból nyomozásokat eszközöljön, hogy vajjon egy másik hatóság törvényesen járt-e el. Ez a hatáskörnek összetévesztésére vezetne. A vádhatóságnak feladata csak az lehet, hogy ha valamely feljelentés folytán vagy más módon oly körülmények jutnak tudomására, melyek indokolttá teszik, hogy ha valamely büntetendő cselekmény miatt az eljárás megindittassék; ha tehát oly körülmények jutnak tudomására, amelyekben a büntetendő cselekménynek jelenségei forognak fenn, akkor járjon el; itt pedig ilyenek nem forogtak fenn, ehhez képest, mint bátor voltam emliteni, a közvádlónak ez irányban utasitást adni nem tartom szükségesnek.

(Borhamisitás.)

A másik ügy, amelyben a t. képviselő ur interpellált, az *Engel-féle borhamisitási* kihágási ügyben báró *Splényi* Ödön rendőrtanácsos által követett eljárás volt.

T. Ház! Megjegyezvén azt, hogy báró *Splényi* Ödön rendőrkapitány delegálása (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) nem a belügyminiszter által történt, hanem a rendőrfőkapitány által és pedig azon az alapon, mert a belvárosi rendőrkapitány volt illetékes az egyik céggtag lakhelye folytán; megjegyezvén ezt, az interpellációra ezt válaszolom: én, t. Ház, ebben az ügyben az interpelláció következtében ugy báró Splényi Ödön rendőrtanácsos által Engel József és fiai pécsi és promontóri bornagykereskedőcég borhamisitási kihágás ügyében lefolytatott eljárás iratait, valamint az ügyből kifolyólag báró Splényi Ödön ellen folytatott fegyelmi eljárás iratait beszereztem, ezen iratok gondos áttanulmányozása után arra a meggyőződésre kellett jutnom, hogy br. Splényi által az Engel József fiai cég ellen folytatott borhamisitási kihágási ügyben követett eljárásban *oly jelenségek forognak fenn, melyek elegendő alapot szolgáltatnak arra, sőt szükségessé teszik, hogy bíróilag megvizsgáltassék:* (Élénk helyeslés a baloldalon.) vajjon Splényi Ödön báró rendőrtanácsos nem követett-e el a btk. 478. §-ába ütköző *büntetendő cselekményt.* Meg kell jegyeznem azt, t. Ház, hogy nem hagyhattam figyelmen kivül azt, hogy a kérdéses ügyben már a másodfoku fegyelmi hatóság jogerejüleg határozott és hogy a másodfoku fegyelmi hatóság nem látott

---

megfosztotta a rá való emlékezéstől, valami mással kárpótolta? Nem gondoljátok, hogy az valami kimondhatatlan érzés lehet, utolsót pillantani?

Én nem voltam ott, amikor a mama utolsót pillantott. Szándékosan nem voltam ott, mert féltem ettől. Egy napig eszmélet nélkül feküdt. A doktor az utóbbi időben velőtborzongatóan igazmondó és pontos lett. Kivette az óráját és azt mondta, hogy ugy kilenc óra körül fog meghalni a mama. Én kimentem fél kilenckor. Valóban, azt mondták, hogy kilenckor egyet köhintett és kinyitotta a szemét. Körülnézett, sóhajtott és meghalt. A várakozó nagy csöndre rázuhant a jajgató sirám, a fölsiró komoly férfizokogás, asszonysikoly. A nagy lárma észretéritett. Tudom érteni, hogy egy nagy csöndbe beledörrenő puskalövés után siketitő lárma kel életre. De egy huszonnégy órás csöndbe egy pillantásra következő sikongás, falreszkettető, bugó orditás, ez a csontok velőjén át rohan a szivbe.

Utóbb, csöndes elmélkedések folyamán megbántam, hogy nem voltam ott az utolsó pillantásnál.

Vannak fájdalmak, amelyek elől nem szabad megfutnunk, mert soha többé nem térnek vissza.

Vasárnap.

Ha vasárnap szép idő van, ez szebb, mintha hétköznapon volna; ha pedig esik az eső, ez szomorubb. Vasárnap édesebben lendül a harangszó, fényesebben süt a nap, elevenebb az öröm, mint máskor.

Vasárnapra virradtunk, szombaton este kilenc órakor halt meg a mama. Délelőtt, hogy a hivatalos dolgok után jártunk, ragyogott az utca a naptól. Az emberek vidáman jártak, lassabban, mint hétköznap. Az aszfalton erősebben kopogtak a léptek, mert alig járt kocsi, és a szegény emberek pedig uj cipőjüket vették föl. Megállottam a ház előtt, és fölnéztem az én két ablakomra. Most le voltak eresztve a függönyei, hogy rá ne süssön a vasárnap fénye a ravatalra. Aztán másfelé néztem és a lelkem mélyére szállott a vasárnap boldog nyugalma. Oly boldognak látszott mindenki, hogy én szinte büszke voltam az én fájdalmamra, és ahogy a kocsi a pap lakása felé vitt, ugy éreztem, hogy én többet érek most, mint ez a sok boldog, sétáló vasárnapi ember.

Titi kisasszony.

Alkonyatkor ugy elkábitottak a nagy, nehéz rózsák, hogy sétálni küldtek. Rosszul lettem volna. Ott hagytuk tehát a babérokat, a rózsákat, a suhogó széles szalagokat, a hat csöndes gyertyát, és elkeveredtünk egy barátommal az utca sokaságában. Ugy hat óra lehetett, ez a legélénkebb sétaidő. A körúton szinte tolongott az enyhe őszi borulatban a nép. Akkor már messziről megláttam, hogy Titi kisasszony jön velem szembe. Ő nekem régi jó barátnőm, egy édes, fecsegő kis lány, csupa mozgás, az arca csupa szem. Mindig vidám és mindig jó. Ugy a régi emlékeken át érzem, hogy egyszer szerelmes is voltam belé. De ugyan ki nem mondhatja ezt magáról.

Szembejött velem, csinos világos ruhában, csipkés, fodros napernyővel, kacér kis kalap a fején. Már messziről mosolygott rám s intett a napernyőjével. Akkor még nem volt készen a fekete ruhám, szürkében voltam.

Odaért hozzám. Oly vidám volt, ugy mosolygott, hogy nekem is szomoru mosolyra derült az arcom.

— Jó napot, Jób.

— Jó napot, Titike.

Megfogta a kezemet és nevetett. Fürgén, gyorsan beszélt, mint aki nincs hozzászokva ahhoz, hogy válaszolnak neki.

— No mi az ujság? Mit csinálnak otthon? Hogy áll a bál? Rohreréktől jövök, nem voltak otthon, kimentek a Stefánia-utra. Nini, milyen sápadt maga, Jób. Még mindig lumpol? No ne vágjon olyan ártatlan ábrázatot!

Keztyüs ujjacskájával az orromra koppintott. Tudja isten, mosolyogtam. Egy pillanatra átrohant az agyamon a gondolat, hogy mit szólna most ez, ha egyszerüen megmondanám: „Meghalt a mamám.“ Nem, miért mondjam én ezt meg neki? Tovább csacsogott:

— No buksi szomoru, már beszélni se tud? Sohse jön mihozzánk. Tudhatná, hogy minden csütörtökön zsúr van. Már megkezdtük. Tessék eljönni!

Ugy, mosolyogva bólongattam, hogy elmegyek. Még mindig gondoltam arra, hogy megmondom neki. De nem szóltam semmit. Akkor kinevetett:

— Ejnye, de keserü máma. Beszélni se tud már? Hát eljön?

— Elmegyek — mondtam halkan, nagyon sok gondolaton keresztül, s azzal elváltunk. Für-

ELSŐ MAGYAR VARRÓGÉP- és KERÉKPÁRGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
ADRIA KERÉKPÁROK városi raktára, a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskolája, ANDRÁSSY-Ut 69. a Plasztikonban.

oly jelenségeket fennforogni, amelyek az ügynek büntető utra való terelését szükségessé teszik. (Mozgás a szélső baloldalon.) Ezt a körülményt azonban, t. Ház, nem tarthattam magamra nézve irányadónak. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélső baloldalon és a baloldal hátsó padjain.)

Rakovszky István: *Föl kell függeszteni az ilyen urat!* (Zajos helyeslés a baloldal hátsó padjain. Felkiáltások: *El kell csapni!*)

Plósz Sándor igazságügyminisster: A közvádhatóságnak feladata és hatásköre ugyanis teljesen független a közigazgatási és nevezetesen a fegyelmi bíróság felfogásától és véleményeitől is. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon és a baloldal hátsó padjain.) Ez igazolva van az 1886: XXIII. törvénycikk 16. §-ában is, mely a köztisztviselők ellen fegyelmi eljárásról szólva, azt mondja, hogy a fennálló törvénynek és törvényes szabályok szerint büntettnek, vétségnek és kihágásnak tekintendő cselekmény folytán az illető cselekvény szerint kell eljárni. (Élénk helyeslés a baloldal hátsó padjain és a szélső baloldalon.)

Rakovszky István: *Önök nem helyeselnek! Különös!* (Felkiáltások a baloldal hátsó padjain: *Sajnálják!*)

Mohay Sándor: *Minek helyeselni! Hisz ez egészen természetes!*

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Ennélfogva kötelességemnek tartottam *a kir. ügyészt utasítani, hogy báró Splényi Ödön ellen az Engel János fiai cég ellen borhamisítási kihágási ügyben követett eljárás miatt*, a büntetőtörvénykönyv 478. §-ába ütköző és hivatalból üldözendő *hivatali hatalommal való visszaélés miatt a bünvádi eljárás megindítása iránt indítványt tegyen.* (Élénk helyeslés a baloldal hátsó padjain és a szélsőbaloldalon.) Azt hiszem, ez a megtámadott rendőrtisztviselő érdekében is lehet, hogy az ügy tisztáztassék. Az eljárást részemről figyelemmel fogom kisérni. (Tetszés.)

Elnök: A Ház a választ tudomásul vette.

(Sima Ferenc távirata.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter válaszol *Sima* Ferenc interpellációjára a *lex-Tisza* tárgyában Gyenesre küldött táviratának visszatartása tárgyában. A miniszter kijelenti, hogy Sima táviratát hivatalbeli elődje a távirda-szabályzat 3. szakaszának alapján tartotta vissza, mert ez a távirat forradalomra hivja fel a nemzetet.

Elnök: A Ház a választ tudomásul vette.

Az ülés 12 órakor végződött.

BELFÖLD.

Az uj ülésszak. Az országgyülés második ülésszakát holnap rekesztik be. A magyar képviselőháznak nem igen volt ilyen hosszu ülésszaka, mint ez, amely 1898 január 17-től mostanáig, vagyis tizenhat hónapig tartott. A holnapi ülésen felolvassák a királyi kéziratot, amely az 1896. november 23-dikára egybehivott országgyülés második ülésszakát berekeszti és egyszersmind a harmadik ülésszakot *május 17-ikére* összehivja. A Ház holnapután megkezdi az alakulási munkálatokat. Alelnökök maradnak *Daniel* Gábor és *Tallián* Béla, a jegyzők is a régiek maradnak, azzal a különbséggel, hogy *Hock* János ezentul kormánypárti jegyző lesz. Változás csak a bizottságokban fog beállani, amennyiben a megszünt nemzeti párt tagjaira való tekintettel a kormánypárt jelöléseiben számos eltérés lesz. Az *Ugron-párt* minden bizottságban egy-egy helyet kap.

Bánffy Dezső babérja. Vasárnapi vezércikkünkben az *Egyetértés* báró Bánffy Dezső kormányzati érdemeinek leglelkesebb elismerését látja s azt következteti belőle, hogy ezzel a cikkel a kvótaemelést és a hadügyi költségek szaporitását akartuk a közvéleménybe szuggerálni. Foglalkozzunk először is azzal, amit tisztelt laptársunk a mi cikkünkbe beleolvas. Igenis mondtuk és mondjuk ma is, hogy Bánffy minden tőle telhetőt megtett az osztrák állambomlás előmozditására, mivel igy remélte a fenyegető kvótaemelést elháríthatni. De mondtuk és mondjuk ma is, hogy ez a lehető legszerencsétlenebb politika, mert amit a kvótán a legjobb esetben is nyerünk, azt mégis csak elveszitjük a bizonytalanságánál fogva tartósan megrendült gazdasági élet pangásában és abban, hogy a monarkiának megcsappanó nagyhatalmi sulyát a véderő fejlesztésével kell majd kipótolni. Megvalljuk, mi azt hittük, hogy ez a felfogás a volt kormány politikájának gáncsolása. Az *Egyetértés* most arról világosit fel, hogy cikkünk magasztalta Bánffy Dezsőt. Hát lehet, hogy laptársunk dicséretesnek tartja azt a magyar politikát, amely Ausztriában az állami züllést fokozza. Aki a perszonális uniónak hive, attól rossz néven se veszszük ezt a gondolkozást. De mi a 67-es közjogi alapon állunk s ha jól tudjuk, ugyanazon állott báró Bánffy Dezső is. S ha Bánffy Ausztriával szemben olyan politikát csinált, amelylyel a függetlenségi párt orthodox szárnya meg van elégedve, akkor ebből csak kétféle következhetik. Vagy az, hogy Bánffy átkozottul rossz 67-es politikát csinált, vagy pedig az, hogy az Egyetértés csinál átkozottul rossz 48-as politikát. De semmiesetre sem az, hogy mi most lelkesen ünnepeljük azt a politikát, amelyet, amig az ő kezében volt az uralom, szakadatlanul és a leghatározottabban kárhoztattunk. Tisztelt laptársunk azután ki is olvas valamit cikkünkből: olyasfélét, mintha Széll Kálmán megbizásából mi szuggerálnók a kvótaemelést és a hadügyi költségek szaporitását a közvéleménybe. Hát vegye tudomásul laptársunk, hogy a szuggerálgatás nem szokásunk. Mi nyilt sisakkal lépünk a porondra eszméinkért. Kimondjuk magyarán, mit akarunk és mit nem akarunk. Őszinték vagyunk mindenkor s elveink hirdetésében sem a magunk kényelmét, sem a másokét nem kiméljük. Ami pedig a Széll Kálmán megbizását illeti, kijelentjük egyszer s mindenkorra, hogy pennánkkal a tulajdon lelkiismeretünkön kivül senki a világon nem rendelkezik. Politikánkat a tiszta meggyőződés diktálja. S valamint nem fojtottuk vissza meggyőződésünket, a mikor szemközt állottunk a hatalommal, azonképpen nem fogunk se most, se máskor pusztán azért irányt változtatni, mivel a hatalom történetesen egyazon a vonalon halad a mi meggyőződésünkkel. Ezt sziveskedjék tisztelt laptársunk pro futuro tudomásul venni.

Osztrák hadüzenet. A klerikális *Linzer Volksblatt*ban ma egy névtelenül megjelent, de egész bizonyossággal dr. *Ebenhoch*nak tulajdonitott cikk a *Széll*-féle formuláról és a kiegyezési kérdés mostani állásáról elmélkedik és nagy megelégedéssel oda konkludál, hogy a Thun-kabinet helyzete mindenképp kedvező, mert ha Széll enged, akkor a Thun-kabinet helyzete megerősödik; ha pedig Magyarország nem enged és Thun e miatt bukik, akkor tisztességgel és népszerüséggel hagyja oda a kormányzatot és utána nem lehetne olyan kabinet, amely a Széll-féle formulát ellenszolgáltatás nélkül merészelhetné elfogadni. Mindezeknél fogva *Ebenhoch* ur határozottan elvárja, hogy a *Thun-kabinet Magyarországgal szemben ne engedjen, követeléséhez ragaszkodjék és a magyar kavcsisáoot erélyesen visszautasitsa.*

Ezt a hadüzenetét a klerikális német párt mostani vezérének mi egy igen egyszerü mondattal viszonozhatjuk. Amint ő mondja, hogy nincs olyan leendő osztrák kabinet, amely a Széll-féle formulát ellenszolgáltatás nélkül elfogadhatná, ugy mi is kijelenthetjük, hogy nincs az az elképzelhető magyar kormány, amely a kiegyezés érdemleges részéből bármit is feláldozhatna és nincs az a magyar parlamenti többség, amely ilyen engedményt megtürne, vagy éppen támogatna és szentesitene. Ha tehát az ellentétek ilyen élesek és az osztrákokkal való kiegyezés lehetetlen, akkor csak egy ut van hátra: a gazdasági különválás. Tetszeni fog-e ez Ebenhoch urnak, Dipauli kereskedelmi miniszter elvtársának és kebelbarátjának, az majd elválik.

Szuggerálás. A bécsi lapok legutóbb azt akarták az Osztrák-Magyar Bank kormányzójának szuggerálni, hogy erejét ellankasztották magas hivatalának a fáradalmai. Ami magyarán azt jelenti, hogy adja be lemondását. Erre a szuggerálásra alapos ok inditja osztrák kollégáinkat. Azt is tudjuk, kik dirigálják őket. Azok az urak, akik az uj bankstatumot, amelyet annak idején ők is elfogadtak, most meg szeretnék változtatni. Ennek a politikának állja utját *Kautz* Gyula s ezért van szerencsénk a sikertelen szuggerálásokhoz. Ám *Kautz* Gyulának eszeágában sincs, hogy lekösönjön. A hivatala nem vont el semmit a tetterejéből és a jó urak és organumaik kisérletezésének meglesz az az eredménye, hogy a kormányzó, aki az Osztrák-Magyar Bank érdekeinek a megvédésében mindig elüljár, a jövendőben sem fog megfeledkezni arról, hogy legelsőben is a közös bank magyar is és Kautz Gyulának szintén van némi köze Magyarországhoz.

Horánszky és a bácskaiak. *A bács-bodroghmegyei* volt nemzeti párt föloszlása alkalmával táviratával üdvözölte az országos nemzeti párt vezető férfiait. Az üdvözlésre *Horánszky* Nándor a következő levelet küldte *Szemző* Istvánhoz, a bácsmegyei nemzeti párt elnökéhez:

Igen tisztelt barátom! Politikai müködésem kedves emlékei közé fog tartozni mindenkor az a megtisztelő és szeretetteljes elismerés, amelyben engemet a föloszlását kimondó Zombor szab. kir. város és bács-bodroghmegyei nemzeti párt gyülése a közélet terén kifejtett szerény munkásságomért részesiteni kegyeskedett. Bizony-bizony, nehéz időket éltünk és kemény küzdelmeken mentünk keresztül a lefolyt husz év alatt és én, akinek ezen küzdelmekből a magam része elég bőven kijutott, mindig nagy lelki örömmel fogok visszagondolni arra a kitartó és odaadó hüségre, melynek törhetetlenségével a mi ottani különböző ajku, de egyiránt hazafias érzelmü polgártársaink ezen küzdelmeket a te bölcs és fáradhatatlan vezetésed alatt csüggedés nélkül végigharcolták. A hazafiui kötelességteljesités ezen nemes erényének becsét még inkább emeli az, hogy a mi derék polgártársaink páratlan önfeláldozással járó türelemmel támogatták azon őszinte és becsületes igyekezetünket, amelyet nem a beválthatatlan igéretekben, hanem országunk érdekeinek, népünk javának és a nyomással szemben jogaik védelmének nyujtani törekedtünk. Ily öntudatos polgárok támogatása méltó büszkesége lehet minden politikai pártnak, amint hogy büszkeségünk volt nekünk is, akik a jó bácskai nép magatartására mindenha kiváló sulyt helyeztünk. Fogadd azért te és fogadják politikai barátaink is kegyesen az irányomban nyilvánult nagybecsü elismerésért hálás köszönetemet és engedjétek reménylenem, hogy ezzel nem szakad meg együvétartozandóságunk politikai munkálkodásban sem, melynek irányát és céljait Magyarország ez idő szerinti kormányelnöke következendőkül kijelölte. Változhatatlan érzelmekkel vagyok Budapesten, 1899. május 10-én, igaz hived és barátod *Horánszky* Nándor.

Az országgyülési szabadelvü pártnak keddre és szerdára hirdetett értekezletei nem ½8-kor, hanem *hat és fél órakor* kezdődnek.

Selmeci deputációk. *Selmecbányáról* három küldöttség járt ma a Házban. A *magyar bányászati és kohászati országos egyesület* küldöttsége *Scholtz* Vilmos főbányatanácsos, ügyvivő elnök vezetése alatt tisztelgett a pénzügyi- és az igazságügyminiszternél.

A küldöttség szónoka *Lukács* pénzügyminisztert arra kérte, hogy a *bányatörvény* megalkotását, a *bányaperrendtartás* és *telekkönyv* megalkotását mielőbb foganatositsa, valamint a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémiát *egyetemi jellegel* fölruházza és egyuttal müegyetemmel való kiegészitését kérelmezte.

Lukács László pénzügyminiszter csak az első két kérelemre válaszolt, a mennyiben kijelentette, hogy a kérelmezett javaslatok már előrehaladott stádiumban vannak és a javaslatokat még ez évben a Ház elé terjeszti.

Ezután *Plósz* Sándor igazságügyminiszternél tisztelgett a küldöttség, aki szintén kilátásba helyezte, hogy a szükséges törvényjavaslatokat még ez évben be fogja nyujtani.

Selmecbánya város törvényhatóságának küldöttsége *Szittnyai* József királyi tanácsos polgármester vezetése alatt kérte a pénzügyi és kereskedelemügyi minisztert, hogy a *Németitől Selmecbányáig* kiépitendő helyi érdekü vasuthoz anyagi támogatásban

---

gén sietett tova, s ahogy utána néztem, láttam, hogy visszafordul, és int a napernyőjével.

Én azt hiszem, jól tettem, hogy nem szóltam neki. Borzasztó az, amikor valakinek ugy az ajkára fagy a mosolygás.

Nem szakadó szálak.

A négy forintról lesz szó! Hiszen tudjátok, mi az: a mamának tartozni. Amikor az apától már nem kap az ember, akkor *kölcsönöz* a mama. Kölcsönöz, mert a fiunak meg kell tanulnia, hogy beoszsza a pénzét. Tanulja meg, hogy az adósságot meg kell fizetni.

Össze-vissza négy forinttal tartoztam a mamának. Egyszer adott kettőt, aztán egy harmincat és végül egyszer hetven krajcárt. Négy forint. Ha volt pénzem, azért nem adtam meg, mert fájt volna egyszerre annyi pénztől elszakadni. Borzasztó az, adósságot megfizetni! Eleven, értékes pénzt adni, nem kapni érte semmit és ezt a semmit szépen megköszönni! Ha pedig nem volt, ugyan miből adtam volna meg? Tartoztam, ez is állapot. Az ember a költségvetésbe beirja, hogy elsején a kiadások közé veszi a négy forintot s az mégis megmarad.

Hogy beteg lett a mama, elfelejtettem ezt a pénzt. Aztán meghalt és én még most is tartozom neki. A sirban fekszik, soha többé nem érez, nem szól és én tartozom neki. Ő már *nincs* és az adósság mégis *van*. Igy nem szakadnak el bizonyos szálak. Lássátok, ez az egyetlen szál, amely még földi kötelékkel füz hozzá. Tartozom neki. Nem, ne higyjétek el, amit a temetés után mondtam: hogy kiviszem egyszer a sirjára. Dehogy viszem. Ha száz milliőm lesz, akkor se viszem.

Én csak akkor is tartozni fogok az anyámnak.

részesitsék őket. A miniszterek kedvező elintézést igértek.

Ugyancsak *Selmecbánya* városa *Podhragyay* Pál prépostplébános vezetése alatt a *közoktatásügyi* minisztert a hat osztályu gimnáziumnak nyolc osztályuvá való kiegészitésére kérte. *Wlassics* miniszter szintén biztató választ adott.

A karlócai püspöki zsinat. A bácsi püspökválasztás után elhalasztott szerb püspöki zsinat ma ujra összeült. Báró *Nikolics* Fedor királyi biztos már tegnap este megérkezett dr. *Hazay* István miniszteri titkár kiséretében és ünnepélyesen fogadták. Ma délelőtt a püspöki zsinat báró Nikolics királyi biztos elnöklete alatt ülést tartott. *Zmejanovics* püspök ezuttal sem jelent meg. A püspöki zsinat hir szerint első sorban *Zmejanovics* püspöknek a bácsi püspök megválasztása ellen beadott panaszát tárgyalta. A zsinat napirendjének második tárgya, mint mondják, az lesz, hogy a kormány *Zmejanovics* püspöknek *Brankovics* pátriárka ellen emelt panaszát tárgyalás végett átküldte a zsinatnak. E tárgyban *Zmejanovics* is terjesztett elő nyilatkozatot. Végül a kongresszusi választmány, mint a szerb metropolita legfőbb közigazgatási hatósága részletes előterjesztést tett, melyben *Zmejanovics* püspök ellen képtelensége és megbizhatatlansága miatt emel panaszt és ők egyházmegyéje kormányzására alkalmatlannak jelenti ki. Hire jár, hogy a zsinat *Zmejanovics* püspököt személyes megjelenésre hivta fel.

Hieronymi Károly Aradon.

Budapest, május 15.

Röviden megemlékeztünk már róla, hogy *Hieronymi* Károly vasárnap délután beszámolót mondott aradi választói előtt. Most előttünk van az érdekes beszámoló teljes szövege s az olvasó a gazdag tartalmu beszédből is meg fogja ismerni, hogy a magyar parlamentnek ez a kitünősége ebben az előrehaladott órában is sok ujat tud mondani az utolsó hónapok parlamenti történetéről s még többet a jövő politikai feladatairól. Annyi parlamenti beszéd és annyi ujságcikk után Arad város képviselője ma is elégséges anyagot talált a maga gazdag tudásának raktárában, hogy a kuriai biráskodásról, a fuzióról, a házszabályok revíziójáról s különösen a kiegyezésről rendkivül érdekesen nyilatkozzék. S bár e nyilatkozatok nagyobbik fele immár szerencsésen elintézett kérdésekre vonatkozik, de még igy is sokban hozzá fog járulni a kedélyek megnyugtatására s a nézetek határozott kialakulására. A beszédnek az a fontosabbik fele pedig, mely a függő kiegyezési kérdések labirintusába világit be, kétségtelenül széles körökben fog figyelmet kelteni. Mert Hieronymi Károly éppen ebben a kérdésben egyike a miniszterelnök leglelkesebb támogatóinak, amennyiben benne is elválaszthatatlanul összeforrott az Ausztriával való közjogi kapcsolat tisztelete a nemzet törvényekben biztositott jogainak föltétlen tiszteletével. S az ő nyilatkozataiban szinte a legtisztábban tükrözik vissza a törekvés, ahogyan a mai kormány a nemzet jogait a Deák alkotása keretében minden ellenkező tendenciával szemben biztositani iparkodik. Az érdekes beszámoló mély hatást tett az egyesült aradi választókra s ez a hatás tovább árad, valamerre csak elolvassák a gazdag beszédet.

A beszámolót bő kivonatban itt közöljük:

A beszámoló.

Röviden vázolja a szerencsésen megoldott válság előzményeit s ezt mondja: Bár kibontakoztunk a nehéz válságból, mégis kötelességemnek tartom e helyen kijelenteni azt a meggyőződésemet, amely mindig vezérelt, hogy az alkotmányjogi törvényeknek megsértése minden országnak veszedelmét jelenti, de hogy Magyarországra nézve egyenesen a lét kérdése (Ugy van! Helyes!); mert t. uraim, ha Oroszországot abszolutizmus kormányozza is, azért Oroszország mindig orosz marad; ha a nagy Németországban meg is szünnek az alkotmányos kormányzás korszaka, azért az német maradna, de ha Magyarország egyszer elvesztené alkotmányát, azzal veszélyeztetve volna nemzeti léte is. (Ugy van!) Szerencsére végre is általánossá lett az a meggyőződés, — hogy a miniszterelnök szavaival éljek, kidomborodott az a köztudat, — hogy ebből az áldatlan helyzetből, amely nemcsak valságos volt, hanem amely végzetessé is válhatott volna, az országol kölcsönös engedékenységgel még áldozatok árán is ki kell vezetni, helyre kell állitani az alkotmányt, mert csak ugy lehetséges gyümölcsöző tevékenység.

A pártok közötti kölcsönös megegyezés tette lehetővé, hogy midőn az országgyülés tevékenysége ujra megindult, rövid idő alatt megszavaztattak azok a törvények, amelyek az alkotmányos állapot helyreállitására mulhatatlanul szükségesek voltak: az ugynevezett felhatalmazási törvény; az a törvényjavaslat, amely ideiglenesen fenntartotta az esztendő végéig az Ausztriával való vámközösséget; az 1899. állami költségvetés, sőt megszavaztatott a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslat is, amely már pozitiv alkotás, amely a miniszterelnök jelszavát: törvény, jog és igazság megvatósitja legelső sorban is a közélet egyik legfontosabb terén, a képviselőválasztások körül.

(A kuriai biráskodás.)

Ez a törvényjavaslat nagyon sok oldalról, nagyon különböző elbirálásban részesült. Mindamellett elfogadta azt valamennyi párt, a néppárt is, mely a javaslatnak csak egyes szakaszait ellenezte. Elfogadták azért, mert minden hazafi kénytelen volt meggyőződni arról, hogy azok az ellenvetések és azok az aggályok, melyek ezen törvénynek intézkedései ellen egy és más tekintetben felmerülhetnek, háttérbe kell hogy szoruljanak azon sokkal fontosabb érdek előtt, hogy megtisztittassanak a magyar választások attól a szennytől és piszoktól, (Ugy van!) amely némely helyen, szerencsére csak némely helyen, hozzájuk tapadt. (Helyeslés.)

Tisztelt uraim! 1874. óta a magyar törvényhozás nem alkotott választási törvényt. 1874. óta huszonöt egész esztendő mult el, már pedig mindenki, aki elfogulatlanul itéli meg a viszonyokat, meg fog velem egyezni abban, hogy huszonöt év előtt azok az esetek, amidőn akár erőszak, akár izgatás, akár megvesztegetés által igyekeztek egyes helyeken a választásokat befolyásolni, ritkábban fordultak elő, mint az utóbbi időben. Fordultak elő akkor is, aminthogy meggyőződésem szerint a választásokat mindezektől a kinövésektől teljesen megtisztitani egyáltalában lehetetlen. De az kétségtelen, hogy lassan-lassan a törvénynek elégtelen intézkedései folytán ezek a kinövések mindjobban kifejeződtek, mind gyakoriabbakká lettek ugy, hogy őszintén meg kell vallanunk, hogy a magyar választások a pártatlanságnak és jogszerüségnek nem valami fényes hirében állottak.

És mert 25 esztendő óta a viszonyok nagyon sok tekintetben változtak, szükséges volt nemcsak a kérvényekkel megtámadott választások feletti biráskodásról intézkedni, hanem a választói összeirások elkészitésére nézve is. Ezek az intézkedések is felvétettek az eredetileg csak a vitás választások elbirálására vonatkozó törvénybe. És én azt hiszem, nagyon helyesen. Akárki tapasztalhatta a visszásságokat e téren. Magamon megesett, hogy daczára annak, hogy Budapesten majdnem 30 esztendeje ugyanabban a városrészben, ugyanabban az utcában, ugyanabban a házban lakom, hogy mégis, midőn szinte feleslegesnek látszó óvatosságból megnéztem a választási összeirást, vajjon az én nevem is benne van-e, azt találtam, hogy az *egy erős tollvonással ki volt huzva.* (Derültség.) És ha én ezzel a sok barátom előtt egészen feleslegesnek látszó óvatossággal nem élek és idejében nem reklamálok, *ki lettem volna hagyva a választási jegyzékből.* (Derültség.) No már engedelmet kérek, de hogyan lehet azt, aki többféle jogcimen is igényt tarthat arra, hogy a választási összeirásba fel legyen véve, aki ezekben a választási összeirásokban benne is volt, a választási összeirásokból egyszerüen kihagyni a nélkül, hogy értesitenék? Hiszen ha akárkit megfosztanak akármilyen jogtól, legalább mégis alkalmat kell neki adni arra, hogy jogorvoslattal élhessen. (Ugy van!) Ez csak egy kézzelfogható példája volt annak, hogy milyen szükséges az, hogy az 1874-ki törvény hiányai orvosoltassanak és addig is, a meddig egy kodifikált uj választási törvény meghozattatnék, a legszükségesebb intézkedések vétessenek fel a kuriai biráskodásról szóló törvénybe.

Ami már most magát azt a kérdést illeti, hogy vajjon helyes volt-e, hogy a képviselőház, habár csak ideiglenesen is, lemondjon a vitás választások feletti biráskodásról, rendesen azt szokták felhozni, hogy nem helyesen tette a képviselőház, hogy egy ilyen privilegiumáról, egy ilyen előjogáról lemondott. Azokat, akik ezt a törvényt alkották, első sorban az angol példa ösztönözte. Angliában évtizedek óta majdnem egyetlen egy ülésszak sem mult el, hogy ne igyekeztek volna a választási törvényeket novelláris uton javitani, ne igyekeztek volna novelláris uton segiteni azokon a bajokon, amelyek időközben felmerültek. Megkisérlették a képviselőház által való igazolást a legkülönbözőbb módon és soha sem sikerült; és nem is fog meggyőződésem szerint sikerülni soha, hogy képviselők az ő társaik felett, az ő párttagjaik felett azzal az elfogulatlansággal itéljenek, amely elfogulatlanságot egy biróban megkivánunk. (Ugy van! Tetszés.)

(A fuzió.)

Ezeken a törvényalkotásokon kivül lehetővé tette a pártok közötti viszálykodás megszüntetése azt is, hogy azok között a pártok között is, melyek közt a hosszu idők folyamán számos személyes ellentét fejlődött ki, lehullottak azok a korlátok, melyek őket egymástól elválasztották. A volt nemzeti párt elfogadta a közjogi alapot nemcsak szóval, de reája nézve nehéz körülmények közt is védelmére kelt annak. (Ugy van!) Emlékeztetem, t. uraim, csak a legközelebbi multra, amidőn a nemzeti pártnak erélyes közreműködése mellett lehetett az 1898: I. törvénycikket létrehozni. A belpolitikai kérdésekben sem választott el bennünket a nemzeti párttól elvi ellentét, mert a nemzeti párt volt az, amely az állami közigazgatásnak reformját tüzte ki a maga programmpontjai közé első sorban és vallotta ezt kitartással mindaddig, amig el nem fogadta a szabadelvü párt is és amig gróf Szapáry Gyula, az akkori miniszterelnök és belügyminiszter nem nyujtott be egy erre vonatkozó törvényjavaslatot, amelynek bizottsági tárgyalásában éppen a nemzeti párt tagjai a legtevékenyebb részt vettek. Nem látom át tehát, hogy akkor, midőn a közel jövőben, a belátható jövőben ilyen kérdések lesznek a napirenden, amelyekben köztünk és a volt nemzeti pártnak tagjai között elvi ellentét nincs, miért ne működhetnénk együtt.

Mert hiszen a legközelebbi jövőben mi lesz az országgyülés feladata? Az Ausztriával való egyezségnek megujitása, az egyenes adók reformja, a közigazgatás reformja. Mindezek olyan kérdések, amelyekben a volt nemzeti párt tagjaitól bennünket semmiféle elvi ellentét el nem választ. Azok a személyes ellentétek pedig, melyek azelőtt fennállottak és amelyek a két párt egybeolvadását azelőtt meghiusitották, azok szerencsére Széll Kálmán miniszterelnöknek (Élénk éljenzés.) a kormányra jutásával mind elenyésztek és a volt nemzeti párt tagjai az országos szabadelvü pártba beléptek Széll Kálmánnak az országgyülésen bőven kifejtett szabadelvü programmja teljes és feltétlen elfogadásával. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Nem szenved kétséget, t. uraim, hogy azoknak a férfiaknak, habár épen velünk szemben erős parlamenti küzdelmekben edzették meg a maguk erejét, közreműködése ezekben a feladatokban, amelyekben — ismétlem — elvi ellentétek bennünket el nem választanak, reánk nézve rendkivül becses. (Igaz! Ugy van!) Nem szenved kétséget, hogy ezeknek közreműködésével az Ausztriával való közgazdasági megegyezés és a belpolitikai reformok is könnyebben lesznek megvalósithatók. (Ugy van!)

(A házszabályok revíziója.)

Még egy igen fontos kérdésnek békés tárgyalását tette lehetővé a pártok közötti megegyezés, és ez a képviselőház házszabályainak revíziója. Ebben a javaslatban, mely szintén az u. n. pártközi egyezménynek egyik pontját képezte, nem foglaltatik a klotür, amelyet pedig nagyon sokan szükségesnek tartottak azért, hogy hasonló jelenségektől, mint a milyeneknek a mult ősszön voltunk tanui, jövőre a magyar képviselőház megóvassék. (Halljuk! Halljuk!)

Tisztelt uraim! Minthogy ez oly kérdés, amely esetleg a jövőben is ismételten kisérteni fog, kötelességemnek tartom erre nézve teljesen leplezetlenül kifejezést adni meggyőződésemnek. (Halljuk! Halljuk!)

Én azt tartom, a leghelyesebb rendszabály a képviselőház rendes munkásságának biztositására a pártok közötti méltányosság. (Helyeslés.) Én nem hiszem, hogy az országgyülésnek bármely pártja, bármily nagy többségben legyen, uralkodni lehetne hivatva a kisebbség felett. (Igaz! Ugy van!) Nem szükséges elveinek legparányibb részét sem feladnia; azért lehet méltányos a kisebbségben levő pártok iránt. (Helyeslés.) S nem ismerek klotür-rendszabályt, amely lehetetlenné tenné az obstrukciót, mikor arra különben akár az ok, akár a hajlam — bár ezt ne kutassuk (Derültség. Tetszés.) — megvan. Lehet-e szigorubb klotür, mint Ausztriában a lex Falkenhayn! S volt-e foganatja? (Ugy van! Tetszés.) Lehetetlen olyan klotürt kigondolni, amely az obstrukció erőszakos hatalmának gátat vethetne. (Ugy van!)

Nagyon gyakran hivatkoznak arra, midőn Angliában Gladstone alatt az országnak belkormányzatára vonatkozó egy törvényjavaslatot a hetekig tartott ir obstrukcióval szemben egy éjjel ugy szavaztatták meg, hogy előbb 41 ir képviselőt a tanácskozási teremből eltávolittattak és *ezen eset után* — erre sulyt helyezek — hozták be az angol parlamentben a klotürt a mai formájában.

Nos, akkor 645 angol képviselő kidobatott 41 ir képviselőt, de arra nem tudok esetet, hogy az angol parlamentnek angol emberekből álló egyik pártja kidobatta volna az ugyancsak angol emberekből álló kisebbséget. (Tetszés.) Ily esetben a klotür bizonyára ott is felmondaná a szolgálatot. Ne hivatkozzunk tehát olyan példákra, amelyekre csak addig lehet hivatkozni, amig a mellékkörülményeket tekintetbe nem veszszük. (Ugy van!)

Én azt tartom, ha egy kormány helyes ügyet jó érvekkel véd, ez ellen az obstrukció lehetetlen. (Ugy van!) lehetséges csak akkor, mikor a kormány egy ügyet akár kényelemből, akár, mert világos, jó, megállható érvekkel védeni nem tudja, egyszerüen a többség számszerü erejével akarja keresztülvinni és ekkor lesz obstrukció mindig, akármilyenek legyenek a házszabályok. (Ugy van!)

(A kiegyezés.)

Ezen ügyek befejeztével a kormány az Ausztriával való kiegyezést óhajtja napirendre tüzetni. A szónok itt rátér az ischli klauzulára s igy folytatja: Ez az intézkedés az 1867-iki törvénynek nemcsak betüje, de szelleme ellen is egyenesen és a legközvetlenebbül vét. (Igaz! Ugy van!) Az 1867. törvény világosan közösöknek deklarálja azokat az ügyeket, melyek az uralkodóház közösségéből és a pragmatika szankcióból folyólag a védelemre és a védelemmel összefüggő kérdésekre szoritkoznak és világosan kifejezi azt, hogy minden egyéb kérdésekre nézve Magyarország tökéletesen független és saját érdekeinek megfelelően intézheti a maga ügyeit. (Élénk helyeslés.); csakis célszerüségi szempontból ismeri el, hogy helye lehet annak, hogy időről-időre, de bizonyos előre megállapitott határidők lejártával megszünő érvénynyel jöjjenek létre ilyen megállapodások, amilyenek most már harmine esztendeje a vámszövetség alakjában, amely mindig tiz évről tiz évre meghosszabbittatott, csakugyan tényleg fennállanak. (Ugy van!) A mostani kormánynak tehát még kormányrajutása előtt a legelső dolga az volt, hogy kijelentette, hogy az országnak ilyen sarkalatos törvényébe ütköző, Magyarországnak ilyen fontos, önálló állami ügyébe belevágó és azt ugy szólván megsemmisitő intézkedésbe bele nem egyezhetik és ennélfogva mindezek a javaslatok, ha Ausztriában alkotmányos letárgyalásuk lehetetlen volna.

elő fognak terjesztetni a kormány által olyan formában, hogy 1903-ig marad a vámközösség érvényben, ha Ausztriában akkor sem sikerülne ezen egyezséget a parlamentben elfogadtatni, kivételesen még meghosszabbittatik 1904-ig.

Első percre, uraim, talán sokan azt mondják, hogy mivel — és ez idő szerint én magam is ebben a meggyőződésben vagyok — a vámterületnek közössége a helyes, az anyagi érdekeinknek megfelelő állapot, ha a vámterület közösségének megbontásával veszedelmes kisérletnek tennők ki az országot, miért akkor ellenezni azt, hogy ez a vámközösség, ha 1903-ban nem lehetne azt parlamenti uton megujitani, magától tovább érvényben maradjon? De t. uraim, csak egyre vagyok bátor figyelmeztetni: 1903-ban lejárnak a külállamokkal fennálló kereskedelmi szerződések; ezek megujitandók, esetleg módositandók lesznek. Már most Magyarországnak és Ausztriának érdekei e szerződések megujitása körül semmi esetre sem kongruensek, mert Magyarország mezőgazdasági állam, mig Ausztriában az iparfejlettség sokkal magasabb fokon áll. Már most micsoda fegyvere lesz Magyarországnak arra, hogy osztrák részről esetleg támadható olyan követelések, amelyek Magyarország érdekeit sértik, érvényre ne emeltessenek? Hiszen megkötött kezekkel leszünk akkor kiszolgáltatva azoknak az érdekeknek, amelyek nem a mi érdekeink, amelyek a mienktől elütők, minthogy Ausztria ipari állam, mi pedig tulnyomólag mezőgazdasági állam vagyunk. Aztán méltóztassanak tekintetbe venni azt, hogy éppen az utolsó időkben sokszor éltek azzal az okoskodással, hogy hiába rendeli a törvény ezt vagy amazt, nem lehet megtenni, mert a monarkia érdeke igy meg amugy parancsolja. Hát, ha a monarkia érdekei akkor éppen azt fogják parancsolni, hogy ez a vámközösség ujabb törvényes intézkedéssel ne szüntettessék meg?! Hiszen akkor egyenesen az 1867-iki törvény világos intézkedései ellenére Magyarország közgazdasági téren sem lesz önálló, közgazdasági téren sem intézheti ügyeit a maga érdekeinek megfelelően, hanem akkor közgazdasági téren is megteremtetik Ausztriával való közössége; ez pedig sem a pragmatika szankciónak, sem törvényeinknek, sem érdekeinknek meg nem felel. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Lehetetlen előtérbe nem tolni azt a közös érdeket, mely abból áll, hogy a közgazdasági ügyekben a mai ideiglenes állapotok mielőbb szünjenek meg.

Most olyan férfiu áll az ország kormányának élén, (Élénk éljenzés.) aki annak idejében volt közhivatalban is, de aki évek hosszu során át a magánüzleti tevékenységnek szentelte életét és aki ennélfogva mindezen közgazdasági bajok és kalamitások iránt élénk érzékkel bir; aki bir avval a ritka tehetséggel, amely minden államférfi egyik legkiválóbb tulajdonsága, hogy képes a saját nézeteit mások előtt is tetszetősekké és elfogadhatókká tenni, egy szóval: bir azzal, amit rendesen rábeszélési tehetségnek nevezünk. (Tetszés.) Nekem reményem van arra, hogy az ő konciliáns modorának, amely semmit sem enged soha sem az elvekből, sikerülni fog ezt a nehéz gordiusi csomót is mielőbb megoldania. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Olvasták az urak bizonyára az ujságokból, és a dolog természete szerint én sem nyerhetttem erről máshonnét értesülést, hogy dacára annak, hogy annak idejében a két kormány közt ezen közgazdasági kérdések felett a megegyezés megtörtént és a javaslatok az osztrák parlament előtt és a magyar parlament előtt is már régen készen feküsznek, s a magyar képviselőház bizottságai már le is tárgyalták, az osztrák kormány azoknak ujabb tárgyalását kivánja. Már most még ha tudnám is azoknak a konferenciáknak az eredményét, a dolog természete szerint akkor sem szólhatnék róluk, mert hiszen ilyen folyamatban levő tárgyalások alatt bajos a kérdésekről nyilvánosan szólani, de alig tévedek, midőn azt mondom, hogy egyetlenegy kérdés lehet, amely felett esetleg, tekintettel arra, hogy most 1903-ig fognak csak a megállapodások terjedni, még tárgyalásnak helye lehet és ez esetleg a bankszabadalom, mert hiszen az iránt nem lehet semmi kétség, hogy bizonyos tekintetben visszás helyzet állna elő, ha 1903-ban csakugyan beállna a közgazdasági különválás; mikor azután közös bankot fenntartani külön vámterületek mellett aligha lehetséges; és ennélfogva éppen azoknak, akik azt a megállapodást, hogy a vámterület közössége 1903-ig tartassék fent, betüszerinti értelemben veszik, vagyis a kik koncedálják annak a lehetőségét, hogy 1903. után a gazdasági közösség, a vámterület közössége csakugyan fel lesz bontva, éppen azoknak legkevésbé lehet az az ellen az az ellenvetésük, hogy a bankkérdés is ennek a szempontnak rendeltessék alá; de ez semmi esetre sem képez ürügyet arra, hogy ez a kérdés ujra hosszabb időre elodáztassék, és amint már az előbb is voltam bátor emliteni, oly rendkivül fontos érdekek füződnek ahhoz, hogy ezek az ideiglenes állapotok mihamarább megszünjenek és végleges állapotoknak adjanak tért, hogy, meg vagyok győződve, ha ilyen tárgyalások folyamatban vannak, kell, hogy rövid időn befejezést nyerjenek, hogy az ország ebben a kérdésben is tisztábban lásson. (Élénk helyeslés.)

(Befejezés.)

T. uraim! Egy sulyos, válságos, majdnem, mondhatnám, végzetes időszak után szerencsére visszaállott a parlamenti béke, visszaállott a törvényes rend, biztositva van ujra alkotmányunk, sőt biztositva van a törvényhozásnak hosszu időre való békés és gyümölcsöző müködése, biztositva van a kiegyezésnek Magyarország részéről való alkotmányos letárgyalása és biztositva van azoknak a reformoknak békés megoldása, amelyekre az országnak olyan nagy szüksége van. (Tetszés.) Lehetővé vált ez az által, hogy a pártok közötti gyülölködés és torzsalkodás a képviselőházban megszünt.

Beszédem elején már utaltam arra, hogy rendkivüli szerencsének tartom azt, hogy itt Aradon is a pártközi béke tényleges jelenségeit tapasztaljuk; én arra kérem önöket, és arra vagyok bátor buzditani, hogy mikor hazafiasan közös célra a közügyek szolgálatában, a hazának érdekében kell együtt müködni, méltóztassanak a személyes ellentéteket s a személyes torzsalkodásokat, ha voltak ilyenek, félretenni. (Elénk tetszés és éljenzés.)

Méltóztassanak azokkal, akik velünk a politikai célokra nézve egyetértenek, karöltve munkálkodni, és kérem, vallják vezércsillaguknak ugyanazt, ami a miniszterelnököt vezérli a maga politikájában: a kölcsönös méltányosságot, a jogot, törvényt és az igazságot. (Hosszas, élénk tetszés, helyeslés, éljenzés és taps.)

A katolikus autonómia.

Budapest, május 15.

A katolikus autonómiát szervező kongresszus 27-es bizottsága ma délután félnégy órakor a főrendiház bizottsági termében folytatta a 9-es bizottság javaslatának tárgyalását. A 23. §-t a bizottság ma a következő szövegben állapitotta meg:

Az egyházközségi gyülések az egyházmegyei világi képviselőválasztókat hat-hat évre a következő számarányban választják: a) minden egyházközségi gyülés, amelynek 400 tagja van, vagy azon alul, választ két képviselőválasztót és egy póttagot; b) minden egyházközségi gyülés, amelynek tagja 400-on felül, de 1000-en alul van, választ 4 képviselőválasztót és két póttagot; c) minden egyházközségi gyülés, amelynek 1000 tagja van, választ 6 képviselőválasztót és 3 póttagot, ha 1000-en felül van, minden további 500 tag után egy képviselőválasztóval többet.

A *24.* §-t, mely szerint „a választás foganatositására az egyházközségeket minden hatodik évben a megyés püspök hivja föl“ — változatlanul elfogadták.

A *25.* §-t ebben a szövegben fogadták el:

Azon egyházközségi gyülést megelőzőleg, amelyen a világi képviselőválasztók választandók, az egyházközségi tanács a szavazatszedő küldöttségbe két tagot és egy póttagot akár saját kebeléből, akár az egyházközségi gyülés tagjai sorából választ. A szavazatszedő küldöttség elnöke a plébános, ennek akadályoztatása esetén a világi másodelnök.

A *26.*, *27. és 28.* *§§-okat,* amelyek a szavazatok beadásának módjáról rendelkeznek, változatlanul elfogadták.

A *29.* §. értelmében „azok, kik viszonylagosan legtöbb szavazatot nyertek, lesznek az egyházközség képviselőválasztói, illetőleg póttagjai“.

A *30.* §-*t* némi módositással fogadták el.

A *31.* §. szövegét igy állapitották meg:

Egyházmegyei világi képviselőválasztónak választható az egyházközségi gyülés irni s olvasni tudó világi tagja. Nem választható azonban az: a) ki állami, megyei, városi vagy községi hivatalt visel, vagy közszolgálatban alkalmazott; b) ki az állam által kezelt valamely vállalatnak állandó alkalmazottja; az a) és b) alatt emlitettek azonban csak azon egyházközségi gyülés által nem választhatók, mely egyházközség területére, vagy hiveire az illető hatóság vagy vállalat alkalmazottjának működési köre kiterjed.

A 32. §-t a bizottság a következő szövegben állapitotta meg:

Egyházmegyei világi képviselőválasztók, továbbá az egyházmegye területén levő, a tanszékeket világi tanerőkkel ellátó katholikus fő-, középiskolák, tanitóképzők és szakoktatási intézetek igazgatói és minden egyes olyan intézet tanári karának kebeléből választott egy-egy tanár. Minden tanári kar általános szótöbbséggel választja tagjai sorából képviselő-választóját. Ezen képviselő-választók szavazó lapjaikat azzon esperességi kerület székhelyén adják be, melynek területén fő- vagy középiskolájuk van.

A *33. szakaszt* a következőképpen módositották:

Az egyházközségi gyülés választja 6 évre az egyházközségi tanács választás alá eső tagjait, (37. §.) A választás felkiáltással történik a tanács minden tagjára külön, de ha az egyházközségi gyülés 20 tagja szavazást kiván, az elrendelendő. Az egyházközségi tanács tagjainak választása ugyanolyan módon történik, mint a világi képviselőválasztók választása. (26—29. §§.) Az egyházközségi tanács tagjaivá csak az választható, ki a jelen szervezet 31. §-a szerint képviselőválasztónak választható.

A *34. §.* értelmében a képviselőválasztók és az egyházközségi tanács tagjainak választása ellen esetleg emelendő panaszok a választás napjától számitott 15 napon belül az egyházmegyei tanácshoz nyujtandók be, mely a beadott panaszok fölött az esetleg szükséges vizsgálat befejezése után végérvényesen dönt és a választás megsemmisitése esetén az egyházközséget uj választás megejtésére hivja föl.

A 27-es bizottság ezután a 9-es bizottsági javaslatnak az *egyházközségi tanácsra* vonatkozó szakaszait tárgyalta a következő cim alatt: *B) Egyházközségi tanács.*

A 35. §-t a bizottság következőleg módositotta:

Minden egyházközségben egyházközségi tanács alakitandó, mely legalább 5 és legfeljebb 16 tagból áll. A fiókegyházak akár külön, akár az anyaegyházzal együtt alakithatnak egyházközségi tanácsot. Ha az anyaegyház és a fiókegyházak az egyházközségi tanács alakitása iránt megegyezni nem tudnak és az egyesitést az egyházmegyei tanács mindkettő érdekében fekvőnek találja: az egyesités módját az egyházmegyei tanács határozza meg.

A 36, §. szerint: „az egyházközségi tanács elnöke a plébános. A tanács saját világi tagjai közül választ egy másodelnököt, ki a plébánost akadályoztatása esetében helyettesiti és választ szintén tagjai sorából egy jegyzőt.

A 37. §-t változatlanul fogadták el. E szerint az egyházközségi tanács tagjai:

a) Oly egyházközségben, hol állandó káplán nincs, a plébános, a rangidősb tanitó és 3, az egyházközségi gyülés által hat évre választott világi tag; b) oly egyházközségben, hol állandó káplán van, rendszerint az egyháztanács legalább 8 tagból áll, ez esetben az a) pont alatt foglalt plébános és tanitón kivül tagjai a tanácsnak a káplán és 5 választott világi tag; c) oly egyházközségben, hol több káplán és több tanitó van alkalmazva, a tanác tagjai a plébános, a helyben idősb egy, vagy 2 tanitó és 8, illetve 10 választott világi tag a szerint, hogy a választott tagok a kegyurat ide nem számitva, a tanács tagjai kétharmadát képezzék; d) oly egyházközségben, hol kegyur van, ha az katolikus, a fentjelzetteken kivül tagja az egyházközségi tanácsnak. A kegyur katolikus megbizott által képviselteti magát az egyházközségi tanácsban. Ott, hol több kegyur van, ezek maguk közül választják azon katolikus kegyurat, ki tagja lesz az egyházközségi tanácsnak.

A 38. §. következő: Minden egyházközségben gondnok választandó. A gondnokot világi tagjai sorából az egyházközségi tanács választja; a megválasztott gondnokot tisztében az egyházmegyei tanács értesitése mellett a megyés püspök erősiti meg. A gondnok ügyel a templomnak és az iskolának az egyházközségben létező vagyonára és jelentését évenkint legalább egyszer az egyházközségi tanács elé terjeszti. Kisebb egyházközségekben az egyházközségi tanács megbizásából a gondnok végzi az iskola-látogatói teendőket is. Változatlanul elfogadták a *39. §-t.*, amely szerint a gondnok hatáskörét tekintettel a fennálló szabályokra az országos katolikus gyülés által alkotandó szabályrendelet állapitja meg.

A 27-es bizottság holnap délután ½4 órakor folytatja a 9-es bizottsági javaslat tárgyalását.

KÜLFÖLD.

„Ausztria szégyene.“ A bécsi főtörvényszék ma ugy döntött, hogy *Bécsvárosa nem köteles szubvenciókat fizetni templomépitési célokra.* Ez az itélet politikai körökben nagy feltünést keltett. A keresztény-szocialisták valamennyi kerületben tiltakozó gyülést hirdettek, a szociáldemokraták szintén minden kerületben gyülést fognak tartani az itélet mellett.

Tudvalevőleg ebben az ügyben botrányos vita volt az alsó-ausztriai tartománygyülésen. Erre vonatkozik gróf *Schönborn* Frigyesnek, a legfelsőbb törvényszék elnökének egy nyilt levele, amelyben megfelel *Lueger*nek és nz antiszemita pártnak támadásaira. Gróf Schönborn kijelenti, hogy *Ausztria szerencsétlenségének és szégyenének* tartja az olyan tárgyalást, amilyen ebben a kérdésben a tartománygyülésen lefolyt. Az igaztalan gyanusitásokat visszautasitja és nem fogja türni, hogy a főtörvényszéket effélo légből kapott rágalmakkal illessék.

Gróf Schönborn levele mindenfelé nagy szenzációt okozott.

Khina halad. A viszontagságok sok mindenre megtanitják nemcsak az embert, hanem az országokat és birodalmakat, sőt magát a menny birodalmát is. Az európai hatalmak egymásután szaggatnak le egy-egy darabot a nagy khinai birodalom lomha testéből és fenyegetően látszik közeledni az az idő, mikor az egész birodalom feldarabolásáról lesz szó. Ennek a megelőzése végett a khinai kormány apránként rákényszeritette magát arra, hogy a modern müvelődés eszméiből egyetmást elsajátitson és megvalósitson s ne tekintse a fehér embereket sertéseknek vagy ördögöknek. Igy a legujabb hir szerint a *khinai császár rendeletet* bocsátott ki, melylyel a *katolikus vallást az egész birodalomban elismerte* és *minden hittéritőnek a hivatalnoki rangot adományozta.* A hittérités Khinában mostanáig nem tartozott a legegészségesebb foglalkozások közé. A bátor hittéritők folyvást az életökkel játszottak és százával estek is áldozatául a khinai fanatizmusnak. Most talán másképp lesz ez. A khinai *hivatalnokok* sem sérthetetlenek ugyan és egy-egy forradalom sok kárt tesz bennök, de a

hivatalnokká előléptetett szegény misszionáriusok ezentul mégis bátrabban szentelhetik magukat istenes hivatásuknak, mint eddig.

A revizió. A párisi *Figaro*, folytatva a Dreyfus-ügybeli vizsgálat összegezését, a Bertillon-féle irásszakértői vélemény elfogadhatatlanságát mutatja ki és azt a kérdést veti föl, hogy miért nem tartóztatták le hát Dreyfus Mathieut is, akit Bertillon a Dreyfus Alfréd büntársaként tüntetett föl. A Paniz-zardi-féle titkos jegyü táviratot esetét fejtegetve, a *Figaro* oda konkludál, hogy Henry a táviratot helyes (és Dreyfusre nézve kedvező) szövegét eltüntette és Du Patyvel együtt másik szöveget csempészett be az aktacsomóba.

Nem érdektelen hir, hogy *Lebret* igazságügyminiszter *Grosjean* versaillesi birót, aki legutóbb a Cuignet századostól kapott Freycinet—Delcassé-féle levélváltást eiferditve közzétette a *Journal*ban, *fegyelmi tanács* elé állittatja. Cuignet nyugdijazása, Duruy tanár előadásai folytatásának az elrendelése és ez a legujabb intézkedés azt mutatja, hogy a kormány végre megembereli magát és eleget akar tenni az igazság követelményeinek. Grosjean különben már kapott egyszer fegyelmi büntetést az igazságügyminiszterhez intézett levele miatt, s most alighanem elverik rajta a port.

A kubai helyzet. Az Egyesült-Államok nem élvezhetik nyugalmasan utóbbi nagy háborujoknak a gyümölcseit. Nemcsak a filippinókkal kell harcolniok, hanem *Kuba* szigetén is meggyülik a bajuk. Igy a *New York Herald*nak egy washingtoni távirata szerint nagyon alapos ok van arra a föltevésre, hogy a hatóságok nincsenek egészen megelégedve a kubai helyzettel. A kormányzat nem akar a kubaiaknak tovább is hadiszervezetet engedni, sőt intézkedéseket tesz a *kubai hadsereg föloszlatására és lefegyverzésére.* Hogy a kubaiak fegyvert és lövőszereket gyüjtenek, abban bizonyos körök előkészületeket látnak a *fegyveres fölkelésre*, amelyet arra az esetre terveznek, ha az Egyesült-Államok nem teljesitenék a kubaiak minden kivánságát. Havanai táviratok szerint az amerikai katonai hatóságokat boszantja Gomez magatartása. A helyzet olyan feszült, hogy *nemsokára kenyérlőrésre kerülhet a dolog.*

HIREK.

Budapest, május 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. **Május 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hir.** *Kapczy* Vilmos gödöllői főszolgabiró a királytól egy monogrammal diszitett brilliáns-melltüt kapott ajándékba.

— **A király Budapesten.** Ő felsége szerdán délután elhagyja a fővárost s a brucki csapatszemlére utazik. Ma délelőtt adta az utolsó általános kihallgatást. Reggel, mikor Gödöllőről megérkezett, a várba hajtatott s még az általános audiencia előtt dr. *Bartók* Györgyöt, az uj református püspököt fogadta, aki ma tette le a hivatalos esküt a király kezébe. A szertartáson az eskümintát *Molnár* Viktor osztálytanácsos olvasta fel; kivüle pedig dr. *Wlassics* Gyula közoktatási miniszter és gróf *Andrássy* Aladár királyi főkamarásmester müködtek közre az aktusnál. Tiz órakor kezdődött az általános kihallgatás, amelyen a király elé járultak:

Császka György érsek, *Szabó* János püspök, *Szlávy* József koronaőr, báró *Bánffy* Dezső, dr. *Wekerle* Sándor, gróf *Apponyi* Sándor, báró *Podmaniczky* Frigyes, gróf *Csekonics* Endre (fiával, *Csekonics* grófnal) titkos tanácsosok, gróf *Dessewffy* Aurélné, v. b. t. tanácsos neje (dr. *Radisich* Jenővel és dr. *Szendrey* Jánossal), továbbá gróf *Andrássy* Géza, gróf *Andrássy* Tivadar, *Beniczky* Ferenc főispán és báró *Kemény* Kálmán titkos tanácsosok, *Hettyey* Sámuel, *Firczák* Gyula, *Németh* József és dr. *Bartók* György püspökök, *Vajda* Ede és *Várady* Árpád apátok, *Pálffy* Miklós herceg, gróf *Esterházy* Miklós Móric, gróf *Cziráky* Andor fiával, báró *Gudenus* Adolf, báró *Huszár* Pál, gróf *Széchenyi* Emil, *Kolosy* István, *Szentiványi* Zoltán és dr. *Török* Ferenc kamarások, *Schweinitz* Helena grófnő, *Velits* Lajos követségi tanácsos, *Par* Bogumil konzul, dr. *Czirfusz* Dezső cimzetes konzul, *Hoffer* Mór, *Huber* János és *Szakonyi* Gusztáv altabornagyok, *Porges* Henrik, *Zurna* Károly, *Pfiffer* Károly Nándor, *Basler* Gusztáv és *Fiala* Gyula vezérőrnagyok, *Weisz* Ernő, *Tisljár* Mihály, *Bellemond* Gyula, *Vogel* Pál, *Jácz* Kálman és *Knopp* Karoly ezredesek, *Miklós* Dániel ezredes-hadbiró, dr. *Kalicsis* János és *Császár* Kristóf főtörzsorvosok, *Daler* Hugó, *Fleischmann* Mór, *Olbert* Nándor, *Gyurits* Belisar, *Kristen* Vince, *Lösch* József és *Schweizer* Ottó alezredesek, gróf *Bethlen* László nyugalmazott őrnagy, *Beöthy* Zsolt, dr. *Elischer* Gyula, dr. *Pauer* Imre, *Stendl* Imre és dr. *Posta* Béla egyetemi tanárok, dr. *Hutyra* Ferenc, dr. *Janny* Gyula és *Rácz* István igazgatók, *Szerencs* János főrendiházi főtitkár, *Marx* János s gróf *Wickenburg* Márk miniszteri tanácsosok, *Margittay* József és *Mosinsky* Adolf (nejével) osztálytanácsosok, *Devecic del Vecchio* Ferenc és *Venczelly* Mihály kir. tanácsosok, *Barts* Gusztáv és *Uhlarik* Béla államvasuti felügyelők, *Máltás* Hugós és *Farkas* Lajos rendőrtanácsosok, *Bornemisza* Boldizsár rendőrségi főparancsnok, *Likl* Géza rendőrfelügyelő, *Jeszenszky* Béla földbirtokos, *Biró* Zsigmond igazgató, *Mády* Lajos ref. lelkész, *Pucher* József és *Czigler* Géza épitészek, testületileg fogadtattak dr. *Zubriczky* Aladár és *Navratil* Ákos.

Holnap a király a Rákoson csapatszemlét tart a 68. és 3. bosnyákezred legénysége fölött.

Ma délután 5 órakor a rózsaszinü teremben 15 teritékü udvari ebéd volt, amelyen ő felsége kisérete is résztvett. Holnap délután is lesz ilyen udvari ebéd.

— **Lajos főherceg születésnapja.** *Bécsből* táviratozzák, hogy *Lajos Viktor* főherceg, a király öcscse ma ünnepelte ötvenkettedik születésnapját. A főherceg ebből az alkalomból már tegnap sok szerencsekivánatot kapott. A királyi család valamennyi tagja üdvözletet küldött neki. A főherceg palotájában kitett ivre a diplomáciai és tábornoki karnak s az arisztokráciának sok tagja irta rá a nevét.

— **Az özvegy trónörökösné Budapesten.** *Stefánia* özvegy trónörökösné, mint már emlitettük, május 17-én, szerdán reggel Budapestre érkezik és még aznap délelőtt elnökölni fog a vörös-kereszt egyletnek Erzsébet királyné emlékére tartandó gyászülésén. Az özvegy trónörökösné ma táviratban értesitette a vörös-kereszt egylet igazgatóságát, hogy május 18-án, csütörtökön délelőtt tizenegy órakor meglátogatja az egyesület Erzsébet-kórházát.

— **A cár és a békeapostol.** Egy pétervári távirat jelenti, hogy *Miklós* cár rendkivül kegyesen fogadta miszter *Stead* angol békebarátirót, aki Angliában és Amerikában agitál az örök béke érdekében. A cár megköszönte Steadnak, hogy olyan kitartóan és lelkesedéssel terjeszti az eszmét.

— Nem is hittem volna — mondotta a cár — hogy ön oly sok hivőt fog szerezni az én kedves ideámnak!

Stead erre bátorságot meritett a cár barátságos szavaiból és elpanaszolta, hogy a cenzura miatt az ő lapja, amely az örökbékét hirdeti, Oroszországban nem jelenhetik meg.

— *Lehetetlen*, felelt a cár.

— Felség, gróf *Muraviev* és más magas állásu előfizetőm sem kapta meg az ujságomat!

A cár kinyitotta iróasztala fiókját és kivette belőle a lapot:

— *Nos, én pontosan megkapom, amint látja* — válaszolt mosolyogva Miklós cár.

Később a cár megengedte Steadnek, hogy nyilvános gyülésen előadást tarthasson a békéről. Gróf *Muraviev* is biztatta, hogy beszélhet egészen szabadon, ne tartson semmitől. Igy történt, hogy *Stead* nagy közönség előtt háboritatlanul fejtegette azt a témát, hogy a cár legnemesebb terveit és eszméit mennyire kijátszszák Oroszországban a hivatalnokok. Aztán arról beszélt, hogy a cár sokat vár a hágai kongresszustól. A lelkes békebarát felolvasásán jelen volt az egész arisztokrácia.

— **A miniszterelnök gyöngélkedése.** *Széll* Kálmán miniszterelnök hülésokozta torokbaja miatt ma sem mozdult ki lakásából, sőt ma az egész napot ágyban töltötte. Baja azonban olyan jelentéktelen, hogy talán már holnap elhagyhatja az ágyat.

— **Kitüntetett püspök.** *Dessewffy* Sándor *csanádi* püspök budapesti palotájában tegnap ünnepiesen nyujtotta át *Németh* József felszentelt püspöknek a másodosztályu vaskoronarend jelvényét, lendületes beszédben méltatva a kitüntetett főpap érdemeit. Az ünnepségnél jelen voltak: *Kiss* János, *Czobor* Béla egyetemi tanárok, *Várady* Árpád osztálytanácsos és *Telbisz* temesvári polgármester. *Németh* József püspök a mai kihallgatáson megköszönte a királynak a kitüntetést.

— **Egy magyar képviselő szökése.** Az *Egyetértés* mai száma ezzel a cimmel a következőket irja

A *Reichswehr* vasárnapi számában azt irja, hogy *Csávolszky* Lajos országgyülési képviselő nagy adósságok hátrahagyása után Amerikába szökött. Ezzel szemben közöljük *Csávolszky* Lajosnak dr. *Halmay* ügyvédhez vasárnap este érkezett brüsszeli táviratát:

Dr. *Halmay*, Budapest. Holnap hazamegyek. Ha szükségét látja, közölje a lapokkal, hogy Csávolszky, aki magándolgokban két hétig Londonban és Brüsszelben időzött, holnap hazaérkezik. *Csávolszky.*

Ennélfogva nyilvánvaló, hogy a *Reichswehr* hire valótlan, célzatos és rosszindulatu koholmány.

— **A királyné arcképe.** *Pozsony*ból táviratozza tudósitónk: A mai rendkivüli diszközgyülésen leplezték le ünnepélyesen a királyné arcképét, amelyet *Lippay* festőművész ajánlott fel a vármegyének. A közgyülésen báró *Vay* főispán gyengélkedése miatt *Klempa* alispán elnökölt. Az ünnepi beszédet *Platthy* Bertalan tanfelügyelő mondotta. A gyülés a müvésznek, aki a képet a vármegyének ajándékozta, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

— **A Reichskursbuch és a magyar városok.** Nem csinálna valami jó üzletet az a boltos, aki a vevőt az ajtóban azzal fogadná, hogy szemenszedett gorombaságokat csapna a fejéhez. Például, hogy: törvénytelen gyerek, nincs becsületes neve és a többi... A magyar publikumot körülbelül igy szolgálja ki a német könyvpiac s a magyar publikum olyan jó balek, hogy miután a boltajtóban pofonvágták, mégis bemegy a boltba s milliókat fizet ki német holmiért esztendőnkint. A gorombaságot pedig zsebrevágja. Vagy képzelhetőbb-e nagyobb szemtelenség, mint amit a német könyvkiadók és könyvkereskedők cselekedtek meg a magyar publikummal, amikor elhatározták, hogy a magyarországi községek neveit ezután csak a régi német nevükön fogják nevezni. Eddig itt-ott eltérés volt köztük ebben a kérdésben, mert — amint a határozat inditványozója, bizonyos Lehmann J. F. nevü kiadó mondja — a Reichskursbuch rossz példával járt elől s Magyarország városait — hallatlan! magyarul nevezte meg s csak a magyar név után, kis betükkel irta meg a hely német elnevezését is. Ezután azonban már ebben a tekintetben semmi hiba sincs, mert a derék Reichskursbuch megjavult s most már csak németül nevezi meg a magyar városokat. Tehát nincs semmi szükség arra, hogy Magyarországon elismerjék a helységek magyar neveit. Hát Magyarország postája mit szól majd ehhez? Annak kellene első sorban megtanitani ezeket az urakat arra, hogy Kolozsvárra eljut a küldeményük, de Klausenburgba nem s Brassóba is, mig ellenben a törvény értelmében Kronstadt nevezetü város Magyarországon nem is létezik.

— **Sándor szerb király utazása.** Emlitettük s napokban, hogy *Sándor* szerb király apjával, *Milán* királylyal mostanában Szerbia nyugati részét utazza be, mert ezeket a vidékeket még nem ösmeri. A kis király, amerre csak jár, a legmelegebb fogadtatásban részesül. E hó 10-én a Bogovac-kolostornál a Drina-kerület parancsnoka, *Sturm* ezredes, *Dimitrije*, a sabáci érsek és óriási embertömeg fogadta. Az éjszakát a kolostorban töltötte a király és másnap Baljevoba utazott. A polgármester üdvözlő beszédére a király megköszönte a szives fogadtatást és kijelentette, hogy mikor 1897-ben kibocsátotta a programmját, meg volt győződve arról, hogy népe megérti őt.

> Mert — ugymond a király — ha Szerbia megoldotta volna már állami és gazdasági kérdéseit, akkor foglalkozhatnék tisztán politikai dolgokkal. Mivel azonban Szerbiának sok kiváló fontosságu nyilt kérdést kell megoldania, ami csak a nép buzgó együttmüködésével érhető el, *mi sem szükségesebb és sürgősebb, mint a fáradhatatlan, komoly munka. Ezt szabja meg kötelességérzete is és most azon van, hogy programmját megvalósitsa.*
>
> Népem megértett, kormányom támogat. Látom, hogy csak a kitüzött irányban lehet haladnom, mert csak igy érhetjük el a kivánt eredményeket.

A király e kijelentését viharos *Zsivió*-kiáltásokkal kisérték. Este fáklyásmenet és nagy ebéd volt, amelyen Baljevo előkelősége is résztvett. 12-ikén Uriceba utazott a király, ahonnan Sabác felé vette utját.

— **A titokzatos vevő.** Szombaton licitálták el Párisban Alphonse *Daudet* champrosay-i birtokát. A kikiáltási ár *hatvanezer* frank volt. Egyetlen ajánlat érkezett csak: hatvanezer ötven frankot igért egy névtelen a birtokért. Ez meg is vette, s nevét csak a Daudet-család ügyvédjének diktálta be. De ez kifecsegte, s most kitünt, hogy a titokzatos vevő nem más, mint Léon *Daudet*, a költő fia.

— **Széll Kálmán ünneplése.** A Dunántuli Közmüvelődési Egyesület, melynek *Széll* Kálmán miniszterelnök kilenc év óta elnöke volt, holnap kedden délelőtt 11 órakor *Pallavicini* Ede őrgróf elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tart, amelyen *Széll* Kálmánt tiszteletbeli elnökké választják. A közgyülés a Lipót-utcai uj városháza tanácstermében lesz s az ülés után küldöttség tiszteleg a miniszterelnöknél.

— **Rekviem báró Lipthay Béláért.** Báró *Lipthay* Béla lelkiüdvéért ma délelőtt gyászmise volt a kapucinusok alsó-vizivárosi plébánia-templomában. A templom első két padját jobbról és balról is gyászdrapéria takarta s erre borulva siratták halottjukat a család tagjai. Disznövények között, vastag viaszrudak fényében dszes katafalk állott, a szentek szentje előtt köröskörül rakva a Lipthay bárók cimerével. A misét *Wollin* Alajos atya rendfő végezte nagy papi segitséggel, amely alatt a templomi énekkar *Witkovszky* Antal karnagy vezetésével remekül szép, meghatő egyházi dalokat adott elő. A templom szorongásig megtelt közönséggel.

— **Csődbe jutott panoptikum.** A *berlini* hires panoptikum a Friedrich-Strassén csődbe jutott. A nagy látványosságot ezentul a város fogja kezelni.

— **A tapintatlan elnök.** Szegény *Faure* Félixet csak nem hagyják békében nyugodni. A következő történetet mondja el róla az *Aurore*. Amikor a cári pár meglátogatta Párist, Faure elnök kisérte Versaillesba a cárnét. Amikor az oroszok felséges asszonya elhaladt a Mária-Antoinette-et ábrázoló szőnyeg mellett, összecsapta a kezét, mondván:

— Csodaszép!

Mire Faure elnök mosolyogva meghajolt, mondván:

— Boldog leszek, ha a felséges asszony elfogadja!

A cárné el is fogadta, s Faure megigérte, hogy Pétervárra fogja küldeni a szép szőnyeget. De a franciák nem oly bőkezüek a maguk nemzeti kincseivel, mint az elnökük. Később nagy lett a fölháborodás, hogy az elnök el merészelt igérni egy *gobelint*, amely a nemzet tulajdona. Erre Faure Félix megijedt és az állami gobelinszövő intézetben azonnal megrendelte a versaillesi szőnyeg pontos hasonmását. A szövőintézetben minden egyéb munkát mellőzve, hozzáfogtak ehhez és már *két év óta* másolják. A cárnét pedig, hogy az igazi kifejezést használjuk: becsapják. Az eredeti helyett másolatot küldenek neki.

— **A pápa, mint költő.** A minap adták elő a *rheimsi* székesegyházban azt az oratóriumot, amelynek zenéjét Théodore *Dubois*, szövegét pedig nem kisebb ember irta, mint — *a pápa*. Ebből az alkalomból Charles *Benoist* elmondja a *Temps*ban, hogy egyszer, amikor a Vatikánról szóló könyvét irta, egy kihallgatás után igy szólt hozzá a szent atya:

— Ön, mint hallom, szeretné olvasni a verseimet. Ime, fogadja ajándékul az első kötetet.

Alig, hogy az előszobába ért, Benoist megnézte a könyvet. Hófehér bőrbe kötött kis könyv volt, külső boritékán az aranynyomásu pápai jelvényekkel. Belül minden vers másféle betükkel, más szinü nyomdafestékkel van nyomva. Egyik-másik világoskék, van rózsaszinü, ezüstszürke, halványzöld. Annak tanuságáról, hogy a pápa mily különféle tárgyakat dolgoz föl, citálja az értékes kis kötetből az *Ars photographica* cimü, 1847-ben irott verset, amely a következőképpen hangzik:

Expressa solis speculo
Nitens imago, quam bene
Frontis decus, vim luminum
Refers, et oris gratiam!

O mira virtus ingeni,
Novumque monstrum! Imaginem
Naturae Apelles aemulus
Non pulchriorem pingeret.

(Forditása: napsugárból leszürt ragyogó kép, mily jól adod vissza a homlok diszét, a szemek erejét, és az arc báját. — Oh, csodálatos erénye a lángésznek, ismeretlen csoda! Apelles, a természet vetélytársa sem festene szebb képet.)

— **Urania.** A megvalósulás komoly stádiumába lépett az a derék mozgalom, amelyet *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, *Kövesligethy* Radó egyetemi tanár és társaik inditottak avégből, hogy a berlini és bécsi Urania szinház mintájára Budapesten is legyen egy ilyen szinház-vállalat. Nem szükséges külön hangsulyozni, hogy ez az intézmény fővárosunkban is teljes mértékben hézagpótló és megérdemli, hogy létesitését a magyar főváros társadalma, hivatalos és tudományos körei felkarolják. A magyar *Urania* tudományos szinház elhelyezésére a *kerepesi-uti Rimánóczy-palota mórstilü szinházát* szemelték ki, amelynek fényes emeleti termeiben tudományos időleges kiállitás, demonstrációk és előadások, könyvtár, olvasóterem rendeztetik be. A nagyszabásu vállalat finanzirozására az „Urania magyar tudományos-egylet részvénytársaság" van alakulóban. Az alapitók a részvénytársaság alaptőkéjét 100.000 koronában állapitották meg, amely 1000 darab, egyenkint 100 korona névértékü részvényre oszlik. A részvények után 10% az aláiráskor, 20% az alakulás előtt a belvárosi takarékpénztárnál fizetendő.

— **Házasság.** *Kabos* Bertalan hirlapirótársunk e hó 21-én délelőtt 1/4 12 órakor a dohány-utcai izraelita templomban tartja esküvőjét *Guttmann* Emma kisasszonynyal, özv. Guttmann Antalné leányával.

Gerő Gergely e hó 22-én tartja esküvőjét a dohány-utcai izraelita templomban *Krausz* Rachel kisasszonynyal.

Steiner Jenő május 22-én délután 3 órakor esküszik örök hüséget a *dombovári* zsidó templomban *Wellisch* Róza kisasszonynak, Wellisch Lajos dombovári kereskedő leányának.

— **Benzinrobbanás.** *Berlinben* az Oranienstrassén egy keztyütisztitó üzletben ma délután benzinrobbanás volt, amelytől az egész bolt lángba borult. A tulajdonosnő, akinek ruhája tüzet fogott, leugrott az első emeletről és holtan terült el az utcán. Két munkásnő halálos sebeket szenvedett.

— **Iskolaavatás.** *Veszprém*ben *Wlassics* kultuszminiszter képviseletében és megbizásából ma avatta fel *Fenyvessy* főispán az állami felső kereskedelmi iskola uj épületét. Az ünnepen ott volt az egész veszprémi intelligencia. Az ünnepet megelőzőleg a székesegyházban *Rédey* kanonok Veni sanctet mondott, utána pedig Fenyvessy főispán a miniszter képviseletében fogadta a tanári kar üdvözletét. Az esti banketten Fenyvessy főispán a királyra mondott pohárköszöntől; *Papp* Sándor tanfelügyelő Wlassics miniszterét és képviselőjét a főispánt éltette. Pohárköszöntőt mondtak még *Udvarhelyi* Gyula igazgató, *Kolozsváry* alispán, *Rédey* kanonok és *Szeglethy* polgármester.

— **A rács.** Ilyenkor, az első szép napokon e helyen meg szoktak emlékezni az ugynevezett kertről. Arról a kertről, amely a kávéházak előtt „zöldel", néhány cserép satnya örökzöldről, néhány portól szürke babérfáról. Elmondják a tréfákat: jön a szél, ledönti a babérfát, kirohan a kávés, kiáltva: „Jesszus, eldőlt *a kert!*" Nem, ezuttal hagyjuk a kerteket. A *rácsról* lesz szó. A rács bizonyos fokig szintén kert, mivel zöldre van festve. Növény nincs rajta, még az obligát háromnégy gömbölyüre nyesett bokrocska is hiányzik róla. De elválasztja a gyalogjárót a kávéháztól, s már ez is valami, hogy ne mondjam: illuzió. Ott ülünk a rács mögött, s magasabb szempontból nézzük a kivül sétáló közönséget. A rács kezdi jelenteni a természetet. A rács kiszoritja a kertet, ime, a mi szemünk megelégszik a stilizált zöld vas-indákkal, mintha ez is enyhületet és erdőillatot hozna az aszfaltra. Fejlődik a fantáziánk, s maholnap visszatérnek a vendéglősök Shakesperehez, s még a rácsot se teszik ki, csak egyszerüen egy táblát, ezzel a fölirással:

KERT

Mi pedig majd odaképzeljük a bokrokat, az orgonát, a gyöngyvirágot, s ha lehunyjuk a szemünket, egész liget zöldül ki a mi szivünk gazdagságából . . .

— **Magántisztviselők országos szövetsége.** Május nyolcadiki kelettel hitelesitette a belügyminiszter e szövetség alapszabályait és a szövetség tanácsa erre való nézve vasárnap tartott ülést, amelyen a további propaganda és uj tagok szerzésének a módját beszélték meg. A magántisztviselők országos szövetségének már most is ezernél több tagja van és igy tagjai számánál fogva felülmulta a magántisztviselők valamennyi szakegyesületét. De mi az a tagszám ahhoz képest, hogy ötven, hatvanezer magántisztviselő van az országban, akiknek mind csatlakozniok kellene ahhoz a szövetséghez, amely a magántisztviselői kar minden érdekét képviseli. A szövetségtanács mostani ülésében arról határozott, hogy az ország összes kereskedelmi és iparkamarájának a titkárait felkéri vidéki bizottságok révén tagok gyüjtésére. A szövetség vezetői most már rajta lesznek, hogy egymás után végrehajtsák a magántisztviselők millennáris kongresszusának a határozatait. És rajta lesznek, hogy a magántisztviselők részére a kormányzó hatalom megalkossa azokat a törvényeket, amelyek jelenük erősségét és jövendőjük biztosságát jelentik.

— **Ez is asszony?** Valami kis francia városban, *Choisy-le-Roi* a neve, öngyilkos lett *Laforest* orvos. Nagyon sulyos váddal illették, a dologból botránypör, talán börtönbüntetés lett volna, s igy az orvos jobbnak látta elmenekülni a földi birák elől. Bezárkózott a szobájába, minden hasadékot betömött és kinyitotta a gázlámpa csapját. Igy várta a halált, hanyattdőlve egy *chaise-longueon*. Ezalatt a felesége, szép fiatal asszony, künn hallgatózott az ajtón. A férje előre megmondta neki, hogy öngyilkos lesz és az asszony ezt a legnagyobb lelki nyugalommal vette tudomásul. Semmi izgalmat nem okozott neki az, hogy az ura a másik szobában meg fog halni, nyugodtan hallgatózott a másik szobában. A vadállati asszony valami uton-módon alighanem az esküdtek elé kerül — irja a *Journal* — azért a furcsa dologért, hogy elnökölt a férje öngyilkosságánál.

— **Ünnep a Park-Klubban.** A Mübarátok Köre május 17-én, szerdán este a Park-Klub fényes helyiségeiben és kertjében müvész-estét rendez. A hangversenyen *Verlet* Alice fog énekelni, *Popper*, *Hubay*, valamint a m. kir. zeneakadémia zenekara szintén közreműködnek. Ezen kivül gróf *Andrássy* Tivadarné, gróf *Andrássy* Gézáné, gróf *Vay* Gáborné, *Széchenyi* Hanna, *Teleki* Alice, *Apponyi* Teréz grófnők, *Radvánszky* Ella és *Mikos* Corma bárónők, gróf *Eszterházy* Mihályné, *Okolicsányi* Olga, *Lechner* Irma kisasszony, *Karlovszky* Bertalanné, *Tornay* Gyuláné, *Semseyné Dessewffy* Rolla grófnő és gróf *Zichy* Jánosné élőképeket adnak elő. A fényes estélyen a fővárosban időző *Stefánia* főhercegnő és *Lajos Viktor* főherceg is valószinüleg meg fognak jelenni.

— **Gyászos végzet.** Irtózatosan gyászos munkát végzett rövid idő alatt a sors sujtó kezével egy *varannói* általánosan tisztelt családban. *Sátoralja-Ujhelyről* irja levelezőnk ezt a megdöbbentően komor hirt: *Schmotzer* Pál, varannói postamester, családi életét irigyelte az egész falu népe. Szorgalmas, jómódu ember volt a postamester, családi életét szép felesége és három gyönyörü gyermeke aranyozta be. Hároméves fiacskája nemrég difteritiszben megbetegedett, a fővárosba hozták gyógykezelés végett. A fiucska pár nap alatt meghalt. Időközben a másik fiucska is megbetegedett, őt is elragadta a halál. A csapások a szerencsétlen édesanyát melankolikussá tették olyannyira, hogy Budapestre hozták a *Schwartzer*-féle intézetbe gyógykezelés végett. Látszólag gyógyultan hazabocsájtották a gyászoló édesanyát. Otthon azonban az ura már alig ismert rá, a kemény megpróbáltatás az életerős férfi lelkében megbomlasztotta az egyensulyt. Fölhozták Budapestre, ahol csakhamar meghalt az őrültek házában. Az ujabb gyászhir megőrjitette a szegény asszonyt, aki most egy budapesti elmegyógyitó intézetben van. Az irigyelt családi otthon most üres, a szegény özvegy tizenhárom éves egyetlen leányát a rokonok igyekeznek szeretetükkel megvigasztalni.

— **Egér a posztkiszlíben.** A Teréz-körúton ma reggel egy elmés ifju azt hitte, hogy neki kötelessége a viccelés. Valahol az aszfalton egy egeret fogott, és *bedobta a levélszekrénybe*. Az egérnek nem volt kedve fölülbélyegeztetni s postai uton tovaszállitani, ezért tiltakozott is a müvelet ellen. A vidám ifjunak azonban az egybegyült közönség üdvrivalgása közepett sikerült a csöpp állatot a leveleknek szánt nyiláson a piros börtönbe csusztatni. Most, este már bizonyára odakerült a négylábu postaszállitmány egy postáskisasszony íróasztalára, elképzelhető rémületet okozva a hivatalszobában. Amilyen lelkiismeretes a magyar posta, még kitelik tőle, hogy az egeret a *hiányos cimzés* bélyegzővel jelzi, majd tiz krajcár büntetést mér ki rá *bélyeg hiánya* cimén, s végül egy harmadik bélyegzővel azt jelezvén, hogy *föladó ismeretlen*, az emigy szabályszerüen elintézett egeret szabadon bocsátja . . .

— **Háziipari bazár.** A háziipari bazárban, amelyet az *Országos Iparegyesület* házi ipari szakosztályának hölgyválasztmánya rendez a Kereskedelmi Muzeum állandó kiállitása keretében, ma is igen élénk élet uralkodott és az árusitás ma is — mint tegnap — meg fogja közeliteni az ezer forintot, noha a tárgyak minden felülfizetés nélkül, az eredeti árakon kelnek el. Örvendetes, hogy ily gyakorlati módon sikerült a fővárosi előkelő társadalom figyelmét ismét fölkelteni a magyar házi iparra, amelyhez néhány évvel ezelőtt oly sok reményt füztek és melynek fejlődéséhez jelentős szociális és gazdasági érdekek füződnek. Az érdekes és valóban elismerésre méltó vállalkozásban a következő hölgyek müködnek közre: *Andrássy* Marianne és Ella, *Balázs* Béláné, *Bálint* Sándorné, *Bálint* Margit, özvegy *Czigler* Gyuláné, *Czigler* Ella, *Csiky* Kálmánné és leányai Erzsike és Anna, báró *Dániel* Ernőné, *Dobranszky* Vilike, *Dárday* Sándorné, *Ercsey* Rózsika, özvegy *Enessey* Lászlóné, *Egger* Gyuláné, *Elek* Pálné, *Frey* Mici, *Fuchs* Margit, *Gaál* Jenőné, *Gelléri* Mórné, *Gelléri* Margit és Jolán, *Frankl* Klotild, *Hegedüs* Rózsika és Irén, *Harrer* Károlyné, *Harrer* Irén, özvegy *Hermann* Nándorné, *Heltai* Ferencné, gróf *Hugonnay* Béláné, *Jankovics* Margit, *Jankovics* Leona, *Káldy* Károlyné és leánya, dr. *Kovács* Gyuláné, *Kovács* Jolánka és Ilonka, *Krisztinkovics* Béláné, *Lechner* Irma, *Lits* Doda, *Matasovszky* Arturné, *Merkó* Andorné, *Milanovics* Margit és Szeréna, *Molnár* Ákosné, dr. *Neumann* Bernátné, özvegy *Nendtwich* Gyuláné, dr. *Neumann* Arminné, *Oesterreicher* Margit, *Petőcz* Bella, *Pongrácz* Gabriella, *Perczel* Melinda és Edith, *Pollacsek* Irma, dr. *Papp* Dávidné, *Pekáry* Gizella és Mariska, *Putnoky* Móricné, *Pártos* Gyuláné, báró *Radosevits* Tódorné, *Révay* Jolán, *Rosenberg* Paula, *Ráth* Károlyné, *Szende* Fülöpné, *Scitovszky* Bella, *Szivák* Imréné, *Schwarz* Gusztávné, *Szuhányi* Ferenc, *Teleszky* Mici, *Töttössy* Béláné, *Töttössy* Irma és Ella, *Varjassy* Ilona, özv. *Várnay* Laura és *Zipernovszky* Károlyné.

— **Amerika felé.** Alsó-Sebesen tegnap ügyes kis verekedést csapott két legény. A kocsmában kezdték, azután kimentek az utcára s az egyik, akit Marcsincsics néven tisztel a világ, ugy fejbeverte a másikat egy kővel, hogy be kellett vinni a kórházba. Már tudniillik a másikat. A váratlanul szép eredmény után Marcsincsics elindult a fő-utcán Amerika felé. Oda akart elbujdosni a következmények elől. Szóval! Amerika már nemcsak pénztáros specialitás.

— **A Duna vizállása.** A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a folyam felső szakaszán már beállott az apadás, ami pár nap alatt észlelhető lesz az egész folyam mentén. A fővárosnál tegnap óta 22 centimétert esett a viz s mai magassága 470 centiméter. Most már semmi baj nem fenyegeti a partmenti községeket.

— **Öngyilkos főhadnagy.** *Pozsonyból* táviratozza tudósitónk, hogy ott ma *Keszky* Béla honvédfőhadnagy főbe lőtte magát. Az öngyilkos katonatiszt állitólag tulontul el volt adósodva s e miatt vált meg az élettől.

— **A béke gyökere.** Kalandos uton derült ki, hogy a leszerelési konferencia és az általános béke eszméje *Budapesten* született meg. Kiderült, hogy ennek az eszmének szálait a magyar fővárosig lehet visszafelé követni és igy körülbelül a magyar politikusok tartották ezt a szép gondolatot keresztvizre. A dolog története a millennáris évben Budapesten tartott interparlamentáris konferenciánál kezdődik. Akkor *Basily* volt budapesti orosz főkonzul mint hallgató jelen volt a konferencia minden egyes tanácskozásán s jelentést küldött az orosz cárhoz. Oroszország különös érdeklődéssel viseltetett a budapesti interparlamentáris konferencia tanácskozása iránt. Gróf *Apponyi* Albert tudvalevőleg azt inditványozta, hogy a jövőre Oroszországot is hivják meg az interparlamentáris konferenciára. Ez az inditvány hosszas vitát keltett. Mellette foglaltak állást a magyarok és franciák, ellene főképpen az angolok, a kik azt vitatták, hogy Oroszország nem parlamentáris állam, az államtanácsa csak konzultativ testület s igy nem is képviseltetheti magát az interparlamentáris konferencián. A konferencia, amelynek elnöke *Széll* Kálmán mostani miniszterelnök volt, elvetette gróf *Apponyi* inditványát. *Basily* mindezekről körülményes előterjesztést tett uralkodójának s a cár nevében az orosz külügyminiszter szives hangu köszönő levelet irt *Apponyi* Albert grófhoz a konferencián való föllépéseért. *Basily* nemsokára ezután Budapestről az orosz külügyminiszteriumba került, ahol az ázsiai ügyosztály főnöke lett. Ebben a minőségben ajánlta *II. Miklós* cárnak, hogy kezdjen mozgalmat a lefegyverzés mellett. Harmadéve ugyanis különösen sok gondot okoztak az orosz államférfiaknak az egyre növekedő hadi kiadások. Ekkor *Basily* előkereste a budapesti békekonferenciáról tett jelentését s kihallgatásra ment a cárhoz. A magyar fővárosban elhangzott eszmék olyan hatással voltak a cárra, hogy *Basilyt* megbizta a lefegyverző konferencia tervének kidolgozásával. A békekonferencia gyökere ilyen módon budapesti talajból ágazott szét a külföld nagy országaiba.

— **A legpikánsabb regénytéma.** Arról van szó, hogy hir szerint kutató tudósok a kopaszság leküzdésére uj csalhatatlan módszert találtak föl a villamos-fény alkalmazásában. *Kopenhágából* ugyanis jelentik:

> Az itteni *Finsen*-féle fény-gyógyintézetben a minap több páciens fejének kopasz helyeit egy órán át a villamosfény erős hatásának tették ki. Aránylag rövid idő alatt, egy esetben már tiz nap mulva, ismét nőni kezdett a hajzat. Különösen érdekes jelenségek mutatkoztak az egyik páciensnél, akinek fején két kopasz helyet megvilágitottak, mig a harmadik sötéten maradt. Ez az utóbbi hely napról-napra nagyobb mérveket öltött, — a másik kettőn pedig egyre több hajzat mutatkozott, — ami annak a bizonysága, hogy tényleg a villamos világitás idézte elő a gyógyhatást A villamos fénysugarak tehát éppen ellenkező természetüek, mint a Röntgen-sugarak, amelyekről köztudomásu, hogy szőrtelenitenek."

Eddig szól a szenzációs tudósitás, a nyájas olvasó és a még nyájasabb olvasónő pedig nyilván azt fogja kérdezni: Miért irták oda ciméül ennek az ujdonságnak, hogy *A legpikánsabb regénytéma?* Hát mit irhattam volna oda, — talán azt: *Nincs többé kopasz fej!* Ez alatt a cim alatt már anyiszor becsapták az embereket, hogy ezek a sorok bizonyára olvasatlanul maradtak volna, pedig e sorok szintén kopaszodó irója óhajtja, hogy a publikum igenis megismerkedjék a csudálatos kopenhágai találmánnyal. Mindenki, aki kopaszodik, velem együtt megokolható ellenszenvvel viseltetik mindenféle felülről jövő megvilágitás ellen, de leginkább irtózunk a villamos fénytől, amely hideg gunynyal kérlelhetlenül csillámlik meg a viaszksárga tar koponyán A villamos világitás különben is a legszemtelenebb. Ki is szoktuk kerülni a villamos ivlámpákat, a legjobban szeretjük a szolid gyertyát, — egyébként pedig koponyánkkal a sötét háttérben tartózkodunk. Már most jön egy perverz tudós, aki a gyógyhatás céljából éppen a legerősebb villamos megvilágitásba helyezi a kopasz fejet; borzalmas még elgondolni is. Ám higyjen neki, aki akar, — kopaszodó fivéreim józan része azonban hallgasson az én bölcs és bevált tanácsomra, amely igy szól:

— Ha már kopaszodunk, kopaszodjunk nyiltan és becsületesen. Ne takargassuk. Ne szépitgessük. Valljuk be. Sőt kacérkodjunk vele. Mert ha már az embernek olyan hibája van, amelyet nem tud sikerrel eltitkolni teljesen, — akkor kacérkodjék vele, emlegesse folyton, sőt nagyitsa. Az ilyesmivel még hóditani is lehet.

Ezt a ravasz politikát különben az asszonyoktól tanultam.

— **Drága élet, olcsó élet.** A katonaélet olcsó nemcsak a háboruban, ami azzal táplálkozik, hanem a békességben is. Az óriás, milliófejü tömeg adminisztrációjában első regula a szigoruság, mert a nélkül szétzüllenék az egész — s a szigoruság áztán tulságba is megy sok tekintetben. A beteg katona például rendesen később jut ágyhoz és ápoláshoz, mint a vele civil sorban egyforma szegény ember. Előbb alaposan kipróbálják, hogy beteg-e csakugyan. Nem hiszik el neki mindjárt, ha maródit jelent. Azt mindenki mondhatja magáról, hogy rosszul érzi magát, de be is kell ám bizonyitani. Például ki kell neki dülni a sorból marsirozás közben, vagy összeesni a folyosón, amikor fegyverfogásra oktatja ki a legényeket káplár ur Goromba. Ilyenformán aztán némi látszatát adta annak, hogy csakugyan lehet valami igaza ... Még nehezebb a sora az olyan katonának, aki valami betegség csiráját vitte magával a katonasághoz. A leggyakoribb eset persze a tüdővész, ami a nehéz szolgálatban valósággal kiburjánzik a katonában s tönkre is teszi hamarosan. A kaszárnya nem igen alkalmas hely ahhoz, hogy a beteg katona jól érezze magát benne. Télen-nyáron fütetlen szoba, télen-nyáron rossz ellátás, kevés álom, sok munka ... Az ilyen katona aztán csak elmulik, vége lesz. Rendesen igen későn hiszik el neki, hogy beteg, amikor már a betegség külső jelei is jelentkeznek rajta, akkor már aztán körülbelül hiábavaló a kura. Franciaországban most kitalálták a módját annak, hogy hogyan kell elkülöniteni az egészségesektől a tüdőbeteg katonákat s hogyan kell megmenteni őket az életnek, amikor még nem késő a mentés. Szanatóriumokat épitenek tisztán katonabetegek számára s ezekben ápolják a rossz tüdejü legényeket. Persze, ott drágább az ember.

— **Haro az oroszlánnal.** *Majna-Frankfurtból* táviratozzák, hogy tegnap este a *Selmmann* cirkuszban izgalmas jelenet játszódott le. Tegnap lépett föl először egy *Seeth* nevü oroszlánszelidítő. Husz oroszlánja közül az egyik makrancoskodott s rá akarta magát vetni az állatszeliditőre, aki ugy menekült a veszedelemtől, hogy kiugrott a ketrecből. Mivel az állat már többször megkisérlette a támadást, az állatszeliditő elhatározta, hogy *előadás* közben agyonlövi. Puskát hozatott s az oroszlánt a közönség szemeláttára agyonlőtte. Az előadás azután tovább folyt.

— **Halálozások.** *Marton* Mórné, dr. *Marton* Sándor tőzsdeorvos édesanyja május 14-ikén meghalt *Tapolcán* hatvanhét éves korában. Az elhunyt matrónát, aki jótékonyságáról és nemesszivüségéről volt ismeretes a vidéken, rokonságán. kivül nagyszámu tisztelői és barátai gyászolják.

Graus Sándor magánzó tegnap éjjel Budapesten 64 éves korában meghalt. Az elhunytban *Gerő* Alfréd bankhivatalnok és *Gerő* Nándor hirlapiró édesatyjukat gyászolják. A temetés holnap délután 3 órakor lesz a Váci-körut 22. számu gyászházból.

Szarvassy Gyula e hó 12-ikén 28 éves korában Nyitrán meghalt. Az elhunytban *Lőrinczy* György, a *Budapesti Napló* tárcairója sógorát gyászolja.

Prágából táviratozzák, hogy herceg *Fürstenberg* Emil Egon ma 76 éves korában meghalt.

— **A komáromi sikkasztás.** *Széll* Kálmán, a belügyminiszteri tárca vezetésével megbizott miniszterelnök a komáromi sikkasztás következtében elrendelte a városi törvényhatóság pénzkezelésének és a gyámügyi közigazgatásnak megvizsgálását. A vizsgálat vezetésével a miniszter dr. *Bosnyák* Zoltánt, a belügyminiszteri gyámügyi közigazgatási osztály vezetőjét bizta meg, aki ma utazott el Komáromba. Kiséretében vannak dr. *Szecsey* miniszteri fogalmazó, *Dessauer* és *Fangler* belügyminiszteri számellenőrök.

— **Az idő.** Az országos meteorologiai intézet jelentése szerint az idő ma csaknem az egész országban derült és száraz volt. A hőmérséklet, mely különben is magasabb a normálisnál, egyre emelkedik. Északnyugaton erős szelek fujnak.

— **Gyilkos gróf.** *Pármából* táviratozzák, hogy az odavaló törvényszék Pompes *Porcelli* grófot, aki peludei birtokán lelőtt egy Carrara nevü tizennégyéves fiut, akit kertjében gyümölcslopáson kapott, *tiz évi és ötnapi fegyházra itélte.*

— **Felbujtás öngyilkosságra.** A kurimai (Sáros megye) csendőrőrs öngyilkosságra való felbujtás miatt letartóztatta *Harcsár* András polyakoci lakost, és átadta a giralti járásbiróságnak. *Harcsár* ugyanis még a mult évben öngyilkosságra birta *Godvin* Máriát, akivel vadházasságban élt, azért, hogy viszonyuk következményeit igy elháritsák. Rábeszélte az aszszonyt, vegyen dinamitot a szájába és robbantsa fel. *Godvin* Mária a mult év október havában végre is hajtotta a szörnyü ajánlatot és meghalt. A vizsgálat kideritette, hogy *Harcsár* szerezte be a dinamitot is áldozatának.

(x) **Legjobb minőségü** és szintartó harisnyák és sportruházatok legnagyobb választékban *Heyek* Adolfnál IV., Szervita-tér 8. *A vadásznőhöz.*

(x) **Belák István** Budapestről, Rottenbiller-utca 4. sz., bérmentve küld 4½ klg. gyöngykávét 6 frt 80 krért.

Páris — Párisban.

Budapest, május 15.

Ami azt jelenti, hogy Párisban nagy nemzetközi szépségverseny lesz, ahol mint modern Páris, aki a legszebbnek itéli oda az almát, Sarah *Bernhardt*, a soványságáról és müvészetéről hires müvésznő fog szerepelni. Ő a zsüri elnöke, — tagjai pedig *Henner* és *Besnarel* festők, *Rodin* és *Falguieres* szobrászok, Catulle *Mendès* iró, *Gailhard*, az *Operaház* igazgatója, *Chéret* és *Pale*, a hirneves plakátrajzolók, továbbá *Doucet* és *Redfern*, két ismert párisi „nőbarát", akik elismert tekintélyek a női szépség megitélésében. Az első dij *ötezer frank aranyban* vagy egy hasonló értékü ékszer. Kissé sokoldalu szempontból fogják birálat alá venni a pályázatra jelentkező hölgyeket, annyi világos, — noha e pillanatban nem tudjuk, hogy a vizsgálat dolgában mennyi jogot ád a birálóknak különös tisztük. Mert annyi bizonyos, hogy a szobrászok a maguk külön álláspontján másként fognak itélkezni, mint a festők. A két ismert párisi „nőbarátról" meg nem is beszélek. Eddig, mint favoritokat, a következő hölgyeket emlegetik:

Mária Tabella.

Olasz énekesnő. Bizonyára villogó szemmel. *Gailhard*, a párisi „káldigyula", ugy hiszem, különös figyelemmel lesz az énekesnő iránt. Ha szépen énekel, jól fogja tenni, ha pályázat közben énekel. Ha nem, — akkor ne!

Germaine Gallois.

A párisi sikk megtestesülése. Csudálatosan öltözködik, — ah igen, ez az, ami a régi klasszikusoknak soha se jutott az eszükbe. Sőt. Manapság a szépségversenyen a ruha nagy szerepet játszik, mert affektált korunkból kiveszett a természetes izlés. Milyen kortörténelmet lehetne irni ez alatt a cim alatt: *Germaine Gallois és Phryne.* Ez utóbbi hölgy nagyon gonosz volt, de mégis csak ő vitte el a világ legnagyobb szépségdiját. (Igaz, a modern zsüriből hiányoznak az aggastyánok!)

Janoupolo Mária.

Görög leány. Ő a müvészek jelöltje, — egyébiránt egy dusgazdag görög kereskedő unokahuga, akit Konstantinápolyból Párisba imádóinak egész serege kisért, mint a bolygók a holdat. Nemrégiben pikáns kalandja volt a levegőben; fölszállt tudniillik *Hourst* francia földrajzi kutatóval léghajón, miért is a tudós felesége válópört inditott férje ellen és a törvényszék ki is mondta, hogy az ilyen léghajókirándulás „kettesben" alapos válási ok.

Maine Saint-Cyre.

Vegyes faj: angol és egyiptomi vér csodálatos ereiben. A különös vérvegyülék megnyilatkozik egész valóján és keletiesen epedő szeme csudája a világnak. Pillantásával csudákat müvel. (A két párisi nőbarát hir szerint rá fog szavazni.)

Katharina Eotowska.

Nyugalmas szépség. Csupa összhang. Tekintetében tiszta ábrándosság és mélabú. Akárcsak egy orosz népdal. Nagyon szép és tekintettel a fennálló francia-orosz barátságra sok előzékenységre számithat a merőben franciákból álló zsüri részéről.

LODEN	Iskola-öltöny	3.50	LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—	LODEN	Szőrme-sacco	10.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—	LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—	LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Havelok	8.—	LODEN	Kocsis-bunda	20 —
LODEN	Rövid kabát	8.—	LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—	LODEN	Szőrme-mencsikoff	40.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—	LODEN	Gazdászati bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI"-nál

JUSTITZ LEOPOLD

speciálista loden-öltönyökben

Bécs, IX., Währingerstrasse 48.

Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

Emilie Guéries.

Egy borzas, édes asszony. Karcsu, mint a virágszál és a mellett széles a válla. Délceg a lépése és könnyed. És karcsu. És borzas. Igazán, tiszta szivemből sok szerencsét kivánok neki.

N. N.

A pályázatra eddig nem jelentkezett magyar asszony. Ez az *N. N.* egy magyar hölgy nevét jelenti, aki — ugy érzem, bizton elnyerné a párisi szépségversenyen az első dijat. Majd szólok neki, hogy jelentkezzék!

•

Ezeken kivül még számos francia, angol, német, svéd és dán hölgy jelentkezett a pályázatra. Vajjon ki lesz a győztes?

FŐVÁROS.

(*) **A második adórészlet.** Az idei második adórészlet, valamint a régibb adó- és hadmentességi dijtartozások befizetése dolgában a fővárosi tanács a következő hirdetést tette közzé: A folyó évi második adórészletnek az 1883. évi XLIV. törvénycikk 39. §-ában megállapitott befizetési határideje immár lejárván, fölhivja a tanács mindazokat az adózókat, akik ebbeli törvényszabta kötelezettségüknek eddigelé eleget nem tettek, hogy a folyó évi második adórészletet, valamint esetleges régibb adó- és hadmentességi dijtartozásaikat késedelmi kamataival együtt most már annál bizonyosabban fizessék be, mert különben e tartozásaik végrehajtási dijaik fölszámításával fognak tőlük behajtatni.

(*) **Adókivetés.** A fővárosi adókivető bizottságok holnap, e hó 16-án, a következő III. osztályu keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni: Az I. kerületben: 79—110 hrszámig; a II. kerületben 2256—2262 hrszámig; a IV. kerületben 1—28 hrszámig; a VI. kerületben 3528—3537 hrszámig; a VI. b) kerületben 1529—39—1538 hrszámig; a VII. kerületben 4661—4687 hrszámig; a VII. b) kerületben 1889—90/2—1962—63/b hrszámig; a VIII. kerületben 5297—5308 hrszámig; a VIII. b) kerületben 6194—6228 hrszámig; a IX. kerületben 8649—8666 hrszámig; a X. kerületben 2096/97—2128 hrszámig.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Uszodák
nyitva vannak
Szt.-Lukácsfürdő.

Guber Forrás vasas-arzénes viz
Leghatásosabb vérszegénység, női betegségek, ideg- és bőrbetegségek stb. ellen.
Kapható az összes ásványvizes üzletekben, gyógyszertárakban és drogeriákban.
Mattoni és Wille, Budapest.

Iszapfürdő megnyitás.
A Szt.-Lukácsfürdőben az Iszapfürdők a nyári időnyre megnyittattak.

Pollatschek A. Hugó
magyar bőrkeztyügyáros
áthelyezte üzletét a Marokkói-utcából a
Kossuth Lajos-utca 20.
számu házban.
(Ormay Mór utóda helyiségébe.)

SZINHÁZ, ZENE.

** **Fővárosi Nyári Szinház.** A *Fővárosi Nyári Szinház* mai premiérje különösen a budaiaknak szólt, — a Magyar Szinház ugyanis már bemutatta a *Michu lányokat* — mégis a ma esti előadáson szép számban volt képviselve a balpart is. Egyik bizonysága annak, hogy *Makó* társulata alig két hét alatt teljesen meghóditotta a fővárosi közönséget. A *Michu lányokat* az operette-személyzet összevágó, élvezetes előadásban mutatta be. A szép számu közönség alig tudott betelni a két Michu lány énekével; *Marie Blanchet Szende* Anna bájos pajkánsággal, finoman játszotta, *Sziklay* Szeréna *Blanche Marieja* csupa ötlet és kedvesség volt. A második fölvonásban a két összecserélt kisasszonyka duettjét négyszer megismételtette az elismeréssel éppen nem fukarkodó közönség. *Krémer* Jenő kiaknázhatatlan komikumával folytonos derültségben tartotta a házat, *Michu* szerepében különben sokoldaluságának egyik ujabb tanujelét adta. A többi szereplők közül különösen *Füredy* József, *Szakácsné*, *Stoll* Károly, *Juhászné*, *Juhász*, *Becsky* Jenő és *Faragó* Ödön tüntek ki. A zenét *Dietzl* Oszkár karmester tanitotta be. Az operette mindaháromfölvonásához Makó uj diszleteket készittetett, amelyek ezuttal is kiváló izlésről tettek tanuságot. A főszereplőket a közönség, amelynek sorában már föltünt a budai szinkör mumusa, a pesti szinigazgató, lelkesen megtapsolta és többször hivta a lámpák elé. Az élvezetes estben nagy része volt a szinkör ingyenes szereplőinek, amelyek most már bölcsen hallgatnak. Az elnémult kontárkodók a közuti villamos kocsik csengői, amelyek most már a szezon végéig a világért sem szólalnak meg a *Fővárosi Nyári Szinház* tájékán. (*H—u.*)

** **A Magyar Királyi Opera előadásai.** A *Magyar Királyi Opera* előadásai holnaptól, kedtől fogva, az évad végéig nyolcadfél órakor kezdődnek.

** **Az Országos Szinész-Egyesületből.** Az *Országos Szinész-Egyesület* igazgatótanácsa jövő hónap hatodikán tartja legközelebbi ülését. Erre az ülésre a vidéki tanácsosok közül *Komjáthy* Jánost és *Krecsányi* Ignácot hivták be. A tanácsülés előtt a fegyelmi bizottság tart ülést, amely a saját kebelében ezidén szintén dr. *Komor* Gyula hirlapirótársunkat választ meg elnökének.

** **A Vándormadár bemutatója.** A budai arénában, vagyis a *Fővárosi Nyári Szinházban* holnapután, szerdán, lesz *Prém* József vigjátékának a *Vándormadárnak* a premiérje. Makó társulata nagy ambicióval készül e bemutatóra s a mulattató vigjátékban a legjobb erők müködnek közre. A vándormadárnak csufolt Katicát a budai közönség kedvence, *Tárnoki* Gizella játszsza, ki ezuttal mutatkozik be nagyobb szerepben. A többi közremüködők: *Szakács* (Várkonyi fogteknikus), *Odry* Árpád (dr. Kövess fogorvos) *Hevesi* Gábor (Fiala fotografus), *Pataki* Béla (dr. Pattsy massage- és svéd-tornaorvos), *Papp* Mihály (Bocskay fotografus segéd), *Faragó* Ödön (Lázas vendéglős), *Krémer* Jenő (Jedlicska ügynök), *Szilágyi* Berta (özv. Gyürkyné), *Jesko* Ariadne (Biri), *Deésy* (Dubovay titkár) és *Füredi* (Medve ajtónálló). A vigjáték tárgya a fővárosi életből van véve s milieuje a fogorvosok és fogmüvesek kenyér-harca. A Spanrafft által festett diszletek: a fogorvosi müterem, a fotografus atelier s a massage-intézet, rendkivül érdekesek.

** **A magyar színészet ereklyéi.** A nagysurányi színészmenedékház feloszlattatván, a volt menedékház könyvtárát most rendezi az *Országos Szinész-Egyesület* titkára. A könyvtárban néhány nagyon becses ereklyéje van a magyar színészetnek. Ilyenek egy két felvonásos dráma, *Zolky, a vén diák* cim alatt, (szerzője *Umtitz*, forditotta *Havy* Lajos) amelyet 1841-ben Petőfi Sándor másolt le szinészkorában. (Színésznéven: *Rónai.*) Van ezenkivül egy *Havasi falu* cimü „nézőjáték" (irta Kotzebue, forditotta *Kotsy Pathó* János „theatralis direktor"). Ezt 1831. április 3-án *Déryné* másolta le. Továbbá ifj. Lendvaynak egy darabja, amelyen ajánlás és kérés olvasható atyjához, saját kezeirásával, hogy mielőbb olvassa a darabot el. A gyüjteményben van egy nyomtatott *Romeo és Julia* forditás 1785-ből, azonkivül szini emlékezések, igen érdekes szinlapok az 1820-as évekből. Végre találtak a gyüjteményben egy *Három rózsabimbó* cimü verset *Szendrey* Juliától, amelyről azonban eddig nem állapitották meg, vajjon tényleg Petőfi hitvesének a kezeirása-e.

** **D'Annunzio bosszuja.** Gabriele *d'Annunzio*nak *Dicsőség* cimü tragédiáját tudvalevőleg kifütyölték *Nápolyban*. A drámairót ez annyira kihozta a sodrából, hogy darabját könyvalakban adta ki a következő ajánlással:

AZOKNAK A KUTYÁKNAK, AKIK MÜVEMET NÁPOLYBAN KIFÜTYÖLTÉK.

** **A Dalos Szinház Rákospalotán.** A *Dalos Szinház*, amely rövid fennállása óta vonzó müsorával és kitünő operette-előadásaival egészen uj közönséget teremtett a Városligetben, legközelebb *Rákospalotán* is rendez előadásokat. A szinház igazgatója e célból nagy, kényelmes arénát épittet a rákospalotai parkban. Az előadásokat Rákospalotán este tartják meg.

** **Pálmay Ilka a béosi Carl-Theaternél.** Egy bécsi ujság arról értesül, hogy *Pálmay* Ilka, *Stojan* kisasszony megbetegedése következtében, a jövő évadra valószinüleg a bécsi *Carl-Theaterhez* szerződik.

** **Kinai opera.** A *manchesteri* szinházban a napokban *San-Lin* cim alatt egy egyfelvonásos kinai operát adtak a legzajosabb sikerrel.

** **Az uj győri primadonna.** *Gergely* Gizát, a nagy tehetségü fiatal szubrettet, akinek finom müvészetét a fővárosi közönség is ösmeri, a jövő téli szezonra primadonnának nyerte meg *Dobó* Sándor, a győri szinház igazgatója. A bájos fiatal müvésznőben a kényes izlésü győri közönség a vidék egyik legkitünőbb szubrettjével fog megismerkedni. Gergely Giza a mult hét végén két estén át játszott Dobó Sándor jól szervezett társulatánál a *pápai* szinházban. Fellépett a *Nebántsvirág* cimszerepében és a *Cornevillei harangokban*. Mindkét estén nagy publikum tapsolt a vendégmüvésznőnek, aki egy csapásra kedvencévé lett a pápaiaknak.

** **Vámos Gizella zeneiskolája.** *Vámos* Gizella, a kitünő zenetanárnő, aki a zenepedagógia terén legelső erőink közé tartozik, vasárnap délelőtt a terézvárosi kaszinó diszermében tanitványaival nyilvános hangversenyt rendezett, amelynek eredménye ismét csak azt bizonyitotta, hogy *Vámos* Gizella zeneiskolájában a legjobb módszer szerint képezik ki a fiatal tehetségeket. Ez a módszer világos, müvészi és mindenekelőtt a növendékek korához mért, ugy szólván lélektani alapon nyugszik, amit — sajnos! — oly gyakran nélkülözünk a modern zenepedagógia terén. A növendékek közül első sorban *Vaisz* György, *Schrank* György és *Virág* Zoltán tünt föl. A hangversenyen előkelő közönség jelent meg, amely elismeréssel halmozta el a kitünő tanárnőt.

** **Niels Finn.** Ez a cime *Major* J. Gyula legujabb szerzeményének, amely méltán sorakozik e nagy tehetségü zeneszerzőnk többi munkáihoz. A zenemü alapja *Björnstjerne Björnson* ily cimü balladája, női kar számára készült négykezes zongora vagy zenekarkisérettel. Zenéje minden tekintetben rávall *Major* finom, szubtilis tehetségére és sikerült hangfestéseivel világosan tárja elénk a szerencsétlen *Niels Finn* kinszenvedését. A költemény szövegét a szerző neje forditotta magyarra. Az énekszólamok husz krajcárért, a négykezes zongorakiséret egy forintért kaphatók a szerző lakásán, Akácfa-utca 63.

** **Vidéki színészet.** *Rakodczay* Pál jeles szintársulata — mint nekünk irják — tegnap fejezte be Nagy-Enyeden az előadásait. Az utolsó napokban *Othello* került szinre. Desdemonát *H. Novák* Irén játszotta fényes sikerrel. Alakitásaival egészen elragadta az intelligens közönséget, amely sokáig vissza fog emlékezni erre a kivaló talentummal megáldott fiatal müvésznőre. Othellót *Morvay* alakitotta, szintén nagy hatással, mig Jágót maga *Rakodczay* személyesitette azzal a nagy tudásra való alapossággal, amely az ő játékát jellemzi. Utoljára a *Cigányszerelmet*, *Dankó* Pista népszinmüvét adták elő, amelyben *Székely* Renée és *H. Novák* Irén tüntek ki ugy játékukkal, mint szép énekszámaikkal. A társulat holnap, kedden, Tordán kezdi meg előadásait a *Mozgó fényképek*-kel.

** **Leégett szinház.** Amerikából jelentik, hogy a *valdiviai* (Dél-Chile) német szinház a napokban porrá égett. Emberéletben nem esett kár.

** **Az Operaház előadása otthon.** A magyar királyi Operaházban holnap (kedden) este *Arnoldson* Sigrid asszony vendégfellépésével Verdi dalmüve, a *Tévedt nő* kerül szinre. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetiteni fogja s igy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig *cigányzene* lesz hallható a kagylókon.

„A fehér csirke" — ára.

— *Küry* Klára a szinházi biróság előtt. —

Budapest, május 15.

„*A fehér csirke*" pöre ma végre eldőlt.

A pikáns kis ügy, direktor és primadonna közt, olyaténképpen támadt, hogy a direktor a *Népszinház* legutóbbi *Roger*-féle operettjében *Küry* Klárára osztott egy szerepet s a primadonna visszaküldötte:

— Ezt a szerepet nem játszom!

A direktor ujra csak elküldte:

— Kérem, játszsza el . . .

A primadonna megint csak visszaküldte:

— Most meg már éppenséggel nem játszom!

És csakugyan nem is játszotta el. Az operett premiérjén igy jutott Z. *Bárdi* Gabi *A fehér csirké*ben Angèle szerepéhez.

... Ez volt a pikáns ügy preludiuma.

•

Mióta a makacskodó müvésznőt a szerep visszautasitása miatt „felirták," a hogy szinházi münyelven mondják, azóta a *Népszinház* kulisszái mögött egyre tippeltek:

— A direktor vissza fogja vonni a vádat!

— A direktor nem fogja visszavonni a vádat!

A béke és a háboru chance-ai napról-napra váltakoztak, mint ahogy egy szeszélyes tavaszi napon majd kiderül, majd meg beborul az ég.

És a kiváncsi szemek egyre lesték a direktor és a primadonna ábrázatát:

— Mi lesz? Háboru vagy béke?

A *Népszinház* igazgatója a bizalmasabb emberei előtt ezekben a szavakban fejtette ki az álláspontját:

— Nekem kötelességem a szinház disciplinája felett őrködni, különben lehetetlen a szinházat vezetnem. Mi lesz, ha egy primadonna-szeszély felfricskázza a szinházi törvényeket és nem büntethetem meg? Ez rossz példa lenne az egész személyzetnek!

A primadonna meg a maga részéről erősködött, hogy az igazság az ő részén van. Neki inasa volt hozzá, hogy a szerepet visszautasitsa.

— Ez olyan világos, mint a nap — mondta — és aki nem látja, az vak!

A békének még lett volna egy kis chancea, de akkor — mint a nagyon beavatottak beszélik — a primadonna egy táviratot kapott *Nagyváradról*, ahonnét jogi tanácsait rekvirálja és ez a táviratot igy hangzott:

— „*Harc az egész vonalon!*"

Hogy mit kell ez alatt érteni: „*az egész vonalon*", az egyelőre egy kicsit misztikusan hangzik, de ez a táviratot döntött és — primadonna és direktor ma harciasan állanak egymással szemben.

Harciasan — az egész vonalon.

*

A fehér csirke pikáns ügyét ma tárgyalta a *Népszinház* szinházi bírósága. A tárgyalást *Porzsolt* Kálmán vezette s a bíróság tagjai voltak: *Szabó* Antal, az érdemes, vén müvész, *Hilley* Endre kardalos, *Altschul* Miksa zenekari tag. Pótbiró: *Mátray* Endre kardalos. A jegyzőkönyvet *Géczy* István vezette.

Küry Klára maga nem jelent meg. A primadonna képviseletében dr. *Szabó* József budapesti ügyvéd jelent meg, akit *Porzsolt* Kálmán előzetesen meghitt a tárgyalásra.

Mielőtt a tárgyalás megindult volna, *Hilley* kardalos felállt és igy szólt:

— Ugy látom, hogy a tárgyaláson ügyvéd jelent meg. Tiltakozom, hogy egy tag ügyvéddel képviseltesse magát. Ez huszonkét év óta ebben a szinházban nem történt meg!

A *Népszinház* igazgatója erre kijelentette, hogy az ügyvéd az ő tudtával jelent meg s a *maga részéről arra kérte a biróságot, hogy adjon helyet az ügyvédi képviseletnek.*

— Mondja ki a biróság, hogy ezt az esetet nem tekinti ugyan precedensnek, de tekintettel arra, hogy az eset sulyosan is elbirálható, (Elbocsátással!) kivételesen engedjék meg az ügyvédi képviseletet.

A biróság erre *egyhangulag kimondta, hogy az ügyvédi képviseletet nem engedi meg.*

Erre az ügyvéd elhagyta a tárgyalási termet s a biróság elküldött *Küry* Klárához s megkérdeztette a müvésznőtől:

— Személyesen vagy irásban akar-e védekezni?

Az előzékeny szinházi areopág egyuttal megüzente a müvésznőnek, hogy ha esetleg nem lenne ideje, vagy nem volna kész az irásbeli védelmével, hajlandó a tárgyalást egy-két napra elhalasztani.

A müvésznő védelme azonban készen volt. A védelmet, amely több ivre terjed, a biróság egész terjedelmében felolvastatta. Két lényeges ponton sarkal. Az egyik az, hogy a kérdésben a szinházi biróság *nem illetékes*, mert a *Népszinházzal* kötött szerződésének egyik pontja szerint, minden a szerződésből eredő pörös kérdésben a budapesti IV-ik kerületi járásbiróság illetékessége van kikötve. A másik az, hogy a kérdéses szerep, amelyet visszaküldött, nem elsőrangu és nem is szubrettszerep, a minőt ő játszani tartozik.

A védelem felolvasása után, *Porzsolt* igazgató és a haligatóság elhagyta a tárgyalási termet s a biróság tanácskozás céljából magára maradt. Hosszas tanácskozás után a biróság *Küry* Klárát a népszinházi törvények 66. §-a alapján — *félhavi fizetése* (ötszáz forint) *erejéig büntette meg.* Ez az ötszáz forint a *Népszinház Nyugdijalapja* javára esik.

A 66. §., amelyen az itélet sarkal, igy hangzik:

Akinek a szerepkiosztás ellen kifogása van, tartozik azt huszonnégy óra alatt az igazgatónak bejelenteni és ha felszólalása figyelembe nem vétetik, tartozik a neki osztott szerepet eljátszani *félhavi fizetés büntetés mellett. Továbbá vonakodás esetén a tag el is bocsátható.*

A biróság azzal okolta meg itéletét, hogy a müvésznő illetékességi kifogása elesik, mert ebben az esetben nem a *szerződésbe* vágó, hanem a szinház *fegyelmi* törvényeibe ütköző cselekményről van szó. Az a kifogása pedig, hogy a szerep, amelyet eljátszani vonakodott, nem elsőrangu, elesik, mert a szerep minősége a darab szerint itélendő meg, s a szóban lévő szerep *A fehér csirkében* elsőrangu szerep.

*

Igy dőlt el a pikáns kis pör, amely hetek óta izgalomban tartja a népszinházi kulisszákat.

A hármas birósági itélet ellen a megbüntetett primadonnának joga van a szinházi ötös birósághoz felebbezni.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A magyar néprajzi társaság** május 17-én, szerdán délután öt órakor, a Tudományos Akadémia I. emeleti ülésteremében felolvasó ülést tart. Dr. *Krausz* Sámuel *Néprajzi problémák az étkezésben*, dr. *Sebestyén* Gyula pedig *A magyar varázsdob* cimen tart felolvasást. A felolvasó ülést zárt választmányi ülés követi.

○ **Magyar Tudományos Akadémia.** Ma délután az Akadémia III. osztálya tartott ülést, *Than* Károly főrendiházi tag elnöklése mellett. *Schulek* Vilmos l. t. ma folytatta a *fényhatástani tanulmányainak* az előadását, *az ibolyántuli fényről. Hőgyes* Endre r. tag ismertette a *budapesti Pasteur-intézet 1898. évi müködését.* Az intézetben a mult év folyamán 1934 egyén nyert veszettség ellen védőoltást; ezek közül magyarországi volt 1604, nem magyarországi 337. Valamennyi beoltott közül összesen csak 7 egyén kapta meg a veszettséget, tehát a százalék 0.36. Az intézet fönnállása óta 10.127 ember kapott védő oltást, 76 halálesettel, tehát 0·75 százalékkal. Aztán *Hőgyes* professzor tett jelentést azokról a kisérleteiről, amelyeket ujabban tett a *fül és szem között levő reflex-kapcsolatok tekintetében.* Több kisérlet bizonyitja, hogy a reflex-kapcsolat a halló és látószer mozgató apparátusa között az embernél is épp ugy meg van, mint a kisérlet alá vett állatoknál. *König* Gyula r. t. előterjesztette *Stöckel* Pál kieli egyetemi tanárnak amaz értekezését, amely azzal foglalkozik, hogy miként van benne *Bólyai János hátrahagyott irataiban a képzetes számok elmélete.* Végül *Körschák* József l. t. mutatta be a tanulmányát, amely fontos adatokkal járul *a parciális differenciális egyenletek elméletéhez.*

○ **A Természettudományi Társulat** élettani szakosztálya május 16-án, kedden este fél 7 órakor a régi Szent-János kórházban ülést tart. Tárgy: *Ranschburg* Pál: *Psychophysiologiai vizsgálati módszereik.*

○ **Művészeti tanulmányok.** Magyarázó Tanulmány az 1899-iki tavaszi tárlathoz. Irta dr. *Lázár* Béla. Lenyomat a Magyar Szalon cimü folyóiratból. Budapest. a Kozmosz nyomása. Ára egy korona. Kapható a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

SPORT.

*** **Báró Atzél Béla az atléták közt.** Báró *Atzél* Béla, a jeles sportsman, aki ujabban az *Országos Sporttelepnek* csinál nagy buzgalommal propagandát, ma este a *Magyar Atlétikai Klubban* tartott előadást nagyszabásu tervéről. Az atléták kaszinójában ebből az alkalomból előkelő sportközönség jelent meg, amelynek soraiban ott láttuk: gróf *Andrássy* Gézát a M. A. K. elnökét, gróf *Széchényi* Imre és dr. *Krasznay* Ferenc alelnökét, dr. *Gerenday* Györgyöt, *Iványi* Gyulát, *Ferry* Oszkárt, dr. *Porteleky* Lászlót, *Szabó* István országgyülési képviselőt, kisbaári *Kiss* Ferenc ügyvédet, *Farkas* Jenő miniszteri tanácsost, dr. *Mandello* Gyula és dr. *Klupáthy* Jenő egyetemi tanárokat, *Porzsolt* Gyulát és Ernőt, *Kubik* Béla országgyülési képviselőt, *Bekény* Gyulát, dr. *Dani* Vilmos ügyvédet, *Ján* Gézát, *Vojnits* Oszkárt és a főváros valamennyi sportklubjainak az elnökségeit. Báró *Atzél* Béla ezuttal is az ő elmés és mindenkit meggyőző modorában adta elő nagy koncepcióju sporttervét s utána megmagyarázta annak minden részletkérdését. Előadását lelkes éljenzéssel és tapssal fogadta az atléta-kaszinó közönsége s az elnökség biztositotta a bárót, hogy a *Magyar Atletikai Klub* egész erkölcsi sulyával mellette lesz a nagy a munkában. Az előadás befejeztével a M. A. C. a báró tiszteletére banketet rendezett, amelyen számos fölköszöntőben ünnepelték báró *Atzél* Bélát.

*** **Pünkösdi kerékpárverseny.** A *Magyar Athletikai Klub* kerékpárosztálya pünkösd vasárnapján a csömöri-uti versenypályán kerékpáros versenyt rendez. Lesznek *nemzetközi* és *országos* amatör-számok, valamint országos nyilt versenyszámok is, amelyekben ugy az amatőrök, mint a hivatásos versenyzők részt vehetnek. A verseny iránt eddig is nagy érdeklődés mutatkozik. Prágából is jelentkezett versenyző.

*** **A Magyar Uszó Egyesület házi versenye.** A *Magyar-Uszó-Egyesület* atletikai osztálya május 27-én, délután 3½ órakor a Csömöri-uti versenypályán Athletikai és kerékpáros házimérkőzést rendez. A nyilt versenyekben részt vehet bármely hazai sport-egylet amatőr tagja. Kerékpárversenyben amatőr igazolvány, (ha a nevező amatőrségét egylete igazolja) nem szükséges. Nevezési zárnap 1899. május 22-én este 8 óráig. Tét a *M. U. E* tagjai részére 60 fillér, a bajnokságokban 1 korona. Idegeneknek 1 korona.

*** **Osztrák és magyar atléták.** A millenáris versenypályán vasárnap délután nagy és előkelő közönség előtt mérköztek meg egymással a budapesti és bécsi football-klubok. A magyarok részéről a *Budapesti Torna Klub* állott szemben a bécsiek *Vienna Football-Klubjával.* A verseny eldöntetlen maradt, egyik csapat sem tudta legyőzni a másikat. Kiváló eredmény ez a magyar labdarugókra nézve, akik alig két esztendeje kultiválják ezt a sportjátékot, mig a bécsiek már nyolc éve gyakorolják magukat. Általános volt a szakértői vélemény, hogy a két csapat körülbelül egyforma erős a küzdelemben. A magyarok kitünően támadnak, az osztrákok pedig remekül védenek. Akárhányszor megtörtént a játék alatt, hogy a labda egy-egy biztos lenditéssel közvetlen a bécsiek kapuja elé került, de az osztrákok jeles kapuvédője: *Frinks* mindannyiszor diadalmasan háritotta el a veszedelmet. A magyarok kapuvédője: *Stobbe* ur fényesen kitett magáért. Egyizben már-már megcsinálták az osztrákok az első goalt a magyarok rovására, mikor *Stobbe* a közönség tomboló tetszésnyilvánitása közben, egy sikerült odalrugással tovább röpitette a labdát a kaputól. A bécsiek közül a kapuvédőn kivül különösen kiváltak ügyességükkel *Gilly*, *O'Hofer* és *Anlauf*, a magyarok közül pedig: *Harsády*, *Gillemot*, *Mantó* és *Jolland.* A verseny általában magas szinvonalon állott s mind a két mérköző félnek becsületére vált.

*** **Országos főiskolai verseny.** A *Müegyetemi Football Club* és a *Budapesti Egyetemi Atletikai Club* május 28-án dr. *Wlassics* Gyula miniszter védnöksége alatt országos főiskolai versenyt rendeznek a millenáris versenypályán. A vidéki főiskolák sportsmanjei előreláthatólag nagy számban fognak a versenyen résztvenni. A vidéki vendégek tiszteletére a M. F. C. a versenyt megelőző nap estéjén a klub Károly-kaszárnyai vivótermében a főváros legjelesebb vivóinak közremüködésével vivó-estét rendez.

*** **Az Eperjesi Torna- és Vivóegylet** május 14-ikén fényes zászlószentelő ünnepet tartott. A diszes uj zászlóba az első szöget a zászlóanya, *Uhlarik* Mátyásné, a másodikat dr. *Berzeviczy* Albert tiszteleti tag nevében *Szinnyei* elnök, a harmadikat Eperjes város nevében *Mandics* Ede polgármester verte be. Délután a gyakorlótéren nagyszámu közönség jelenlétében szépen sikerült tornagyakorlatokat mutattak be.

*** **Hirek a turfról.** Kottingbrunnban pénteken kezdődnek a lóversenyek. — *Flyng Foxot*, az angol derby favoritját e versenyre annyira lefogadták, hogy oddsa 2½ „reá"-ra szállott le. Ilyen favoritja még nem volt az angol derbynek. — Az *alagi dijra*, mely 21-én kerül lefutásra, Bonvivant a favorit pari jegyzéssel. Ellenfelei Barnato II., Per Butters, Szabász és Galifard. — *Holocauste*, Franciaország derbyfavoritja valószinüleg az angol derbyben is futni fog. Gazdája inditását mindenesetre attól teszi függővé, hogy a szürke a legközelebb döntésre kerülő Prix du Jockey Klubban hogyan fog futni. — A *német lovaknak* az idén alig lesz valami keresni valójuk. A Königswarterlovak: Pardon és Bonvivant ezek ellen minden nagyobb dijat meg fognak védelmezni. A *Károlyi Memorial* csütörtökön kerül döntésre. A kétévesek e klasszikus versenyére Pilátus a favorit 2 : 1 odds-szal.

*** **Felolvasás a kerékpározásról.** A *Diana Kerékpár- és Sportegyesület* május 16-án, este 9 órakor a Nemzeti Tornaegyesület vivótermében (VII. Szentkirályi-utca 26.) felolvasó-estét rendez, mely alkalommal dr. *Hollós* István a kerékpározásról fog értekezni.

*** **Házi atléta-versenyek.** Az *ó-budai tornaegylet* saját torna és játszóterén vasárnap sikerült házi versenyt rendezett. A versenyek eredménye a következő: I. 60 yardos sikfutás, első *Kugler* Sándor, második Hellmich Ottó. II. Diszkoszdobás: Első *Lencz* Rezső 27 m. 48 cm., második Kovács Nándor 26 m. 55 cm., harmadik Kugler Sándor 22 m. 85 cm. III. 130 méteres sikfutás: Első *Barlai* Oszkár, második Kovács Nándor, harmadik Helmich Ottó. IV. Magas ugrás (földről) első *Strausz* Gyula 1 m. 62 cm., második Kovács Nándor 1 m. 56 cm. V. Football-rugás: Első *Tischler* Emil 31 m., második Kugler Sándor 30 m. 75 cm., harmadik Lencz Rezső 30 m. 20 cm. VI. ¼ angol mértföldes akadály verseny: Első *Barlai* Oszkár, második Hellmich Miksa, harmadik Kovács Nándor.

*** **A beszélő ujság a lóversenyekről.** A holnapi (keddi) lóversenyek eredményéről a *Telefon Hirmondó* már a *délutáni órákban* futamról-futamra részletes tudósitást fog adni. Akit tehát egyéb elfoglaltsága visszatart attól, hogy a lóversenytérre kimenjen, a *Hirmondó* utján nyerhet leggyorsabban értesülést az eredményekről.

Budapesti tavaszi lóversenyek.

— Hetedik nap. —

Budapest, május 15.

A meeting nagy eseménye után is elég sok szép verseny van még, amelyek nagy vonzerőt fognak gyakorolni. Például a holnapi nap csekély jelentőségü futamaival érdekes sportot igér, különösen a Szent Gellért-handicap, amelyre huszonnyolc lóért fogadták el a kiszabott terhet. Az állva maradt telivérek közül legalább a fele indulni fog. Az esélyeket a handicaper ezuttal sikerülten egyenlitette ki, ugy hogy nagyon nehéz kikeresni a nyerőt. Csak arról lehet szó, hogy melyek lesznek frontban. Azt hiszszük, hogy Néni, Fille, Malteser, Álmos és Nickerl az élen lesznek. Tip-Top lenne a jelöltünk, de ez a májusi handicap-ban oly rosszul futott, hogy nem lehet benne bizalmunk. Egy ló van a mezőnyben, amely bizonyosan az első három között lesz és ez gróf Hunyady Imre Fille nevü négyéves kancája, amely erre a távolságra mindig jól futott és a minap is abszolut magas teher alatt harmadik volt. Fille rendkivül gyors, óriási speeddel bir. Nem rosszul fog futni Nickerl sem, meglepetést a vén Álmos hozhat.

Tipjeink a holnapi napra a következők:

I. **Beauharnais—Fortély—Diák.**
II. **Swell—Rio—Dominik.**
III. **Statesman—Kelet.**
IV. **Fille—Nickerl—Néni.**
V. **Ritka II.—Khismet.**
VI. **Solaro—Lady-Mary.**
VII. **Garabonciás—Bohó.**

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Egy pipa meg egy balta.** A rákospalotai rendőrség tavaly nyáron egy sulyosan sérült embert talált a vasuti töltés mellett önkivületi állapotban. A fején két nyilt seb tátongott s más két sebéből is ömlött a vér. Kórházba szállitották, ahol másnapra meghalt. A gyilkosság elkövetése napján egy közrendőr a tett szinhelyétől mintegy 500 lépésnyire egy alvó embert talált. Mellette hevert a kőfejtő fejszéje, amelynek nyelén vércseppek látszottak. A rendőr a gyanus embert letartóztatta s a kapitányságnál megállapitották, hogy *Gere* Menyhértnek hivják s hogy ő volt a gyilkosa kőmivestársának, *Hájas* Gábornak. A gyilkost ma vonta felelősségre a pestvidéki törvényszék *Rónay* Kamill elnöklete alatt. Gere nem tagadta a büncselekményt, ittasságával védekezett.

— Talán veszekedtek előbb? — kérdi az elnök.

— Nem, két szó volt az egész.

— Micsoda két szó?

— Azzal gyanusitott, hogy elvettem a pipáját s egy lécczel megütött. Erre én fejbevágtam a baltámmal.

A törvényszék *hat évi fegyházra* itélte a két szóért a gyilkos kőmiveslegényt.

§§ **Esküdtszék Eperjesen.** Az igazságügyminiszter értesitette az eperjesi királyi törvényszék elnökét arról, hogy az eperjesi törvényszék esküdtszéki kerületi középpont lesz. A szükséges helyiségeket már kibérelték.

TÁVIRATOK.

Arad, május 15. Az *aradmegyei nemzeti párt Vásárhelyi* László volt képviselő elnöklete alatt ülést tartott és kimondotta, hogy beleolvad az országos szabadelvü pártba és *Széll* Kálmán miniszterelnök és a kormány iránt bizalommal viseltetik.

Teplitz, május 15. *Schönau*ban ma harmincöten áttértek a protestáns vallásra.

Odessza, május 15. *Nikolajev*ben megint zsidóüldözés volt. A zsidók házait lerombolták.

Aussig, május 15. A *märzdorfi* (Bodenbach mellett) kőbányákban szombaton nagy szerencsétlenség történt. Négy munkást eltemetett egy leomló szikla. Tegnap sikerült hármat közülök élve kiásni. Az egyik munkás sebei halálosak. A szerencsétlenül járt bányászok családos emberek, az egyik nyolc gyermeknek az apja.

Hieronymi Aradon.

Arad, május 15. *Hieronymi* országgyülési képviselő tiszteletére ma este választói fényes bankettet rendeztek. Az első felköszöntőt *Fábián* főispán mondotta a királyra. *Varjassy* József Hieronymit köszöntötte fel. *Hieronymi* a béke megteremtését politikai társainak tulajdonitja s örül az aradi nemzetipártiak beolvadásán, végül pedig a választókat hazafias s törhetlen liberális eszmékre buzditja. *Robicsek* Ágost volt nemzetipárti a kormányt éltette.

A cseh tartománygyülés.

Prága, május 15. A tartománygyülés mai ülésén *Praschek* az előirányzat ellen szólalt föl, támadva a militarizmust. Minden képviselőnek kötelessége — ugymond — bizonyosságot szerezni arra nézve, hogy mit tervez a kormány 14-ik §-al, hogy idejekorán érvényesithesse határozott vétóját. Végül hangsulyozza az agráriusoknak és a többi cseh képviselőknek az államjogi kérdésekben való egyetértését.

Schwarzenberg Frigyes herceg, a költségvetési bizottság elnöke, az ipar, a kisipar és a mezőgazdaság kedvezőtlen helyzetének okairól beszél és sajnálja, hogy az állam nem keres uj fogyasztási területeket ugy, mint a többi államok. Az adórendszer gyökeresen reformálandó. Legfőbb ideje, hogy megfelelő intézkedések történjenek a politikai helyzet orvoslására. A 14. §. aligha lesz elegendő. Jó volna talán felhasználni a 14. §-nak a cseh nemzeti viszály elintézésére való illetéktelenségét, amig nem gondoskodnak róla, hogy Ausztria összes kisebbségei egyforma államjogi védelemre számithassanak.

Kramar kijelenti, hogy az ifju-csehek hivek maradtak programmjukhoz és mindenkor ragaszkodnak az államjoghoz és az abszolut igazságosság és egyenértéküség elveihez. Minden csehnek az egész országban a saját anyanyelvén kell a maga igazságát keresnie. A nyelvrendeletek voltak az első lépés azon az uton, amelynek következetes követése által a birodalom összes népeit ki lehet elégiteni; ezek azután elég erősek volnának arra, hogy eredménynyel szembeszállhassanak a birodalom gyengitésére és szétbontására törekvő elemekkel.

Dr. *Baxa* tulságos békülékenységet és türelmet vet szemére az ifju-cseheknek és azt mondja, hogy a kormánynak ama párt felé kell hajolni, mely a nagy-német törekvések ellen küzd.

Dr. *Herold* védelmezi az ifju-cseh politikát és kijelenti, hogy a kormánynak a németekkel szemben tanusitott előzékenysége nehézségeket okoz a cseh képviselőknek. A mostani válságot nem lehet a 14. szakaszszal megoldani; nem német-cseh viszály elintézéséről van szó, hanem a nagy-német kérdéssel szemben támadt osztrák konfliktus megoldásáról. Az általános vitát bezárták. Szerdán lesz a részletes tárgyalás.

A békekonferencia.

Hága, május 15. *Staal* orosz nagykövet meglátogatta *Beaufort* külügyminisztert és Miklós cár nevében közölte vele az Alexander-Nevszki-rend lovagjává történt kinevezését.

A konferencia megnyitó ülése csütörtökön, e hó 18-án délután 2 órakor lesz.

Hága, május 15. *Rampolla* bibornok-államtitkár rendeletére az itteni internuncius, Mgre. Taruassi elhagyta állomáshelyét és Luxemburgba utazott.

Hága, május 15. Tegnap este érkezett ide *Ausztria-Magyarország* hat képviselője. A delegáltak a *Hotel Paulen*-ben szállottak meg. Délután tisztelegtek *Beaufort* külügyminiszternél.

Gróf *Münster* nagykövet a német küldöttekkel holnap jön. Szerdán nagy fogadóest lesz a külügyminiszternél a békekonferencia tagjainak tiszteletére.

A hivatalos jelentés szerint huszonöt állam küldött képviselőket, a huszonhatodik *Montenegro*, amelynek a neve mellett a névsorban ez a megjegyzés van: *Lásd Oroszországnál*! Ebből nyilvánvaló, hogy Montenegrót az orosz delegáltak fogják képviselni. A békekonferencián 96 képviselő fog részt venni. (*nwt.*)

Az angol királynő jubileuma.

London, május 15. *Viktória* királynő ma délben Windsorból Londonba érkezett, hogy küszöbön álló 80-ik születésnapja alkalmából meglátogassa a *Kensington*-palotát, amelyben született. A paddingtoni állomástól a palotába menet a *hesseni* nagyherceg és neje, valamint *Battenberg* Henrik herceg neje kisérték a királynét.

Járvány Afrikában.

Páris, május 15. Grand-Bassamban, Afrikában, járványt konstatáltak, a mely azonban nem mutatja a pestis tüneteit, hanem, ugylátszik, sárgaláz. Több haláleset is előfordult, Ray páter pápai prefektus szintén áldozata lett a járványnak. A hatóságok szigoru óvóintézkedéseket tettek.

A filippinók harca.

Washington, május 15. Otis tábornoknak egy távirata szerint Aguinaldo tegnap követeket küldött hozzá, azzal az üzenettel, hogy bizottságot óhajt Manilába küldeni a békefeltételekről való tárgyalás céljából. Otis tábornok kiadta a parancsot, hogy a bizottságot bocsássák át az amerikaiak vonalán.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 15. A dux-bodenbachi vasut 1898. évi tiszta nyeresége 221.186 forint. Az igazgatóság 6%-os osztalék kifizetését hozta javaslatba.

Trieszt, május 15. Az osztrák Lloyd mai közgyülése 20 forint osztalék kifizetését határozta el.

Berlin, május 15. A cukorstatisztikai nemzetközi egyesület a következő adatokat gyüjtötte össze az 1899/1900. évi cukorrépa-termelésről: Németország 426.846 hektár (0·04%-kal több, mint tavaly), Ausztria-Magyarország 322.200 hektár (+ 3·9), Franciaország 255.642 hektár (+ 7%), Oroszország 510.404 hektár (+8·7%), Németalföld 46.900 hektár (+ 5·2%) és Svédország 26.418 hektár (+ 15·3%).

London, május 15. (Gabonapiac.) Az irányzat általában bágyadt. Az árak változatlanok, csak buza alacsonyabb 6 pennyvel. Városi liszt 23 sh. 6 p. — 28 sh., repceolaj 21 sh. 3 p., tengeri 18 sh. 9 p. (eladók). Behoztak 40.000 q. buzat, 7000 q. árpát, 30.000 q. zabot. Az idő változó.

Berlin, május 15. (Gabonapiac.) A kedvező időjárás és a külföld lanyha jelentései elkedvetlenitették a piacot. Buza közeli és távoli határidőre egy márkával, rozs májusra egy márkával, juliusra két márkával, szeptemberre másfél márkával olcsóbb. Zab bágyadt. Az idő gyönyörü.

Berlin, május 15. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 100.50. Magyar koronajáradék 97.40. Osztrák hitelrészvény 224.75. Osztrák-magyar államvasut 154.60. Déli vasut 26.25. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.55. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, május 15. Árfolyamok májusra. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 224.80. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 26.30. Osztrák arany —.—, Olasz járadék 95.75. Laura-kohó 254 50. Harpeni 202.20. Discont 198.45. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület 141.10.

New York, május 15. *Liszt* helyben 2.25. *Buza* májusra 77.⅝, juliusra 75.⅝, szeptemberre 74.⅜. *Tengeri* májusra 39.—.

Chicago, május 15. *Buza* márciusra 69.⅜. *Tengeri* májusra 32.⅝.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Y. Z. 1. A bölcsészeti doktori szigorlatokat csak akkor teheti le, ha valamely belföldi vagy külföldi egyetem bölcsészeti karánál négy éven át mint rendes hallgató az előadásokat hallgatta. Kivételesen szigorlatra bocsátják azokat is, akik a megkövetelt egyetemi tanulmányokat kimutatni nem tudják, de szakképzettségüket az illető tanszakkal (melyből doktori szigorlatot akar tenni) való huzamosabb idejü foglalkozással és önálló vizsgálatokon alapuló irodalmi munkássággal igazolják. Ilyen esetekben az illetékes kar meghallgatása után, a közoktatásügyi miniszter határoz, kihez a folyamodás a kar véleményes jelentésével együtt hivatalból fölterjesztendő. Bővebb felvilágositást a budapesti egyetem bölcsészeti karának dékáni hivatalában (IV. Egyetem) nyerhet, ahol esetleg megszerezheti a bölcsészeti doktori szigorlatokra vonatkozó 1892. évi 55,129. számu közoktatásügyi miniszteri rendeletet, illetőleg királyi elbatározást. 2. A pályázat föltételeit Szily Kálmánnál, az Akadémia főtitkáránál (V. Akadémia) tudhatja meg.

Eljegyzés. Semmi különösen megállapitott ceremóniája nincs az eljegyzésnek. Idegenre nincs szükség hozzá, de jelen lehet bárki, akit a család szivesen lát. A karikagyürüket a mátkapár akár észrevétlenül, minden feltünés nélkül ráhuzhatja egymás ujjára. Az eljegyzési lakomán aztán esetleg felköszöntik a párt, a vőlegénynek azonban nem kötelessége olyankor a válasz. De ha jól esik neki, szólhat ő is. Sok szerencsét.

Ostfi-Asszonyfa. Az a kérdés, megvannak-e jelen esetben azok az előfeltételek, amelyektől a törvény a katonamentesitést függővé teszi. Ha igen, akkor ne törődjék a körjegyzővel, akinek elvégre is semmiféle beleszólása az ilyen dolgokba nincsen, hanem adja be a folyamodványát az illetékes közigazgatási hatóságnál, a többit ott majd elvégzik. Ha azonban nincsenek meg az előfeltételek, akkor hiába keres közbenjárást akármelyik katonaügyi iroda utján is, csak költséget csinál magának, célt azonban nem ér. Mindenesetre ajánljuk, hogy a védtörvény vonatkozó utasitásait olvassa el figyelemmel, mielőtt a folyamodványt beadja.

Dr. B. Az 1875. évi 29. t.-c. 29. §-a értelmében állami, köztörvényhatósági és községi ügyvédek, mérnökök és orvosok s a közkórházaknál alkalmazott orvosok e minőségükben huzott illetményeik után IV. osztályu kereseti adót fizetnek, magángyakorlatukból eredő keresményük után azonban a III. osztály szerint külön rovandók meg keresetadóval. Ez utóbbi jövedelem kikutatása az illető közeg kötelessége s az ellen nincs orvoslás.

St. L. *Tureczki-Wyzne.* Kérünk kimeritő tényállást, mert az előadottak alapján határozottan nem válaszolhatunk.

Felsőbb leány. Kétségkivül szellemes és kedves levelében azt az urat korholja, aki a minap egy tréfás *croquis*ban azt irta, hogy a *Libák* cimü képet az állami felsőbb leányiskola vette meg. Érthető, hogy ez kissé sértette az ön bakfis-önérzetét, de hát a tréfa tréfa, és aki komolyan veszi, az téved. Arról ne is beszéljünk, hogy abban a cikkecskében az ujságirók fajtája éppugy kikapott, mint önök, amennyiben annak viszont a *Kacsák* cimü képet kellett megvásárolnia. És itt van mindjárt a magyarázat is, amit kivánni méltóztatik. Egy-két kacsáért az ujságirókat örökké szekirozni fogják ezzel a nemes állattal, éppugy, ahogy egy-két kis liba miatt az összes bakfisok a világ végezetéig libáknak fognak neveztetni némely rosszakaró urak részéről. Vannak ilyen viccek, amelyeket nem lehet kiirtani, s amelyek lassan ugy átmennek a köztudatba, hogy már isten bizony nem érdemes értük haragudni. Az anyós-viccek már Róma ókorában virágoztak, s virágozni fognak a repülőgépek korában is. Bármennyire szidják is, mégis olvassák és — csinálják az emberek az anyósvicceket. Egyébként tökéletesen elhiszszük önnek, kedves kisaszszony, hogy igaza van. Utóvégre is ilyen dolgokban nem illik vitatkozni. Ha azt kivánja, hogy bocsánatot kérjünk, az is megtörténik. Ezennel meg is történt.

G. F. Gy. *Abád-Szalók.* Az 1883. évi 46. törvénycikk 16. §-a értelmében a „kirótt általános jövedelmi pótadó egész összegében állami adónak tekintendő, mely után sem törvényhatósági, sem községi, sem *iskolai pótlék ki nem vethető.*“ A sorsjegyekről az üzenetek megfelelő rovatában a napokban kap választ.

KÜLÖNFÉLÉK.

Trombitaszó . . .

Trombitaszó,
Trombitaszó,
Messze zengő,
Szépen hangzó.
Piros az ég
Fejem felett —
Édes rózsám,
Isten veled,
Isten veled.

Kész a század
Indulóra,
Visszanézek
Búcsuzóra.
Egyik rácsos
Kapu alján
Keservesen
Sir egy kis lyány,
Sir egy kis lyány . . .

Áldjon az Ég,
Rózsaszálam,
Jobb szeretőt
Találj nálam.
Mert a huszár
Mind csapodár,
Szive, lova
Száguldva jár,
Száguldva jár . . .

Martos Ferenc.

+ **Hosszu parlamenti ülések.** Még nem lehet oda itélni a pálmát lelkiismerettel, még nem lehet lezárni a versenyt. Ime a kanadai képviselőház, mint buzgó kutatók kinyomozták, 1896-ban egy ülést tartott, amely kezdődött hétfőn délután három órakor és eltartott szombat éjféli tizenkét óráig. Szóval ez az ülés öt pere hijján eltartott 129 óra hosszat a kanadai képviselők kötelességtudásának és kitartásának bizonyságául. Még más hosszu parlamenti ülésekről is megemlékeznek. Rövidebb volt az előbbinél, de azért szintén meglehetősen jelentékeny az ujzélandi képviselőháznak egy gyülése. Hatvannégy óra hosszat tartott s az ellenzék nyujtotta ilyen hosszura a kormánynak egy javaslata ellen folytatott obstrukcióval. Az eljárás különben nagyon okszerü volt. Az ellenzék három csoportra osztotta fel magát, amelyek felváltották egymást rendes időben. A „kibeszélő" képviselőknek akár mint nálunk frissitőket vittek, a staffázst alkotó képviselőknek pedig kendőket és vánkosokat szereztek. Időnkint hirnökök mentek szét mindenfelé, hogy egyes képviselőket álmukból fölrázzanak a felváltás idejére. Az angol parlament is mutathat fel egy pár szép esetet. Az 1881-ik év január 31-ikén és február elsején csaknem negyvenkét óra hosszat tanácskozott és 1882. junius 30-ikán és julius elsején huszonnyolc órahosszat ülésezett. Ez az ülés rendkivül viharosan zajlott le s erről az ülésről huszonöt ir képviselőt utasitottak ki.

*

+ **Josephine császárné toalett-titkai.** Frédéric Masson „Josephine Beauharnais" cimü müvének második kötetében bemutatja a császárné öltözködését. Miután Josephine fölkelt, rendkivül sokáig időzött a toalett-szobájában. Benne is megvolt a kreol nőt jellemző tulzott tisztaságszeretet, először is hát hozzálátott a fürdéshez. Ezüst üstökben hozták neki a forróvizet. Ezüst lábkádakat és fürdő-kádakat kellett utána vinni, ha utazott. Órák hosszat foglalkozott azzal, a fürdés után, hogy arcának redőit elsimitsa, hogy a bőrét megdörzsöltesse, hogy arcának élénk szint adjon, s hogy a frizuráját mindenféle müvészettel fölépitse. Rendkivül erősen kendőzte magát, nem elégedett meg azzal, hogy arcát gyönge pirossággal lássa el, az egész arcát befestette. Ilyen festőszerekben aztán rettenetes pazarlást vitt véghez. Egyetlen esztendőben, 1808-ban a hires Martintól 2749 frankért, madame Chaumetontól pedig 598 frank ára kendőzőszert vásárolt. De még más kereskedőknél is volt számlája. Josephine annyira hozzászoktatta Napoleont a kendőzött arcokhoz, hogy az már nem is türt az udvarnál természetes arcokat.

— Menjen haza, asszonyom, és pirositsa be magát! Olyan, mint egy halott! — mondotta egy udvarhölgynek egyszer.

Mikor aztán a császárné fürdéssel, fésülködéssel, kendőzéssel végzett, következett a tulajdonképpeni toalett. A császárné magára öltött egy finom inget hollandiai vászonból, batisztből, vagy mousselineből, alsó szélén himzéssel, fölül valenciennе-csipkével dusan diszitve. Négyszáznyolcvan ilyen inge volt a császárnénak. A batisztnek rőfje tizennyolc frankba került, s egy inghez harmadfél rőf kellett. Egy-egy ingért a varrónő hét frankot kapott. A nyak és az ujjak csipkediszéért tizenöt frankot adtak. Ez szól az egyszerü ingekről, de volt ing, amely száz frankba is került. Az alsó szegély himzését harminc—kétszáz frankkal is megfizették. Josephine fehér, közben néha rózsaszinü selyem harisnyát viselt. Volt neki 158 pár fehér, harminckét pár rózsaszinü és tizennyolc pár testszinü harisnyája. Egy-egy párnak 18—72 frank volt az ára. Egy-egy esztendőben megrendelt és kifizetett azonban 520 pár harisnyát is. Nyári ruhái mousselineből, batisztból, vagy perkálból készültek, télen gyapotszövetekből, vagy bársonyból készült ruhákat viselt. 1809-ben a gardrobjában 202 nyári toalettje volt. Ámbár mind könnyü, nagyobbrészt fehér szövetből készültek, egy-egy kosztüm mégis belekerült ötszáz, sőt kétezer frankba is. A himzések okozták ezt a drágaságot, de ezek a himzések aztán müvésziesek is voltak. A vadász- és reggeli toaletteken kivül 1809-ben Josephine toalettkészletében harminckét gyapotszövet ruha szerepel. A 667 toalettje között rendesen használt: öt amaránt szinüt, tizenkét pirosat, tizenhét feheret, három kéket, kilenc sárgát, két feketét és három csikosat. Állitólag a legszebb kosztümök voltak Európában. Darabja 3000—4000 frankba is került. Egyetlen esztendőben vásárolt huszonhárom darab csipkét, hét szertartási ruhát, százharminchat toalettet, husz indiai sált, hetvenhárom füzőt, negyvennyolc darab szövetet, nyolcvanhét kalapot, hatvanegy pár selyemharisnyát, kilencszáznyolcvan pár kesztyüt, ötszázhusz pár cipőt és ugy tovább. Hat esztendő alatt a divat 1,573.653 frank és 79 centimeba került neki, nem is szólva a sok adósságról és azokról az összegekről, amelyeket neki a császár ünnepi alkalmakra külön engedélyezett. Csaknem minden esztendőben magosabbra kellett a császárnak emelnie a tüpénzét. Átlag 1,100.000 frankot adott ki Josephine évenkint toalettre.

*

+ **A nemesség eredete.** Herbert Spencer, a század és minden idők egyik nagy filozófusa, a nemesség intézményének ősrégi eredetét kutatta és rájött, hogy azt a háboruban kell keresni. Annyi bizonyos, hogy a nemesség az emberi kultura egyik legrégibb intézménye s őseink előbb ismerték a cimeket és a méltóságokat, mint a szántást-vetést, sőt a házépitést is. Sok vad népnél az volt a szokás, hogy ha a férfi valami nagy haditettet vitt véghez a háboruban, akkor valami „dicsnevet" kapott, amelyet aztán vagy az addigi neve mellett, vagy pedig a helyett is használt. Az ilyen harcban szerzett nevek egyes esetekben hivatalos nevekké lettek. Igy például a régi Mexikóban voltak magas tisztségek, amelyeknek viselőit a „marcangoló"-nak, vagy a „vérontó"-nak hivták. Az ilyesféle cimek, amelyek eleinte csak az illető vad harcosnak a hadi tetteire emlékeztettek, később mindjobban kiterjedtek, egyes csoportoknak jutottak és nemzetiségeket jelöltek meg.

*

+ **Tombolás a virágdiszszel.** Amerika eme tombolásnak a szinhelye. Ott a virággal már a végsőig vitték a dolgot. Példa erre a nemrég megült Vanderbilt-esküvő, valamint az évekkel ezelőtt megtörtént Marleborough-lakodalom, ahol a virágdiszt csekély 125.000 dollárra becsülték. Egy newyorki esküvőn a sok élő virág között mümadarak huzták meg magukat, amelyek énekelni kezdtek egy-egy elektromos gombnak a megnyomására. Valami mr. Whitney ugyancsak New Yorkban ezer meg ezer sárga rózsával diszitette fehér báli termét egy estén. Olyan pazarlást vittek már véghez Amerikában a virágdiszszel, hogy fokozás már nem igen képzelhető, valami uj dolognak kell tehát következnie, ami elsodorja a viragot is és elkápráztatja a pompában tobzódó világot.

REGÉNY.

MARIETTE.

(1) — REGÉNY. —

Irta: **MARTOS FERENC.**

Prológus.

A lippai kolostor udvarán, viruló ákácok s almafák tövében, illatos, verőfényes reggelen láttam őt először. Bokáig érő, egyszerü *honi* szövetből készült ruhácskát viselt, fehér köténynyel s haja két hosszu fonatban csüggött derekára. Hugaimat látogattam meg akkor, a mosolygó, fehér süveges apácák közt, az ódon, repkénynyel befutott, várhoz hasonló nagy épületben, melynek a Marosra néző homlokán ez a két szó diszlett, méltóságosan: *Sacré-Coeur*. Emlékszem tisztán, hogy a növendékek közt ő tünt föl nekem legjobban; a többiek, mint riadt őzek, futottak szét közeledtemre és csak a lugas lombja mögül kandikáltak vissza, összesugdolózva: ő merészen, komolyan mért végig, tetőtől talpig. Csaknem zavarba hozott a tekintete. Sugárzó, nyilt, derüs tekintet volt s az arc majd kicsattant az egészségtől és a pajzánságtól . . . Nem beszélhettem vele, mert a főnöknő ott állt mellettem.

Két esztendő mulva láttam viszont, egy fővárosi szalonban. Ragyogó szépséggé fejlődött, okosság, jóság, ártatlanság sugárzott az arcáról. Sokan léháskodtak körülötte s ugy vettem észre, hogy egyik gavallér már mélyebben férkőzött szivecskéjébe; ott ült homlokán az első szerelem csodálatos ragyogása, bódító, diadalmas, szikrázó fény, amelytől az egész terem mesterkélt világitása halványnyá lett. De már sáppadt volt az arca és a nevetésében valami mélyen eltitkolt keserüség rezgett.

Egy esztendeig másfelé kóboroltam. Távol voltam a fővárostól s erdőkön és mezőkön, napsütésben és viharban, sarkantyuztam a *császár* paripáit, amint a „földeritő" s az „ordonnance"-szolgálat kivánta. A mikor cserzett bőrrel és borizü hanggal visszavetkőztem a polgári életbe, lepett meg a hir, hogy férjhez ment.

Ismét nem hallottam róla egy esztendeig. Akkor a gyászjelentést olvastam, „mélyen megszomorodott szivü" férjétől. „Hosszu, fájdalmas betegség után szenderült jobblétre", igy szólt a jelentés.

Nemrégen találkoztam a férjével, akivel az egyetemen együtt röttuk a kávéházakat s az ellenzéki pártköröket. Talpig gyászban volt, haja őszes, szeme beesett, beszéde megtört, nehézkes. Örvendve fogott karon, hiszen róla beszélhet, régi jó baráttal. Sokat vitatkoztunk a régi jó időkben, politikáról, erkölcsökről. Most is vitatkozni szeretett volna. Elmondta történetüket s kérdezte, most már hol van itt az igazság? Miért kellett igy végződni ennek a regénynek? Miért száradt ki az a viruló hajtás, mely csupa jóság volt és csupa szerelem?

És ahogy ott sétáltunk a Dunaparton, szembe tüntek a város kövezetébe ültetett, csenevész, fakó levelü, beteg fák, melyek gyönge ágaikat ugy nyujtogatják egy kis jó levegő után. Körüskörül vásári nép zaja, munkások s kufárok tüdejéből áramló, büzhödt, elhasznált, poros levegő, füst, korom, pára. Hogyan is élne meg a gyönge palánta, melyet a vidék termő talajából ide ültetnek át! Ha lenn a talaj nem is volna mérgezett, megölné fenn a romlott levegő.

És abban a pillanatban megértettem tragédiáját a vidék ózondus, puritán légköréből a fővárosi társaságba került fiatal leánynak. A pillangó, ha szárnyairól a himport letörlöd, meghal. A *mának* leánya pedig még pillangó, hiába akarjátok felvértezni a tudás fegyvereivel. A *holnap* leánya minő lesz? Még rejtelem.

A történet, mely itt következik, a naplóból s néhány hátrahagyott levélből van összeróva, melyeket a férj bocsátott rendelkezésemre. Kénytelen vagyok megvallani, hogy rózsás női ujjak is segitségemre voltak e munkában. Egyik fejezet nagy részét ugyanis legkedvesebb s igen elmés barátnőm irta. Olvasónőim valóban leköteleznének, ha majd, elolvasván az egészet, megkisértenék kitalálni, melyik volt az?

Mariette naplója.

1897. junius 8.

Nehéz a szivem. Az utolsó napot töltöm itt, a repkénynyel s borostyánnal befutott, mohos falak közt, az illatos, virágzó kertben, a széles, világos tanteremben. A papa és a mama megérkeztek és holnap elvisznek magukkal, a fővárosba. Mennyit gondoltam erre a napra, milyen türelmetlenül vártam reá s most, hogy elérkezett, s bucsuznom kell és el fogok távozni innen és Isten tudja, hogy mikor jövök vissza, ugy elszorul a szivem, olyan szomoruság tölt el hirtelen.

Mindenki készülődik már, a vizsgáknak vége és tudom, hogy nekem is el kell mennem, hiszen nagy leány vagyok és nem maradhatok örökké a Sacré-Coeurben. Bolondság is talán, hogy ilyen szomoru vagyok, annyi ujság, annyi öröm várakozik reám. A papa, az én szép, elegáns, gavallér papám, amikor megesókolta a homlokomat, elégülten mért végig tetőtől-talpig s azt mondta, hogy nem fog szégyent vallani velem. Magam is azt hiszem, hogy nem fogok szégyent vallani Pesten. Tegnap jól megnéztem magamat a tükörben s ha a tükör nem hazudik, igen szemrevaló kis lány vagyok. Magas, nyulánk a termetem, füző nélkül is karcsubb vagyok, mint a legtöbb erősen füzött leány, a szemem zöldeskék, éles, haragos szemöldök alatt, fitos az orrocskám, a szám nem tulságosan nagy, az államon nagyon kedves kis gödröcske van s a hajam leér egészen a bokámig, ha kieresztem, sürü, aranyos fényü, hullámzó. Meg vagyok elégedve magammal.

Délután nagy prédikáció volt. A tanteremben összegyültünk valamennyien és Soeur Marie.

Emléktáblák.

Minden középület előcsarnokában, sok magánépületében is szembe tűnik az emléktábla. Fehér vagy vörös márvány, amelybe aranybetűkkel vésték be mindazoknak a nevét, akiknek csak valami kis közük volt az épület létesítéséhez, sőt azokét is, akiknek semmi részük sem volt az épület létrehozásában. Amennyiben a hiuság tömjénezése mellett az az aranybetűs márvány növeli az emberek ambicióját, helyes és okos dolog az emléktábla elhelyezése. Ebben az esetben kis ünnepség sem árt, afféle leleplezési ünnep, amelyen részt vesz a város minden rendű és rangu népsége, a tanuló ifjuság, — és a dalkör a szónoklatok előtt és után hazafias dalokat énekel.

Hát az emléktáblák elhelyezésébe ilyenformán csak valahogy beletörődnék még a legtisztább szerénység és önzetlenség is. De nem nyugodhatik bele semmi esetre a stilisztika meg a grammatika. A legtöbb aranybetüs márványon ugyanis, ha magyar a szöveg, akkor nem magyar, — csupa tatik-tetik, miszerint, azon, ezen, — és ezekhez hasonló szépségei a magyar nyelvnek. Mindez azonban még megjárná valahogy. Végre is nem lehet kivánni, hogy valami tulságos érzékük legyen azoknak a szépstilushoz, akik folyton aktákat szövegeznek lehetőleg minél kevesebb mondatban. Mert ők készitik az emléktáblák fölirásait.

A legnagyobb visszaélést a időmértékes verseléssel szemben követik el az emléktáblák; a hexameterek kedvéért az érthetetlenség sötét mezébe burkolódznak a verssorok, amelyek minden szépet és nemest akarnak aranybetükkel márványban megörökiteni.

Annyi sok rossz verset irnak ebben a tejjelmézzel folyó országban, hogy nemsokára az igaz poéták prózában fogják megirni a verseiket. Csak „verba volant, scripta manent", de a rossz verseknél megvan az a vigasztaló tudat, hogy irásban sem dacolnak az időnek ama jól ismert vasfogával, mert legfőljebb a nauzeumi könyvtárban olvashatja majd őket a jövő század gimnazistája. (Még ott sem, mert amilyen könyvet kér, az — ugy lesz a jövő században is — biztosan kölcsön adatott.) Azok a rossz versek azonban, amelyek aranybetükkel tündökölnek márványtáblákon, századoknak szólnak. Ez ez nagy baj. Százhuszonhét év mulva ugyanis megirja majd valaki a tizenkilencedik század költészetét és ebben a munkában lesz néhány poema, amely akkorra csak nagyitóval betüzhető ki az ütött-kopott márványtáblákon. Hát ha már a jelen nemzedék jóizlésével nem is törődnek az emléktáblák helyi költői, legyenek legalább kis figyelemmel a jövendő irodalom történészére.

Mindezt általánosságban panaszkodtuk el abból az alkalomból, hogy, amint az *Esztergom és Vidékében* olvassuk — valaki verses fölirást ajánl az *esztergomi* közkórház márványtáblájára. Az intenció lovagias, gyöngéd, szóval szép. A közkórház javára esztergomi urihölgyek nagy summa pénzt gyüjtöttek össze, ezeknek a jótékony hölgyeknek a szivjóságát akarja az emléktábla versben hirdetni. Két vers közül fog a a kórház vezetősége választani, a következő két vers közül;

I.

Hogy nyerjenek segélyt e házban
Az ember szenvedései,
Koldulni jártak angyalokként
E város áldott hölgyei.

II.

Mi emberibb, mint híven gyógykezelni
A testnek annyi szenvedéseit!
Ez bírta városszerte koldulásra
Az áldott hölgyek angyal-sziveit.

Ha már éppen versben akarják megörökiteni az urhölgyek áldozatkészségét, akkor bizony jobb lesz valami prózát választani. A próza ugyanis inkább lesz vers, mint az a kettő, amely megörökitésre vár.

A márvány „tür, ameddig türhet, egyszer azonban — ez kérem idézet — elszakad a hur". És akkor véres lázadás lesz Karrarában.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Általános Kőszénbánya közgyülése. Pénzügyi körökben napok óta közbeszéd és általános érdeklődés tárgya a *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat*nak e hónap 19-ikére egybehivott rendes évi közgyülése. Tudvalevő, hogy e társulat részvényesei között óriás az ellentét, amelynek jele az, hogy a közgyülésre Budapesten mintegy 22.000, Bécsben pedig 30.000 részvénynél több tétetett le. Mint értesülünk, a magyar részvényesek részéről inditványt fognak beadni, hogy azon szerződés, amelyet a társulat 1894-ben Bécsben a Trifaili Társulattal kötött és amelylyel ennek Esztergomi kőszénbányait $2^1/_2$ millió forintért megvette, mondassék ki semmisnek. Ez inditvány megokolására felhozzák, hogy a társulat e szerződés megkötésekor nemcsak kényszerhelyzetben volt, de őt csalárd fondorlatokkal tévedésbe is ejtették. Csak igy történhetett meg, hogy a deficites, alig 800.000 forint értékü esztergommegyei bányákat a társulat $2^1/_2$ millió forintért vásárolta meg. A szerződés Bécsben köttetvén meg, a magyar részvényesek az osztrák törvények szerint megengedett felén tuli sérelem miatt is megokoltnak találják a szerződés megsemmisitésének szorgalmazását. Annál erősebben fog e párt ez inditvány mellett küzdeni, mert ama 25.000 részvény, amely ez uton a Trifaili-csoport birtokába jutott, utját állja a társulat konszolidációjának. Ezen csoport egyik tagja, dr. *Reif* Emánuel ur, a Trifaili-kőszénbányatársaság igazgatója, tagja a társulat igazgatóságának is. Ismeretes azonban, hogy a társulat tatai bányái per excellentiam hivatvák arra, hogy Magyarország nyugoti részét, Stájerországot, sőt Ausztriát is, ellássák olcsóbb kőszénnel. Ezen vidékek azonban a Trifaili-kőszénbánya szenét uralják. Segitségére van a Trifailiaknak a Déli vasut magyarellenes tarifapolitikája, melylyel lehetetlenné van téve a magyar szénnek terjedése e vidékeken. A magyar részvénybirtokosok a Déli vasutnak ezen politikáját is szóvá fogják tenni és ugyanők azt a kérdést is fel fogják vetni, miként ülhet a társulat érdekeinek oly nagy ellenese, minő a Trifaili dr. Reif, a társulat igazgatóságában. Osztrák részről támadást fognak intézni a társulat igazgatósága ellen, melynek élén gróf *Teleki* Géza áll. Szemére hányják ennek, hogy a társulatot a Salgó-tarjáni társulatnak akarja kiszolgálni, mely célból egy jobb ajánlat félretételével a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal kötött nagyobb mérvü hitelügyletet. A küzdelem heves és valószinüleg a társulat jövőjére döntő hatással lesz.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank főtanácsa csütörtökön ülést tart. Ezen az ülésen döntenek a bankkamatláb dolgában is.

A Ganz-gyár uj igazgatója. A *Ganz és Társa Vasöntő- és Gépgyár Részvénytársulat* igazgatósága mai ülésében *Asbóth* Emil miniszteri tanácsos, müegyetemi tanárt a cég igazgatójává nevezte ki. Az igazgató hatásköre a vezérigazgató állandó helyettesitése. Asbóth Emil julius 1-én foglalja el uj állását.

A Magyar Kölcsönös Állatbiztositó Társaság ma tartotta rendkivüli közgyülését báró *Sztojanovics* György elnöklete alatt. A közgyülés, amelyre az egész országból feljöttek az érdekelt felek, fényes elégtételt szolgáltatott az igazgatóságnak és alaposan megcáfolta a szövetkezet ellen az utolsó időben megjelent támadásokat. Az igazgatósági jelentés kimeritően foglalkozott az intézet üzleti működésével és ügyvezetésével. Világosan kimutatta, hogy a sajtó egyrészében megjelent hiresztelések teljesen alaptalanok és egy fegyelmi uton elbocsájtott főtisztviselő rosszakaratu sugalmazásaiból származtak. A szövetkezet alaptőkéje teljesen be van fizetve és részint óvadékképes értékpapirokban, részint pedig készpénzben van gyümölcsözően elhelyezve. Az üzleti könyveket és ügyvezetést a megtörtént pontos vizsgálat után a legnagyobb rendben találták és az igazgatóság és felügyelő-bizottság mindenkor lelkiismeretesen megfelelt felelősségterhes hivatásának. A jelentés kiemeli továbbá, hogy az intézetet eddig jelentékenyebb anyagi veszteség nem érte és bár minden esetben akadálytalanul kifizette a bejelentett károkat, azok $^2/_{100}$-át sem képezik a biztositott állatállomány értékének. A jelentés még megemlékezik arról is, hogy a szervezés befejezése felé közeledik és hogy a minden irányban megindult üzleti működés a legszebb jövőt biztositja az intézetnek.

A közgyülés a jelentést helyeslően tudomásul vette, az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak bizalmat szavazott és a felmentést egyhangulag megadta. Az alapszabályok uj, tiszta szövetkezeti alapra fektetett tervezetét elfogadták.

A közgyülés további folyamán az igazgatóság és felügyelő bizottság kiegészitéseül uj igazgatósági tagoknak: Báró *Ambrózy* Gyula földbirtokos, gróf *Korniss* Károly főrendiházi tag, földbirtokos, *Tahy* István, cs. és kir. kamarás, földbirtokos, dr. *Simay* Aladár, a magyar agrár- és járadékbank gazdasági tanácsosa, dr. *Tetétleni* Ármin ügyvéd, dr. *Pajor* Ignác, földbirtokos, intézeti Igazgató: *felügyelő bizottsági* tagnak: *Leitner* Zsigmond, a magyar takarékpénztárak központi jelzálog bankjának vezérigazgatója, választattak meg.

A Kereskedelmi Alkalmazott cimü hetilapnak a szerkesztését *Balázs* József vette át. A lap, amely a kereskedelmi alkalmazott érdekeinek hathatós védője, ezuttal is érdekes, változatos tartalommal jelent meg.

Sorsolások. A *Jószív-sorsjegyek* harminckettedik nyilvános huzása ma délután volt. Ez alkalommal a *tizenötezer* forintos főnyereményt 5660 sorszám 99 nyerőszám nyerte meg. *Ezer forintot* nyertek: 5678—58, 5664—28 és 4750—14. *Ötszáz-ötszáz forintot*: 7015—68, 174—72 és 383—60. *Száz-száz forintot*: 3635—88, 2889—42, 4044—58, 6674—38, 21—67, 3740—85, és 1978—34. *Huszonöt-huszonöt forintot*: 1618—14, 3048—91, 4838—32, 4109—12, 6235—02, 6140—40, 7472—55, 5723—73, 6297—50, 6106—01, 3260—63, 6282—55, 4080—57, 2798—35, 796—54, 1201—58, 3461—48. 5575—45, 7262—32 és 6683—82. *Tiz-tiz forintot*: 891—17, 4302—60, 4460—52, 5660—35, 5797—24, 3158—79, 2964—27, 3575—69, 3740—87, 2670—37, 3158—72, 1238—87, 3113—95, 5896—88 és 7398—56. Ezenkivül 2104 darab kihuzott sorsjegy egyenkint 2—2 forintot nyert.

A magyar királyi nyereménykölcsön sorsjegyeinek 86-ik kisorsolása ma történt meg a lottóigazgatóság helyiségében. Kihuzták a következő 52 sorozatszámot: 501 206 961 439 553 4022 5497 574 1662 2836 1145 4099 4211 4168 3230 2554 4188 3815 2368 468 2862 1984 5439 5892 4224 1466 386 4910 3917 2161 3785 4476 2937 2720 1424 3933 3209 1279 5300 1464 1558 5197 4968 1204 4223 4477 2012 4177 1106 2491 2499 3019. Ezekből nyertek: *A fényereményt 120.000 forintal*: sorozat 2862 nyerősz. 49. *12.000 forintot* nyert: 3019—19. *5000 forintot* nyert: 2499—17. *1000—1000 forintot* nyertek: 1558—20 3917—31 4223—50 5892—36. *500—500 forintot* nyertek: 2720—9 4477—19 5300—17 1484—18 4224—8 4099—16 3209—4 3209—36 4211—24 3230—17 1662—41 2862—26 5892—3 2937—30 4022—32 206—28 553—19 4223—44.

---

a pápaszemes vén főnöknő beszédet tartott hozzánk, a melyben elmondta, hogy a munkásság után jól esik a nyugalom is, és most elérkezett a szünidő, hát használjuk fel okosan, ne felejtkezzünk meg a kolostorról, a nővérekről és az étkezés előtt való imádságról. Aztán tizünket, nagy lányokat, a kik az utolsó évet végeztük be, maga elé hivott és a világ romlottságáról beszélt nekünk. Én közben hangosan felkacagtam, mert az orrára repült egy nagy légy.

— Tamássy Mariette — kiáltott rám — maga mindig a legrakoncátlanabb növendék volt, legalább most, a bucsuzáskor becsülje meg magát.

— Laudetur Jesus Christus! — szóltam, meghajolva, olyan éneklő, alázatos hangon, hogy a többiek mind fölnevettek.

— Vous êtes une . . . vous êtes une . . . maga egy javithatatlan — sipegte. — Hiába fáradoztunk három évig a nevelésén.

Aztán beszélt még az ördögről, aki rendesen csinos fiatal emberek alakjában jár künn, a nagy világban. A nagy világ, az ott kezdődött, a kert rácsozatán tul, a patak partján, a honnan a diákok szerelmes leveleket dobáltak át hozzánk. Óvakodjunk a Démontól, intett Soeur Marie és csontos, hosszukás arca kipirult, — a Démon ide hozzánk nem merészkedik, az ő talaja a nagyvilág, a városok, az utcák. Hangversenytermek, szinházak és bálok levegőjében érzi magát legjobban, de néha belopózik egy rossz könyvbe, egy barátnő suttogásába, egy gyöngéd kézszoritásba; amit mond, az szépen, kellemesen hangzik, amit tesz, az jól esik; finoman, keztyüs kézzel, illatosan és udvariasan kezdődik; de vigyázzatok majd, óvakodjatok tőle, mert az érintése nyomán ott a halál, a pusztulás, a kárhozat és aztán már hiába küzdtök ellene, ha egyszer belopózott a lelketekbe. Vigyázzatok, óvakodjatok a démontól, mert ő a kutfeje minden rossznak és ha közel bocsátjátok magatokhoz, piros arcotok elfehérül, jó kedvetek elmulik, betegek lesztek és nem fogtok meggyógyulni . . .

Azután egyenkint maga elé hivott bennünket, egy kis amuletet adott mindegyiknek s csókot nyomott a homlokára. Olyan kaucsuk szagu csók volt.

Egészen estig pajkoskodtunk még a lányokkal. Nem nagy kedvem volt ugyan a pajkosságra, de resteltem volna mutatni a többiek előtt, hogy el vagyok érzékenyülve. Mindnyájan nagy ördögnek ismertek és nem akartam, hogy most, az utolsó napon, megváltozzék a véleményük rólam. Igazi jó barátnőm ugy sincs köztük, csak egy: Loránth Margit. Ugy szeretem őt, mintha édes testvérem volna. Pedig mindenben ellenkezője annak, ami én vagyok. Szénfekete haju, villogó szemü, kreol bőrü kis cigánylány, de a mellett olyan lágyszivü, gyönge lelkü, mint egy pillangó szárnya: ha erősebben ráfú a szél, megtörik; egy hangosabb szóra sirva fakad; egy baragos pillantás miatt éjszakákat tölt álmatlanul. Órákig el tud bámulni a csillagos égbe és a legnagyobb boldogsága, ha megengedem, hogy az ölembe hajtsa a fejét és ugy pihenjen. Olyan édes, bolondos kis gyerek!

Vele, kettesben, alkonyatkor, amikor a többiek az Angyali Üdvözletre a nagy kápolnába mentek, észrevétlenül kiosontunk s kertbe. Magam se tudom, hogy miért, ugy vágyódtam még egyszer, utoljára, egyedül lenni a kertben, a jázminok, rózsák és azaleák közt. Csöndesség volt a kertben s kábitón illatoztak a virágok. Itt-ott szólt a haragos-zöld bokrok közt egy-egy kis madár. Lábujjhegyen lépkedtünk a füben, a kis kápolna felé. Ott, egy helyen roppant sok a jácint, egészen fehér tőle a fü. Letérdeltünk és téptünk jácintot. A nagy kápolnából, halkan, elhalóan hallatszott át a zsolozsma. . . Père Hyacinthenek téptük a virágot. . . A szép, a magas homloku, a gyönyörü hangu Père Hyacinthenek, aki olyan édesen prédikál a szószékről, olyan ábrándos komolysággal énekli elő a Stabat Matert és olyan átlátszó, hófehér a keze, mint egy leányé. . .

(Folytatása következik.)

fenti 52 sorozatban foglalt többi számok egyenkint 156 forintot nyertek.

A *Magyar Jelzálog-Hitelbank* 4%-os nyereménykötvényeinek ma történt negyvenötödik kisorsolása alkalmával a következő kötvények huzattak ki: a) *Törlesztési huzás*: Sor. 2378 sz. 1—100, sor. 3711 sz. 1—100, sor. 654 sz. 1—100, sor. 1726 sz. 1—100, sor. 3996 sz. 1—100, sor. 855 sz. 1—100, sor. 184 sz. 1—100, sor. 1787 sz. 1—100, sor. 1094 sz. 1—100, sor. 2555 sz. 1—100, sor. 2954 sz. 1—100, sor. 158 sz. 1—100, sor. 1572 sz. 1—100, sor. 3244 sz. 1—100. b) *Nyeremény-huzás*: Sor. 3769 sz. 80 nyeremény (50.000 frt), sor. 1416 sz. 20 nyeremény (1500 frt), sor. 1510 sz. 77 nyeremény (1000 frt), sor. 715 sz. 40 nyeremény (1000 frt), sor. 2124 sz. 53 nyeremény (1000 frt).

Az *1880. évi I. kibocsátásu földhitelsorsjegyek* mai huzásánál 45.000 frtot nyert az 1888 sor. 21 sz., 2000 frtot 1262 sor. 41 sz., 1000—1000 frtot nyertek 220 sor. 9 sz. és 3902 sor. 56 sz.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Vogel Ignác kereskedő Morva-Fehértemplom, *Schön és Társa* kereskedő cég *Mohács*, Mühlhofer Adolf kereskedő Brad.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 16.50 forint pénzben, 16.75 forint áruban. *Bécsben* a kontingentált készáru 17.30 forint pénzben, 17.50 forint áruban.

Terpentinolaj. (*Kalmár* Sándor jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A helyi fogyasztás élénk volta miatt a felhalmozott készletek alaposan megfogytak, és igy a hét elején beállott egynegyed forintnyi árcsökkenést e hét másik felében e cikk behozta, sőt az irányzat is lényegesen kellemesebb lőn. A mai árak a fogyasztókra nézve már azért is előnyösek, mert a melegebb idő beálltával a szállitás alatt a calo nagyobb lévén, az árak is magasabbak lesznek. Mai nagybani jegyzés viztiszta orosz árura: 27—27½ forint 100 kilogrammonkint, 18% gyöngysuly engedménynyel, 2% scontóval, ingyen barrelban, ab budapesti állomás, készpénz fizetésre.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás 576 darab juh. Jegyzett árak: Elsőrendü ürü 22—23½ krajcár, páronként 19½—21 forint, középminőségü ürü 20—21— krajcár, páronként 17—18 forint, anyajuhok legjobb minőség — krajcár, páronként —.— forint, rackajuhok I. sz. minőségü —— krajcár, páronként —— frt, kiverési juhok 18—19½ krajcár, páronként 12—14 forint. Csekély kereslet miatt. Az irányzat lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. május 15-én. Készlet 382 darab. Érkezett 178 darab. Összesen: 560 darab. Eladatott 291 darab. Maradt 269 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 47—49— krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 47—49— krajcárig, 320—380 klgr. sulyban 47—49 krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos ——— krajcárig. Malacok ——40 krajcárig kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3955 darab magyar, 843 darab galiciai, 108 darab bukovinai, 630 darab németországi, — összesen tehát 5536 darab szarvasmarhát.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint élő sulyban: magyar hizóökör I. minőségü 32—34½ forint, kivételesen —— forint, II. minőségü 27—31 forint, III. minőségü 23—26 forint, galiciai hizóökör I. minőségü 32——35— forint, kivételesen —— frt, II. minőségü 27—31 frt, III. minőségü 24—26 frt, német hizó ökör I. minőségü 35—38 frt, kivételesen 39 forint, II. minőségü 30—34 forint, III. minőségü 26—29 forint, legelő ökör —— forint, bika és tehén 21—23 forint.

Mezőgazdaság.

Köztelek. Az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület választmánya ma gr. *Dessewffy* elnöklete alatt ülést tartott és foglalkozott a jégbiztositás kérdésével, tudomásul véve, hogy a szövetkezet már jövö évben megkezdheti müködését. A különböző szakbizottságok javaslatára elhatározta a választmány, hogy a szőllősgazdák központi hitelszövetkezete, a borértékesitő szövetkezetek szervezése s a mintapince ujjáalakitása érdekében felir a földmivelésügyi miniszterhez. Elhatározta, hogy a magyar mezőgazdák szövetkezetével magközvetitő osztályt szervez és megteszi a kereskedelmi miniszternél a kellő lépéseket a komlótermelés előmozditása céljából, hogy felterjesztést intéz a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a fogyasztási és értékesitő szövetkezetek ügykezelésének vezetésére szakembereket képeztessen ki, végül hogy Miskolcon a borsodmegyei gazdasági egyesülettel és a miskolci kereskedelmi kamarával karöltve sörárpa-kiállitást rendez.

Közlekedés.

Kirándulási hajójáratok. A Magyar Folyam- és tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága május 21-ikétől kezdve minden vasár- és ünnepnapon külön kirándulási hajót indit Budapestről Visegrád-Nagymarosra s onnan vissza Budapestre és pedig a szent-endrei Dunaágban levő összes állomások érintésével. A külön gőzös Budapestről reggel 7 órakor indul s Nagymarosról esti 6 óra 45 perckor, Visegrádról pedig esti 7 órakor indul vissza és körülbelül ½10 órakor este érkezik Budapestre. Első menet pünkösd első napján, második menet pünkösd másodnapján lesz. A menettérti jegyek igen olcsók, amennyiben Budapest-Visegrád-Nagymaros között egy I. osztályu menettérti jegy ára 1 forint, egy II-od osztályu menettérti jegy ára pedig 60 krajcár. Harmadosztályu jegyek erre a hajóra nem adatnak ki.

Vasutak bevételei. A Déli Vasut bevétele május első harmadában 1,293.837 frt (+ 54.395) volt; az Osztrák-Magyar Államvasuttársaságé (719.728 frt) (+ 7770 frt).

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, május 15.

A malmok tartózkodása következtében ma korlátolt volt a forgalom. A kinálat javult és lanyha irányzat mellett 6000 métermázsa buza került eladásra 10—15 krajcárral alacsonyabb árakon. Rozs is csak árengedménynyel talált vevőre.

Egyéb gabonanemüekben a forgalom nagyon mérsékelt volt. Az árak nem változtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80 k. 9 frt 45 kr, 100 mm. 79·7 k. 9 frt 50 kr, 300 mm. 79 k. 9 frt 50 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 30 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 30 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 35 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 35 kr, 100 mm. 78·5 k. 9 frt 10 kr, 100 mm. 78·5 k. 9 frt 20 kr, 200 mm. 78 k. 9 frt 25 kr, 100 mm. 77·3 k. 9 frt 25 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 95 kr, 100 mm. 77·5 k. 9 frt 20 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 25 kr, 600 mm. 77·5 k. 9 frt 20 kr, 400 mm. 75·5 k. 9 frt 20 kr, 100 mm. 75·5 k. 9 frt 20 kr.

Pestvidéki: 300 mm. 78 k. 9 frt 25 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 25 kr, 100 mm. 77·3 k. 9 frt 20 kr, 150 mm. 77 k. 9 frt 10 kr, 200 mm. 76 k. 9 frt 65 kr.

Felsőmagyarvidéki: 100 mm. 76·7 k. 9 frt — kr, 100 mm. 76 k. 8 frt 90 kr.

Bánátvidéki: 350 mm. 77 k. 9 frt.

Bácskavidéki: 150 mm. 74 k. 8 frt 87½ kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 frt 05 kr, 100 mm. 6 frt 90 kr, 60 mm. 6 frt 90 kr.

Árpa: 1000 mm. 6 frt — kr.

Zab: 100 mm. 5 frt 90 kr, 200 mm. 5 frt 90 kr, 200 mm. 5 frt 80 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (6)						
bánsági	75 k.	8.75— 8.85	76 k.	8.80— 8.90	77 k.	8.90— 9.—
	78 k.	9.—— 9.10	79 k.	9.10— 9.20	80 k.	9.30— 9.45
tiszavidéki	75 k.	8.85— 8.95	76 k.	9.—— 9.10	77 k.	9.15— 9.20
	78 k.	9.20 — 9.30	79 k.	9.35— 9.45	80 k.	9.45— 9.60
pestvidéki	75 k.	8.85— 8.90	76 k.	8.95— 9.05	77 k.	9.10— 9.15
	78 k.	9.20— 9.30	79 k.	9.25— 9.45	80 k.	9.50— 9.60
fejérmegyei	75 k.	8.80— 8.85	76 k.	8.95— 9.—	77 k.	9.05— 9.15
	78 k.	9.15— 9.25	79 k.	9.25— 9.35	80 k.	9.40— 9.50
bácskai	75 k.	8.90— 9.—	76 k.	8.90— 9.05	77 k.	9.10— 9.20
	78 k.	0.—— 0.—	79 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—
román	75 k.	0—— 0.—	76 k.	—.——.—	77 k.	7.15— 7.15
	78 k.	0.—— 0.—	79 k.	7.40— 7.50	80 k.	—.——.—
szerb	76 k.	—.——.—	77 k.	—.——.—	78 k.	0.—— 0.—
	79 k.	—.——.—	81 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—
bolgár	76 k.	—.——.—	77 k.	—.——.—		
	79 k.	—.——.—	81 k.	—.——.—		

Rozs	(6)	I. r.	70—72 k.	7.20— 7.25	II. r. ——k.	7.05— 7.20
Árpa	(6)	tak.	60—62 k.	6.15— 6.35	égetni való 62—64 k.	6.60— 7.—
"	(6)	sörföz.	64—66 k.	6.60— 7.—		
Zab	(6)		39—41 k.	6.—— 6.10	(6)	
Tengeri	(uj)	bánsági	— k.	4.40— 4.45	(6)	—.—— 0.—
Repce		káposzta		11.25—12.—	másn. — k.	—.——.—
Köles	(6)			—.——.—	(uj) bánsági	4.15— 4.45

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza májusra . . .	8.94—8.90
Buza októberre . .	8.01—7.95—7.99—7.97
Rozs októberre . . .	6.42—6.46
Rozs májusra . . .	0.——0.—
Zab májusra	5.64—5.63
Zab októberre . . .	5.42
Tengeri májusra . .	4.42—4.43
Tengeri juniusra . .	0.——0.—
Tengeri juliusra . .	4.51—4.53
Repce augusztusra. .	—.——

Déli egy órakor a következő zárórakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza májusra	8.89	pénz	8.91	áru
Buza októberre	7.97	„	7.98	„
Rozs májusra	7.10	„	7.15	„
Rozs októberre	6.45	„	6.46	„
Zab májusra	5.63	„	5.65	„
Zab októberre	5.42	„	5.43	„
Tengeri májusra	4.42	„	4.43	„
Tengeri juniusra	4.46	„	4.47	„
Tengeri juliusra	4.52	„	4.53	„
Repce augusztusra . . .	12.25	„	12.35	„

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza májusra	8.92— 8.93
Buza októberre	7.99— 8.—
Rozs októberre	6.45— 6.47
Zab májusra	5.63— 5.64
Zab októberre	5.42— 5.44
Tengeri májusra	4.43— 4.44
Tengeri juniusra	0.—— 0.—
Tengeri juliusra	4.53— 4.54
Repce augusztusra	12.30—12.40

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde üzletmenete nem tüntetett fel nagyobb fluktuációkat s a mult heti zárlat árai már is csaknem változatlanul maradtak meg. A helyi piacon a forgalom mérsékelt volt, főleg Leszámitolóbank-részvények voltak keresve, melyek árfolyamában élénk fedezési hajlam, továbbá vételmegvonások ismét 1.50 forint áremelkedést eredményeztek. A déli tőzsde a külföld kedvező befolyása alatt tartott hangulatban, de mérsékelt forgalom mellett zajlott le. Valuták és érováltók változatlanok.

Az *előtőzsde* kedvező.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 388.40—389.—. Osztrák hitelrészvény 362.——362.75. Jelzálogbank 245.50—245.90. Közuti vasut részvény 381.——381.25. Leszámitolóbank 262.——262.80 forinton.

A *déli tőzsde* tartott.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 388.60—388.90. Osztrák hitelrészvény 359.60—359.90. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.25—362.40. Jelzálog hitelbank 244.75—246.50. Leszámitoló bank 261.50—262.—. Rimamurányi vasmü részvény 312.—. Közuti vasut részvény 380.50—381.— forinton.

Az *utótőzsde* irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 359.50—359.80. Magyar hitelrészvény 388.40—388.60. Osztrák-magyar államvasut 362.25—362.40 forinton.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény 359.70 forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank. . . .	388.—
Osztrák hitelintézet.	360.—
Hazai bank r. t.	—.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) *Magyar Államadósság.*

Aranyjáradék 4%	119.60	120.—	Magyar nyeremény-kölcsön (50 frt)	164.—	165.—
Koronajárad. 4%	97.20	97.60	Magyar regálekötvény 4½%	100.20	101.10
Keleti vasuti kötvények 5%	120 75	121.75	Horv.-szlav. regalekötvény 4½%	100.50	101.—
Államvasuti arany-kölcsön 4½%	121.—	122.—	Magyar földteherment. 4%	96.—	97.—
Államvasuti ezüst-kölcsön 4½%	101.—	102.—	Horv.-szlav. földteherment. 4%	96.—	97.—
Vaskapukölcsön 3%	87.—	88.—	Tiszai sorsjegy 4%	138.25	139.25
Magyar nyeremény-kölcsön (100 frt)	164.25	165.25			

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papirjáradék 4⅖%	100.75	101.25	Koronajáradék 4%	100.25	100.75
Egyes. ezüstjáradék 4⅖%	100.20	100 70	1854-es sorsjegy 4%	171.50	173.50
Aranyjáradék 4%	119.20	120.—	1860-as sorsjegy (100 frt) 5%	157.—	158.—
			1864-es sorsjegy	196.50	197.50

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 6%	110.50	111.50	Szerb 100 frankos sorsjegy 2%	35.50	36.50

Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%	95.—	96.—	Budapest fővárosi kölcsön 4%	96.50	97.50
Budapest fővárosi kölcsön 4½%	99.75	100.75	Temes-bégavölgyi kölcsön 5%	96.50	97.50

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4½%	100.—	101.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%	121.—	122.—
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4½%	100.—	101.—	Jelzálogbank nyer. jegy	—.—	—.—
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4%	96.50	97.50	Jelzálogbank nyer. kötv. 3%	103.50	104.50
Kisbirtokosok zálogl. 5%	101.50	102.50	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4½%	99.75	100.—
Kisbirtokosok zálogl. 4½%	100.—	102.—	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4%	97.—	98.—
Földhitelintézet zálogl. 4½%	100.—	101.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%	100.25	101.25
Földhitelintézet (50 éves) 4%	95.50	96.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	98.25	99.25
Földhitelintézet (63 éves) 3½%	86.—	86.50	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%	99.—	100.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%	98.75	99.75	Közp. jelzálogbank kötvény 4%	96.—	97.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%	93.—	94.—	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%	100.20	101.20
Helyi érdekü vasuti (vf. 105%) 4%	97.75	98.75	Hazai takp. közs. kötv. 4%	95.—	96.50
Jelzálogbank záloglevél 5%	95.50	96.50	Hazai takp. záloglevél 4%	97.25	98.25
Jelzálogbank záloglevél 4½%	100.—	100.50	Keresk. bank zálogl. 4½%	100.—	101.—
Jelzálogbank záloglevél 4%	97.75	98.75	Keresk. bank zálogl. 4%	97.50	98.50
Jelzálogb. közs. köt. (vf. 110%) 4%	100.—	100.50	Keresk. bank (vf. 110 frt) közs. kötvény 4½%	103.75	104.75
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	100.—	101.—	Keresk. bank (vf. 210 frt) közs. kötvény 4%	99.—	100.—
Jelzálogbank közs. kötvény 4½%	—.—	—.—			

Bankok részvényei.

Bankegyesület	94.—	96.—	Kereskedelmi részvénytársaság	194.—	198.—
Első m. iparbank	174.—	176.—	Magyar takp. közp. jelzálogbank	500.—	505.—
Fiumei hitelbank	96.—	97.—	Osztrák-magyar bank	926.—	925.—
Fővárosi bank r. t.	70.—	75.—	Kereskedelmi bank	1417.—	1421.—
Hazai bank	112.50	113.50			
Horvát-szlavon jelzálogbank	113.—	114.—			

Gőzmalmok.

Concordia	250.—	260.—	Hengermalom	580.—	585.—
Első budapesti	655.—	660.—	Molnárok és sütők	231.—	238.—
Erzsébet	250.—	254.—	Viktória	132.—	135.—
Lujza	160.—	162.—			

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	104.—	105.—	Egyes. fővárosi	1178.—	1180.—
III. kerületi	118.—	120.—	Magyar általános	297.—	299.—
Erzsébetvárosi	84.—	86.—	Országos központi	770.—	774.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ.	225.—	227.—	Pesti hazai	8075.—	8125.—

Biztositó társaságok részvényei.

Bécsi biztositó trs.	210.—	215.—	Fonciere	101.—	103.—
Bécsi élet- és járadék-biztositási intézet	260.—	265.—	Lloyd viszontbizt.	80.—	85.—
Első magy. által.	3150.—	3200.—	M. jég- és viszontb.	102.—	104.—
			Nemzeti baleset	122.—	125.—
			Pannonia viszontb.	655.—	660.—

Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—.—	—.—	Kőbányai gőztég.	735.—	740.—
Budapesti tégla és mészég.	103.—	105.—	Kőszénb. és tégla (Drasche)	307.—	312.—
Egyesült tégla és cement	78.—	79.—	Asztalgyár	219.—	220.—
Északmagy. kőszén.	133.—	135.—	Általános kőszénb.	94.—	96.—
Felsőmagy. bánya	102.—	104.—	Keramiai gyár	156.—	158.—
István téglagyár	66.—	70.—	Salgótarjáni	330.—	331.—
Kassa-somodi	24.—	26.—	Ujlaki téglagyár	200.—	203.—

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölcs.	565.—	570.—	Király serfőződe	46.—	48.—
Bpesti villamos.	120.—	121.—	Polgári serfőződe	87.—	89.—
Első magyar serfőzde	1290.—	1300.—	Magyar cukoripar r. t. B. sor. elöj.	—.—	—.—
Első magyar sertéshizl. részv.	270.—	280.—	Magyar villamos.	153.—	154.—
Első magy. száll.	225.—	228.—	Nemzetközi vill.	323.—	325.—
Első magy. spódium	140.—	142.—	Nemzetközi waggonkölcsönző	540.—	545.—
Gschwindt szeszgy.	480.—	485.—	Telefon-Hirmondó	135.—	137.—

Vasmüvek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	140.—	145.—	Nicholson	107.—	110.—
Danubius	92.—	93.—	Schlick	205.—	208.—
Ganz	2000.—	2025.—	Weitzner waggon.	241.—	243.—

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	360.—	365.—	Pallas	190.—	195.—
Franklin	270.—	280.—	Pesti könyvnyomda	1420.—	1450.—
Kosmos	90.—	95.—			

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	242.—	243.—	Ujpest-rákospalotai villamos	80.—	82.—
Budapesti közúti vas.	—.—	—.—	Kassa-oderbergi	183.—	188.—
„ idegl. részv.	—.—	—.—	Magyar-galíciai	212.—	213.—
„ élv. jegy	240.—	235.—	„ nyugoti	217.50	214.50
„ villam. vas.	212.—	218.—			
„ élv. jegy	90.—	93.—			

Sorsjegyek

Bazilika	6.75	7.25	Magyar vöröker.	10.25	10.75
„ osztr. felülb.	6.90	7.40	Ugyanaz osztr. fib.	11.25	12.75
„ nyer. jegy.	1.70	1.90	„ nyer. jegy.	2.80	3.20
Bécsvárosi	177.—	179.—	Olasz vör. ker.	11.—	11.50
Budavárosi	64.—	66.—	Ugyanaz osztr. felb.	12.75	13.—
„ osztr. felülb.	66.—	68.—	Osztrák vör. ker.	20.40	20.90
Szív	—.—	—.—	Osztrák hitelint.	199.—	201.—
„ osztr. felülb.	—.—	—.—	Pálffy	64.50	65.50

Pénznemek.

Vert arany	5.80	5.74	Német bankjegy	58.92	59.12
20 frkos arany	9.55	9.59	Olasz líra	44.70	45.—
20 márka	11.78	11.82			

Külföldi váltóz (látra).

Amsterdam	99.40	99.70	Olasz piac	44.70	45.—
London	120.50	120.90	Páris	47.80	47.90
Német piac	58.95	59.10			

Határidőre kötött értékpapirok.

Aranyjáradék	119.50	119.75	Leszámit. bank	261.50	261.75
Koronajáradék	98.25	98.35	Rimamurányi	312.—	312.50
Magy. hitelbank	388.50	389.—	Osztr. hitelrészvény	359.70	359.90
M. ip. és ker. bank	101.50	102.50	Déli vasut	86.50	86.—
Magy. jelzálogbank	244.75	235.25	Osztr.-m. államv	362.26	362.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 40.——46.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 30.——33.— forint. Vörös erdélyi —.——.— Vörös bánsági —.——.— forint. Közepszemü 36.—40.—. Nagyszemü 42.—46.—. Disznózsir: budapesti 52.——52.50 forint, vidéki —.——.— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— városi 4 darabos 43.——43.50 forint, 3 darabos 46.——46.50 forint, füstölt 51.——52.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.——.— forint. 120 darabos 9.75—10.— forint. 100 darabos 10.75—11.25 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 8.25—8.50 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.——13.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.50 forint, szerbiai 12.50—13.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, május 15. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

***Jegyzések*: Buza májusra 8.90—8.91. Buza októberre 7.96—7.97. Rozs októberre 6.42—6.43. Tengeri májusra 4.41—4.42.**

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* kedvező magyarországi vetéshirekre barátságos hangulat uralkodott.

A *déli tőzsdén* csendesebb az üzlet, de általában tartauak az árfolyamok.

A *zárlat* üzlettelen.

Bécs, május 15. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% arany járadék 119.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.10. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 261.—. Rimamurányi vasmürészvény 311.50. Magyar koronajáradék 97.25. 4%-os Magyar földtelherm. kötvény 95.65. Magyar hitelbank részvény 388.25. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy —.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 187.40. Magyar kereskedelmi bank 1422.

Bécs, május 15. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 100.25. 4%-os osztrák aranyjáradék 119.65. 1860-iki sorsjegy 139.70. Osztrák hitelsorsjegy 199.50. Anglo-osztrák bank 152.75. Bécsi bankegyesület 280.75. Osztrák-magyar bank 919.—. Déli vasut 55.50. Dunagőzhajózási részvény 444.—. Dohányrészvény 134.50. Császári és királyi arany 5.70—. Német bankváltók 58.92. 4·2% ezüst járadék 100.40. Osztrák koronajáradék 100.35. 1864-iki sorsjegy 197.—. Osztrák hitelintézeti részvény 359.50. Unionbank 321.75. Osztrák Länderbank 246.75. Osztrák-magyar államvasut 362.—. Elbavölgyi vasut 264.50. Alpesi bányarészvény 242.60. 20 frankos arany 9.55½. Londoni váltóár 120.45. Bécsi Tramway 506.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, május 15. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 359.62 Magyar hitelrészvény 388.50. Angol-Osztrák bank 152.75 Unión bank 320.25, Länderbank 246.45, bankegyesület 281.—, osztrák-magyar államvasut részvény 362.12 északnyugati vasutrészv. 250.50, elbavölgyi vasut 264.25, dunagőzhajós részv. —.—, alpesi bányarészvény 242.80 májusi járadék 100.95, osztrák koronajáradék —.—, magyar aranyj. —.—, magyar koronajáradék 97.35 német birodalmi márka áprilisra —.—, májusra 58.96, török sorsjegyek 67.70, rimamurányi vasmü 312.25 déli vasut —.— dohányrészvény 134.50, Napoleon d'or 9.55½.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, május 15. (*Tőzsdei tudósitás.*) Kohórészvényekben nagy vételkedv uralkodott a kedvező felső-sziléziai konjunktura jelentésekre és az amerikai vasipar helyzetéről szóló kedvező hirekre. Készénrészvények is emelkedtek a nagyobb kereslet következtében. Bankok szilárdak. A járadékpiacon élénk érdeklődés mutatkozott argentinai papirok iránt egy uj kölcsön megkötése hírére és a buenos-ayresi aranyázsió hanyatlására. Vasutak jobbára igen szilárdak voltak, különösen a Prinz Heinrich és a Canada-Pacific részvényei a kedvező kimutatásokra. Zárlatkor spanyolok 1¹/₂%-kal magasabban jegyeztek arra a hirre, hogy a juniusi szelvény teljesen ki fog fizettetni. Magánleszámitolási kamatláb 3⅜%.

Berlin, május 15. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.50. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák-magyar államvasut 154.60. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 169.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.25. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 198.60. Általános villamossági Edison 298.50. Gelsenkircheni 206.60. Laurakohó 255.20. 4·2% ezüstjáradék 100.25. 4% magyar aranyjáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 224.75. Déli vasut 26.30. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.55. 4% uj orosz kölcsön —.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 95.75. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 179.10. Harpeni 202.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, május 15. (*Zárlat.*) 4·2% ezüstjáradék 100.15. 1860. sorsjegy 147.25. Déli vasut 26.45. 4% osztrák aranyjáradék 101.—. Osztrák hitelrészvény 224.65. Osztrák-magyar államvasut 154.25. Olasz járadék 95.60. 4% magyar aranyjáradék 100.15. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 15. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék 100.70. 4% osztrák aranyjáradék 101.50. Magyar koronajáradék 97.40. Osztrák-magyar bank 153.—. Déli vasut 26.35. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.52. Bécsi bankegyesület 140.50. Villamos részvény 161.90. 3%-os magyar aranykölcsön 86.—. 4·2%-os ezüstjáradék 100.25. 4% magyar aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészvény 224.80. Osztrák-magyar államvasut 154.80. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 169.55. Párisi váltóár 811.—. Unionbank 161.50. Alpesi bányarészvény 243.50. Az irányzat szilárd.

Páris, május 15. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 102.62. Olasz járadék 96.65. Osztrák-magyar államvasut 776.—. Francia törleszth. járadék —.—. 4% magyar aranyjáradék 102.50. Török dohányrészvény 292.—. Osztrák Länderbank —.—. 3¹/₂% francia járadék 103.05. Osztrák földhitelintézeti részvény —.— Déli vasut —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.60. Ottomanbank 603.—. Párisi bankrészvény 1154. Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 13. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 46——47— krajcárig. Öreg közép páronkint 300— 400 kilogrammig terjedő sulyban 46——47 krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban 49½—50— krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 49—49½ krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 49——50 krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — IV. Romániai eredetü (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 48½—49 krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 47½—48— krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 47½—48 krajcárig.

Sertéslétszám: 1899. május 12. napján volt készlet 42.584 darab, 1899. évi május 14. napján felhajtatott 1371 darab, 1899. évi május 14. napján elszállittatott 519 darab, 1899. május 15. napjára maradt készletben 6536 darab.

Napirend.

Naptár. Kedd, május 16. — Római katolikus: Nep. János — Protestáns: Peregrin. — Görög-orosz (május 4.) Pelágia sz. — Zsidó: Sivan 7. Sevuoth 2. n. — A nap kél reggel 4 óra 6 perckor. — Nyugszik este 7 óra 14 perckor. — A hold kél reggel 9 óra 53 perckor. — Nyugszik éjjel 12 óra 5 perckor.

A földmivelésügyi miniszter fogad délután 4 órától.

Az országgyülés második ülésszakának berekesztése és az uj ülésszak megnyitása.

A Magyar Szinházban „Az operabál" operett bemutató előadása.

A protestáns országos árvaegylet rendkivüli közgyülése délután öt órakor saját helyiségében.

Iparmüvészeti Muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig.

A tavaszi lóversenyek hetedik napja. Kezdete délután 3 órakor.

Nemzeti muzeum: Régiség tár. Nyitva délelőtt 9-től délután 1 óráig. A muzeum többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Tavaszi nemzetközi tárlat a mücsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépődij 50 krajcár.

Teknologiai Iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 10.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar kirdlyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparmüvészeti Muzeum könyvtára nyitva este fél 7 órától, fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

A Hódoló diszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási kör képe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő dij 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállitás, kereskedelemtörténeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

TÁJÉKOZTATÓ.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghülésknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van: főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. A.D. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Vizállás.

		május 15. méter	május 13. méter
	Schärding	1.86	1.78
Duna	Passau	0.—	3.91
„	Linz	0.87	0.76
„	Bécs	0.82	0.67
„	Pozsony	3.21	2.10
„	Komárom	4.18	4.17
„	Budapest	4.40	4.74
„	Paks	4.50	4.28
„	Mohács	5.35	4.92
„	Gombos	4.64	4.32
„	Ujvidék	3.95	3.68
„	Pancsova	3.43	3.20
„	Orsova	3.55	3.48
Morva	Magyarfalva	3.42	3.08
Vág	Zsolna	1.24	1.56
„	Trencsén	1.32	1.84
„	Szered	0.50	0.42
Rába	Sz.-Gotthárd	1.10	1.04
„	Sárvár	3.65	3.60
„	Győr	0.—	0.—
Dráva	Pettau	0.98	1.16
„	Zákány	0.—	2.25
„	Barcs	0.—	3.22
„	Eszék	0.—	3.22
Mura	M.-Szerdah.	1.30	1.40
Száva	Zágráb	1.20	1.44
„	Szisszek	4.80	5.96
„	Mitrovica	4.38	4.90
Szamos	Deés	0.55	0.75
„	Szatmár	1.35	1.62
Kraszna	N.-Majtény	0.10	0.—
Latorca	Munkács	0.42	0.50
Laborca	Homonna	0.52	0.50
Ung	Ungvár	0.—	0.—
Tisza	M.-Szigot	0.86	0.97
„	Tekeháza	1.80	1.40
„	V.-Naményi	3.—	3.95
„	Tokaj	4.17	3.62
„	Tisza-Füred	3.58	3.96
„	Szolnok	4.22	3.25
„	Csongrád	3.75	2.78
„	Szeged	3.65	3.—
„	Török-Becse	1.90	2.41
„	Titel	3. 8	3.53
Ondova	Bártfa	0.65	0.70
Topolya	Hodr	0.10	0.34
Bodrog	Zemplén	3.56	3.49
Sajó	Zsolca	3.80	4.—
Hernád	H.-Németi	0.91	1.27
Berettyó	Margita	0.30	0.30
„	B.-Ujfalu	0.11	0.08
Körös	Csaesa	0.—	0.—
„	N.-Várad	0.—	0.30
„	Belényes	0.—	0.76
„	Tenke	0.55	0.45
„	Gurahone	0.22	0.78
„	Borosjenő	1.04	0.95
„	Békés	1.82	1.94
„	Gyoma	2.28	2.20
Maros	Gy.-Fehérvár	0.34	0.4
„	Branyicska	0.—	1.20
„	Soborsin	0.—	0.—
„	Arad	0.28	0.20
„	Makó	1.01	1.48
Temes	K.-Kostély	1.19	1.24
Béga	Kisztó	1.01	0.99
„	Temesvár	0.42	0.46
„	Becskerek	0.58	0.88

Használjunk csak

DALIA

kerékpárokat,

mert a „Dalia" gépek **lopás és baleset elleu** biztositva vannak a Nemzeti baleset biztositó társulatnál.

EICHHORN EMIL

kerékpárgyára BUDAPEST, VII., Izabella-utca 5.

Árjegyzék ingyen.

ÉPPEN MOST JELENT MEG!

A Sárga Dominó.

Irta: PRÉVOST MARCEL.

Forditotta: Dr. Bethlen Oszkár.

Ara: 50 krajcar.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, Budapest, József-körut 18. szám.

Stájerlaki nyaraló

(Krassó-Szörénymegyében.)

Vasuti állomás Anina, innen fél óra alatt elérhető. Idény május 15-étől szeptember végéig. 800 mét. tengeri magasság, északról védett, fenyőktől környezett, pompás vidék, illatos hegyi levegővel s legtisztább, kitünő forrásvizzel. Az erdőkben árnyas pihenő helyek és séták. Kényelmesen berendezett szép szobák, jó konyha és pince. Posta és távirdahivatal a 10 percnyi távolságban levő Stájerlakon naponta kétszeri postajárattal. Orvos szükséghez képest mindig kéznél. Bővebb felvilágositással szolgál a stájerlaki nyaraló részvénytársaság igazgatósága.

Herczeg Ferenc

uj könyve:

Egy leány története.

Ara 1 frt 80 kr.

Disskötésben 2 frt 80 kr.

Megrendelhető

a „Budapesti Napló"

kiadóhivatalában,

Budapest, József-körut 18-ik szám.

Szinházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 16-án.

Házi béke.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták Bisson S. és Leclercq A. Forditotta Kürthy Emil.

Személyek:

Moreuil	Náday F.	Suzanne	Gerő L.
Germainé	Csillag T.	Dolores	Paulayné
Brunois	Vizvári	Du Taillis	Heténvi
Brunoisné	Vizváriné	Denise	Groo V.
Ludovic	Zilahi	Ambroisine	Rákosi Sz.
Pironeau	Latabár	Julie	O. Keczeri I.
Muscadet	Dezső	François	Faludi

Kezdete 7½ órakor.

Szerdán Bánk bán. Csütörtökön Folt a mely tisztit. Pénteken Válság előtt. Szombat Válság előtt. Vasárnap Válság előtt.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 16-án.

A tévedt nő.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Verdi. Szövegét irta Piave.

Személyek:

Valéria	Arnoldson	Duphol báró	Kornai
Bervoix	Berts	D'Obignyi	Hegedüs
Annine	Valent V.	Greneville	Szendrői
Germond	Béck	Flóra inasa	Szalay
Germond Gy.	Takáts	Giuseppe	Juhász
Gaston	Dalnoki		

Kezdete 7½ órakor.

Szerdán zárva. Csütörtökön Mignon. Pénteken A próféta. Szombaton Faust. Vasárnap She.

VIGSZINHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 16-án.

Az „Arany Kakas".

Bohózat 3 felv. Irták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarositotta Fái J. Béla.

Személyek:

Szikra Julis	Haraszthy H.	Klárika	Nógrády
Fürge Antal	Hegedüs	Dr. Gyárfás	Góth
Dachslmayer	Szathmáry	Müller	Tapolczai
Erzsi	Varsányi	Flóris	Gyöngyi
Liza	Rostagni	Treszka	Sugár M.
Horváth	Gál	Kérmös A.	Kazaliczky

Kezdete 7½ órakor.

Szerdán Az „Arany Kakas." Csütörtök Az „Arany Kakas." Pénteken Az „Arany Kakas." Szombaton Az „Arany Kakas." Vasárnap délután A hálókocsik ellenőre. Este Az „Arany Kakas." Hétfőn délután Dr. Pepi, Hajnali vendég. Este Az „Arany Kakas."

NÉPSZINHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 16-án.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képben. Szövegét irta Antony Mars és Maurice Hennequin. Forditotta Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Victor Roger.

Személyek:

Chatellerault	E. Küry	III. Ernő	Németh
Sarah	Gazsi	Chatellerault	Szirmai
Thea táncosnő	Bárdy	Beaugency	Solymosi
Maréchalné	Csatai	Pontbichet	Lubinszky
Paméla	Harmath	Trénitz	Kovács
Carmen	Makkos	Celestin	Tollagi
Teréz	Vidorné	Óreg bérlő	Ujvári
		Jolivet	Várnai

Kezdete 7½ órakor.

Szerdán A boszorkányvár. Csütörtökön Hoffmann meséi. Pénteken Éjjel az erdőn. Szombaton A görög rabszolga. Vasárnap d. u. 1848. (Hadak utja.) Este A görög rabszolga. Hétfőn d. u. Lumpácius. Este A gyimesi vadvirág.

MAGYAR SZINHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 16-án.

ELŐSZÖR:

Az operabál.

Operett 3 felvonásban. Irták: V. Leon és H. Waldberg. Forditotta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Heuberger Richárd.

Személyek:

Beaubuisson	Boross	Aubier	Rózsahegyi
Palmyra	Szilassy	Angéle	Vlád G.
Dumenil	Giréth	Henri	Bilkei
Marguerite	Hében	Hortense	Ledofsky

Kezdete 7½ órakor.

Szerdán Az operabál (2-szor.) Csütörtökön Az operabál. (3-szor.) Pénteken Az operabál. Szombaton Az operabál. Vasárnap d. u. A gésák. Este: Aranylakodalom.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ

a Krisztinavárosban.

Kedd, 1899. évi május hó 16-án.

A Michu lányok.

Kezdete 7 órakor.

Szerdán Vándormadár (először). Csütörtök Ugyanez. Péntek Ugyanez. Szombat Michu lányok. Vasárnap d. u. Veréshaju. Este Aranylakodalom.

ŐS-BUDAVÁRA.

Kedd, május hó 16-án.

Nyitva délután 4 órától reggeli 4 óráig.

Bokody Antal igazgató társulata.

Este 7 órakor a mecsettéri szinpadon:

Hadnagy uram civilben.

Bohózatos vigjáték. Kadelburg Gusztáv után szabadon átdolgozta: Reiner Ferenc.

Este 8 órakor a Corvintéri nagy szinpadon:

A gésa-gimnasium.

Parodistikus ballet-operette. Irták: Heltai Jenő és Makai Emil. Zenéjét szerzé: Sztojanovits Jenő. Rendező: Mezei Kálmán. Balletmester: Holtzer J.

Este 9 órakor a mecsettéri szinpadon:

Gutius törvényszéki karcolata.

Este 10 órakor, a Corvin-téri nagy szinpadon:

Nagy nemzetközi variété előadás.

1. The Maisanes 2. 4 Madeques 3. Elsie Lesly 4. 6 Deinef 5. Quvaver.

Este 10½ órakor a Mecsettéri szinpadon:

Nagy magyar variété előadás.

Élőfényképek, kuplék, balettszámok.

Belépőjegy érvényes a belépéstől a záróráig, este 7 óráig 30 kr., azontul 50 kr. — Mérsékelt áru jegyek kaphatók a dohánytőzsdékben.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Kezdete ½9 órakor, vége 12 órakor.

Ma az előbbi vendégszereplése után jó emlékezetü énekes komikusnak

Gottsleben Lajosnak

fellépte

„Die Schwester v. Trippstrill'

kitünő egy felvonásos énekes bohózatban, Floktól.

Igen komikus és mulattató kettős jelenet:

„Klapperl und die Schlacht bei Waterloo".

Uj! Uj! Uj! Uj! Uj!

Szenzációs! Szenzációs!

„SOEURS FANCHETTO"

bájos francia duettistanők.

BROTH de COCK kitünő fejre- fej művészek.

KRIEBAUM NŐVÉREK

legjobb énekkettős.

Woller Tivadar,

a jelenkor legjobb humoristája.

Miss Edith Cora

szerpentintáncosnő, chanteuse.

Valamint az összes müerők.

Helyárak a nyári idényre: I. em. páholy 8 frt. II. em. páholy 5 frt. Idegen páholyülés I. em. és földszinti I. sor. 2 frt. Ugyanaz II. sor 1 frt 50 kr. Idegen páholyülés II. em. I. sor 1 frt 50. Ugyanez II. sor 1 frt. Zenekari ülés 1 frt 50 kr. II. em. erkély 1 frt. Belépti 1 frt. Belékti jegyek elővételbe Andrássy-nt 38. tőzsdében — 80 kr.

A Kőbányai Királysörfőző Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üditő ital. Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kétly** budapesti, — és **Dr. Benedikt** bécsi egyetemi tanár uraktól.

Arc-szőr ellen

a **LOLA-SZŐRIRTÓ-KENŐCS** a legcsodálatosabb és legkitünőbb szer, minthogy e kenőcs már 10 napi használat után a hölgyeknél annyira kellemetlen **arcszőrt alaposan gyökerestül mindenkorra eltávolítja, teljesen ártalmatlan és a legcsekélyebb nyomot sem hagyja hátra.** Használati utasitás mellékelve van. 1 tégely ára 3 frt. Megrendeléseket diskréció mellett foganatosit

SCHMIDEK I. Budapest, VII., Nyár-utca 18. III. em. n.

IV. m. kir. szab. osztálysorsjáték.

Húzás már e hó 13. és 19-én.

Megrendeléseket pontosan eszközöl

Bánó Gyula

FŐELÁRUSITÓ bank- és váltóü zlete BUDAPEST, VII. ker., Erzsébet-körut 14. sz.

I. oszt. sorsjegyek árai:

Egy egész	6.— frt
Egy fél	3.— frt
Egy negyed	1.50 frt
Egy nyolcad	75 kr.

Pontos és diskrét kezelés.

EGYETEMES REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyüjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetemes Regénytár eddig megjelent köteteinek.

Schultz Jeanne. A forradalom ... —.50
Serao M. Isten hozzád szerelem ... 1.—
Serao M. Bün és büntetés ... 1.—
Sudermann H. A kegyenc ... —.50
P. Szathmáry. Balassa Bálint ... —.50
P. Szathmáry. A legszebb hercegnő ... 1.—
P. Szathmáry. A kiengesztelt álok ... —.50
Szántó Kálmán. Alkonyat ... —.50
Szomaházy I. Nyári felhők ... —.50
Szomaházy I. Ella k. a. ötlete ... —.50
Tábori Róbert. Nagy játék ... 1.—
Tábori Róbert. Korhadt oszlopok ... —.50
Tábori R. A negyvenéves féfiu ... —.50
Tarchetti. A szivküzdelmei ... —.50
Theuriet. Veszedelmes bübáj ... 1.—
Theuriet. Angela. Regény ... 1.—
Tinseau L. A hivek —.50
Tinseau L. A tilalom 1.—
Tinseau L. Göröngyös utakon ... 1.—
Tolnai. A jubilánsok. Regény ... —.50

A gyüjtemény havi részletfizetésre is megszerezhető és pedig: 40 kötet tetszőszerint választva (ára 20 frt) 1 frtos havi részletekben való törlesztésre, 100 kötett tetszőszerint választva (ára 50 frt) 2 frt 50 kros havi részletekben való törlesztésre, az egész gyüjtemény 252 kötet (ára 126 frt) 6 frtos havi részletekben való törlesztésre.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló" kiadóhivatalában,

József-körut 18.

2 frtig terjedő megrendelések csakis az összeg előlegez beküldése ellenében teljesittetnek.

GROSZ ÖDÖN

szálloda, vendéglő és kávéházi alkalmazottak **elhelyezője,** valamint üzletek **adásvételét** közvetitő ügynöksége

Nagymező-utca 7. sz.

alatt létezik.

HOLNYEREK A 600.000 KORONA DIJAT? HECHT BANKHÁZNÁL Gim. BUDAPEST, TERENCZ-TÉR 6.

A társaságban forgó ember nem nélkülözheti

Mélyacsai

Pohárköszöntések (toasztok) könyve

című munkáját.

Mindennemü alkalmakra: keresztelésre, menyegzőkre, név- és születésnapokra, összejövetelekre, szóval a társas érintkezésben szükséges minden ünnepélyes vagy rendkivüli alkalomra van benne találó beszéd-forma.

Szinnyomatu boritékba füzve 60 kr., kötve 80 kr. Ugyszintén:

Bácsi József

A kis magyar mint köszöntő

minden rendü fiatalság számára szükséges prózai és verses magyar, német és francia köszöntőket foglal magában, számszerint 300-at. Ára köt. 80 kr. Megrendelhető (a pénz előleges beküldése esetén bérmentve) a

„BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Budapest, VIII., József-körut 18. szám.

VASBUTOROK | DIVATÁRUK | PÉNZSZEKRÉNYEK | GYERMEK-RUHÁK | FA-BUTOROK | KALAPOK | UTAZÓ-CZIKKEK | CZIPŐK | EZÜST-ÉKSZER

PORCELLÁN-ÁRUK | FÜGGŐ-LÁMPÁK | OPTIKUS-CZIKKEK | SZŐNYEGEK

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ!

BUDAPEST, VII., KEREPESI UT 38.

NÁSZ- és ALKALMI AJÁNDÉKOK.

TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

FEGYVEREK | JÁTÉK-ÁRUK | INGA-ÓRÁK | DISZMŰ-ÁRUK | ZSEB-ÓRÁK | CHINA-EZÜST | ESERNYŐK | SZÖVETEK | KOSÁR-ÁRUK

OSZTÁLYSORSJEGYEKET

VÁSÁROLJON

Árak: egész 6 forint, fél 3 forint, negyed 1.50, nyolcad 75 kr.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig
Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Használjon ön fegyverkereket!

STEYRI FEGYVERGYÁR **gyártmánya.**

Különös előnye:
Utólérhetlen könnyü járás.
(Megerőltetés nem létezik.

Vezérügynökség és egyedüli raktár BUDAPESTEN

KANN és HELLER, Váci-körut 62.
Kerékpáriskola Városligeti-fasor 29.
Minden nagyobb vidéki városban raktárak.

Tavaszi és nyári évad 1899.

Valódi brünni szövetek

Egy **3·10 méter** hosszu szelvény, elegendő teljes férfiöltözetre (kabát, mellény és nadrág) ára csak

2.95, 3.70, 4.80 *frt jó*
6.— *és* 6.90 *frt jobb*
7.75 *frt finom*
8.65 *frt legfinomabb*
10.— *frt legeslegfinomabb*

valódi gyapjúból

Egy szelvényt szalon-öltönyhöz **10.— frtért**, valamint felöltő-szövetet, turista-ledent, legfinomabb kammgarnokat szállit gyári árakon a legjobb hirnevünek és szolidnak elismert posztó gyáriraktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.

A **magán**vevőnek, aki a szöveteket **közvetlenül** a fenti cégnél a gyár székhelyén megrendeli, **előnyei** lelentékenyek.

BUTOROK

melyeket a

Sárkány és Schütz

cég rendkivül megnagyobbitott asztalos- és kárpitestelepén a tavaszi idényre a t. közönségnek **megvételre ajánl,** semmi kivánni valót hátra nem hagynak. Minthogy a cég nagyon száraz anyagból való és egészen uj választéku, szolid kivitelü

szalon, háló, ebédlő- és uriszoba-berendezéseket

ugy a legmagasabb körök, mint a t. polgárvilág számára nagy választékban tart raktáron és tényleg csodálatos olcsó áron árusit két esztendei irásbeli jótállás mellett, a t. butorvásárló közönségnek melegen ajánlitatik a

Sárkány és Schütz

cég, Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.,

a New-York kávéházzal szemben, fölkeresni.

Árjegyzékek 25 kr. bélyeg ellenében bérmentesen küldetnek meg.

Szabó B. és Társa

főelárusitók.

Főüzlet: Egyetem-utca 11.

a gróf Károlyi palotával szemben.

Fióküzlet: Károly-körut 10.

A IV. osztálysorsjátékhoz

sorsjegyek:

$\frac{1}{1}$ 6 frt, $\frac{1}{2}$ 3 frt, $\frac{1}{4}$ 1 frt 50, $\frac{1}{8}$ 75 kr.

Huzás május hó 18. és 19-én.

FOGAK

2 frttól a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani, szájpadlással s a nélkül is (hidmunka.) Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtömés. — **Fogkoronák** gyökerekre illeszthetnek, melyek a szájpadlást fölöslegessé teszik.

Fogorvos Dr. NEUFELD.

Május 1-től Kossuth Lajos-utca 14. szám.

Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

TARCSA gyógyfürdő

Vasmegyében.

Glauber-sótartalmu szénsavdus vasforrások.

A legujabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványviz, valamint vasláp-fürdők. Kellemes, hüvös égalj; a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások; villamvilágitás, 2 jó vendéglő, gyógyszertár, naponta 2-szer zene; szép kirándulások. A női szervek bántalmai, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 15-től szeptember 20-ig.

Az évad kezdettől junius 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágositással szolgál és kivánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. Állandó fürdőorvos dr. Rhorer Aladár, t. megyei főorvos. Tarcsai Károly-forrás különösen mint ővszer járvány esetén, ivóvizül ajánlható. Megrendelések olyan városokból, hol külön raktár nem létezik, a fürdőigazgatósághoz Tarcsára intézendők. Pesta- és távirdaállomás helyben. Vasuti állomás Felső-Eőr, a Szombathely-Pinkafői vonalon, honnan a 30 percnyire (5·6 klmt.) fekvő fürdőbe a közlekedést kényelmes bér- és társaskocsik (omnibuszok) tartják fenn; egy négyüléses bérkocsi ára 2 frt 25 kr., társaskocsin egy hely 40 kr.

Orvosi rendelő intézet

sulyos krónikus betegségek gyógyitására

Budapest, V., Váci-körut 18.

Számos sulyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s amelyeken tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvostudor Hámopata

uj hámopatiai gyógymódja által eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek. Páratlan gyógyhatásunak bizonyult a Hämotherapia:

Asthma, szív és gyomorbántalmaknál;
köszvény, sápkórság és hólyagbántalmaknál;
sulyos **idegbajok** (migrain, álmatlanság, szédülés, hysteria és Neurasthenia)
makacs vér- és bőrbántalmaknál.

(Utóbbi betegségeket chemiai orvosságok mellőzésével, saját találmányu belégzési gyógymódjával kigyógyit.)

Egyetlen és legbiztosabb védelem: **Szélhüdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen.**

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—7-ig. — Levélre válaszol. — Meghivásra beteget látogat (a vidéken is.) — Kivánatra külön rendelés.

Dr. Mitzger-féle intézet.

VI., Andrássy-ut 76.

A modern hygienia és orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a korszakalkotó **„Kataphorese"** gyógymód alapján berendezett Hydro-elektrotherapiai intézetet **páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Női betegségek

u. m.: mindennemü idült ideg- és nemi-betegségek, a női ivarszervek hurutos vagy izzadmányos folyamatai, az altesti szervek szabálytalan működései, vese- és hólyagbajok, vérszegénység, sápkór, általános gyöngeség, magtalanság stb. ellen. **Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.** Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Rendelés 12—3-ig és 6—7-ig.

Egészségi fehérnemü

chappe- és bourett-selyemből,

a bel- és külföld számos orvosi tekintélyétől a legjobb és higiénice legtökéletesebb alsóruhának javallva és elismerve, nélkülözhetetlen mindenkinek, touristáknak, sporthoz és utazáshoz, nyáron és télen is megfelelő minőségben hordható, rendkivül tartós, könnyen mosható, 2·50 krtól feljebb minden árban kapható. Nagy választék a legegyszerübbtől a legdivatosabb mintákig.

Valódi minőségben kapható a **selyemfehérnemügyárban:**

Pohrer & Huscher, Asch, Csehország.

Saját gyártmányu női- és férfifehérnemü, női bluzok. Saját szövőgyár. Eladás méterenkint.

Tessék ingyen és bérmentve Aschból képes árjegyzéket, mintákat stb. kérni.

Patyi Testvérek Butor-áruháza.

Budapest, Kerepesi-ut 9/a., földszint és I. emelet, Pannonia-szálló mellett.

Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányu asztalos és saját készitményü kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetett árakat felülmuló olcsó árakon. Teljes lakásberendezések, nyaraló, fürdő- és szálloda-butorzatok 2 évi jótállás és felelősség mellett szállittatnak.

Tévedések elkerülése végett cégünkre és cimünkre figyelni kérjük. Diszes butor-album 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

HECHT-BANKHÁZNÁL.

Budapest, Ferenciek-tere 6. szám.

GAEDICKE A.

szerencsegyüjtődéje

nyereményt már

4.000,000

koronán

(Négy Millió)

felül ért el és fizetett ki, ezek között a következő főnyeremények:

400,000	korona	33464.	számra
100,000	„	49878.	„
100,000	„	87991.	„
60,000	„	78863.	„
60,000	„	82528.	„
30,000	„	6920.	„
25,000	„	30049.	„
20,000	„	33402.	„
20,000	„	35862.	„
20,000	„	88874.	„
15,000	„	57734.	„
15 à **10,000**	kor.	= **150,000**	kor.
21 à **5000**	„	= **105,000**	„
129 à **2000**	„	= **258,000**	„
210 à **1000**	„	= **210,000**	„
365 à **500**	„	= **182,500**	„

Hivatkozással ezen **rendkivüli szerencsére** ajánlok a

május 18. és 19-én

kezdődő uj sorsjátékra

egész	fél	negyed	nyolczad	I. oszt. eredeti
6 frt	3 frt	1 frt 50 kr.	75 krért	sorsjegyet

Legnagyobb számválaszték.

GAEDICKE A.

főelárusító

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 17.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban, utánvétel mellett is, eszközöltetnek.

Éppen most jelent meg!

Chrysantheme asszonyság.

Irta:

Pierre Loti.

Francia eredetiből fordította:

Ifj. LÓNYAY SÁNDORNÉ.

Ára 1 frt 20 kr.

Megrendelhető:

a „Budapesi Napló" kiadóhivatalában,

VIII. ker. József-körut 18. szám.

Beniczkyné Hajza Lenke

válogatott regényei

28 diszkötésü kötetben.

1. Nyomaveszett	2 k.	4.—
2. Delia	1 „	2.—
3. Az anyajegy	1 „	2.—
4. Egy szegény leány története	1 „	2.—
5. Hercegi korona	2 „	4.—
6. Családi hagyomány	3 „	6.—
7. Öt órakor	1 „	2.—
8. Megkésett fecske	2 „	4.—
9. A titok	1 „	2.—
10. Átültetett virág	2 „	4.—
11. Ruth	1 „	2.—
12. A vér hatalma	1 „	2.—
13. Arany kigyó	2 „	4.—
14. Opál	1 „	2.—
15. Szőke mint a buza	2 „	4.—
16. Ár és apály	1 „	2.—
17. Az erdei lak	2 „	4.—
18. Becsületszó	2 „	4.—

A 28 kötetből álló gyüjteményt egyszerre való megrendelés esetén **56 frtért** szállitjuk, mely összeg **2 frt 50 kros** egymásután következő **havi részletekben** törleszthető.— Az egyes kötetek a kitett bolti árakon külön is kaphatók. Az ár és 20 kr. portó előleges beküldése esetén bérmentve.

Megrendelhető „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában, József-körut 18-ik szám.

Éppen most jelent meg!

Víg történetek.

Irta

Murai Károly.

Ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában, Budapest, József-körut 18. szám.

Sorsjegymegrendelések

küldendők

LUKÁCS VILMOS

bankházához

Budapest, V., Fürdő-utca 10.

a magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitója.

Vidéki megrendelések az összeg előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a leggyorsabban és diskréten intéztetnek el.

I. osztály huzása május 18. és 19-én.

Eredeti sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$ 6 frt, $\frac{1}{2}$ 3 frt, $\frac{1}{4}$ 1 frt 50 kr., $\frac{1}{8}$ 75 kr.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönmet folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek összerű gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitueió.

Epilepszia.

(Nyavalyatörés, nehézkór.)

Biztos gyógyulás az **„Antiepileptique de Liege"** által az idegbántalmak minden nemeből, kivált pedig a napjainkig gyógyithatlannak tartott epilepsziából. A röpirat bő felvilágositást és a gyógyulási esetek nagy számát igazoló bizonyitványokat tartalmaz. Ezt mindenki ingyen megkaphatja, ki bérmentes levélben kéri.

Cimezendő:

M. FANYAU gyógyszerész Lille (Nord)

vagy **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára Budapest, Király-utca 12 szám.**

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfoku gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan **sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Dr MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a **korszakalkotó „Kataphorese" gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

1 összehajható vaságy 3 matraccal		10.—
1 drb rouge paplan		1.70
1 „ cachmir paplan		2.50
1 „ satin cachmir paplan		3.50
1 „ atlasz cachmir paplan		4.80
1 „ atlasz selyem paplan		7.50
1 „ fodros atl. selyp. paplan		12.—
1 „ jó vászon ágylepedő varrás nélkül		1.20
1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő		1.80
1 drb flanel takaró pokróc		1.80
1 drb jó lópokróc		1.50
1 acél sodrony ágybetét		5.—
1 tengerifü fejvánkos		1.—
1 levarott szalmazsák		2.20
1 „ matrác		3.80
1 Crinde Afrique matrác		4.50
1 lószőr „		12.—
1 párnázott ruganyos matrác		16.—
1 nagy szoba szőnyeg 200/300		2.50
1 ablak tunis függöny		1.50
1 boureť ágyterítő		2.20
Futószőnyeg méterenkint		25
krtól 4 frtig.		

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függönyágy- és asztalterítő stb. nagy vál asztékban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

A már 45 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle arctisztitó kenőcs

bőrszépitő szappan

szeplő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrósági persenések, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen, **valamint a Dr. SPITZER-féle** mely az arckenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló s fiatal kinézést kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak Krajcsovics által Vukováron készitett kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovics, a készitő arcképe látható.

Főraktár: BUDAPEST, Király-utca 12. sz., Török J. gyógyszertára.

BUTOR.

Fővárosi asztalos és kárpitos butortelepemet a nagyérdemü közönség és becses vevőim figyelmébe ajánlva, szükségesnek találom megjegyezni, **hogy fősulyt fektetek arra, hogy a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelü szilárd anyagból készült butoraim ugy minőség, mint ár tekintetében minden igénynek megfeleljenek. — Legnagyobb választék teljes lakberendezésekben minden kivitelben. Raktáram megtekintését a t. butorvevő közönségnek saját érdekében igen ajánlom.**

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe

Budapest, Erzsébettér és Sas-utca sarok, I. emelet.

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK
és
ELŐFIZETÉSEK
felvétetnek a
BUDAPESTI NAPLÓ
részére
a kiadóhivatalban
József-körut **18.**,
valamint a következő dohánytőzsdékben:

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Attaché.

Levél megállapitott helyen J.-től 4304

Közönyös,

szivtelen mint te sohase lehetnék hozzád. Mikor látlak ??? 4315

Fekete szemü

menyecske levele van kivánt helyen. 6722

R. G.

Megkaptam kicsike levelét s kérem, ha csak lehet saját lakásán jelölje ki az első találkát és pedig bármely napon esti 7 után. Levelét előbbi jeligével e lap kiadóhivatalába. 6722

B.

Vásárhely Sajó-Ecsegre levele ment Szemaphortól. 4310

Tubarózsa.

Levelét késón kaptam Ujabb találkát kérek. 6445

Nemo.

II. A test keresi lelkét, de nem találja, magával vitte bálványa messze földre. Vajjon megőrzi-e vagy porrá zuzva tér-e vissza? Ugy fáje gondolat — ki adhatna erről biztos hirt? Édes szerelem szőjje álmaidat, gond ne bántson, boldog legyen minden perced. Forró csók száll feléd. „Merengve nézek szerte szét…“ 4309

Herminka!

Ha a tegnap délutánra gondolok, ugy érzem, mintha szivem ki akarna pattanni a nagy boldogságtól! Feledhetlen előttem az együtt töltött édes aranyos órák emléke, mikhez hasonló nem igen fordult még elő az én sokat tapasztalt életemben. Oh édes kicsikém tegyen jót velem, s tudasson mielőbb, hogy az előbbi helyen találkozhatunk-e vasárnap 2 órakor?! Millió csókkal maradok **én az igazi!** 6728

Gyöngyvirág!

Imádom a gyöngyvirágot, bájos szépségem, szomjazik a lelkem finom ajkad érintése után, hogy szivhassam magamba az édes kéjt. 4512

Intelligens

szőke fiatalember megnyerő külsővel, finom modorral, óhajtana megismerkedni egy nemes szivü kis leánynyal, kivel szabad idejét kellemesen tölthetné. Diskréció biztosittatik. Levelet „Merkur“ jelige alatt kérek a kiadóhivatalba. 2230

Halló

fiatal özvegyek! Ki óhajt velem együtt nyaralni? Fiatal ember, nőtlen s elég vagyonos vagyok. Ajánlatokat „Boldog nyaralás“ jeligével küldjenek e laphoz. 6722

Kisasszony

intelligens családnál a Baross-utcában, vagy annak környékén házias ebédkosztot keres. Ajánlatok: „Tápláló“ alatt a kiadóhivatalba. 4299

„Fiatal leányka“

ismeretségét keresem, a ki éppen ugy szeret mulatni, szinházba járni, mint jó magam. Leveleket: „Mulatni vágyó“ jeligével kérek a kiadóhivatalba. 6742

Would like

to get acquainted with young english lady. Letters kindly requested ou cypher „Enjoyement“ of the adm. of this paper. 6949

„Csinos barnát“

kérem, olvasta szerdai vá aszsoraimat e lapban. Csunya barna. 4307

Kis hamis.

Ha a véletlen kedvez, akkor soraimat olvasni fogja. Szükségtelen fejét elforditania, ha akarata ellenére találkozunk, ugy is tudom már régen, a mit tudnom kell. Önhöz egy közel álló egyén pillantásaival eléggé sértegetett, ugy hogy tartózkodom ezek ismétlésétől. Tehát Ön elárult. Nyugodt lehet, nem fogom boldogságát zavarni. Csak azt szeretném tudni, mivel érdemeltem ennyi megaláztatást? 4500

Printemps.

Votre dernière lettre m'a rendu heureux. Quant on est trop heureux on ne fait pas résonner son bonheur, on le savoure en silence. Les émotions les plus iraves sont les plus muettes, les femmes de haute intelligence le savent. Vous en êtes une! et moi je me tais. La lettre dont vous faites mention est d'une inconnue qui a lu mes lettres et qui est curieuse. C'est une lettre d'une amusante bizarrerie. Si lepoint de vue de la belle (?) graphomane inconnue vous intéresse, je tiens sa lettre à votre disposition. Quant à moi et mes travaux! Décidément on m'aime trop. Des visites, des courses, le club le theâtre, „viens avec moi“ „on ne te voit donc plus“… „ah, aller donc travailler dans ce tourbillon d'une saison embêtante. Si je pouvais partager avevous le silence et la tranquillité bienfaisante qui vous entoure à la campagne. Remarquez les nuages qui vous viennent du Sud, je leur ai aarlé. Ils vous portent mes messages — que vous devinez. Vous avez raison, je hais ce mot flirt. Il est trop vulgarisé, denaturé, dégénéré, discredité. Je vois d'ici un commis d'une boutique au barbier voisen (pas de Seville, je vous en répond). Il y a maintenant partout au bois au Parkclub, aux courses une grande foule de jolies femmes et de belles filles. mais pour moi il n'existe qu'une seule femme, que j'adore, qui est l'objet de tous mes désirs, qui est si loin d'ici a pourtant si près de moi. Je désire ardemment vous revoir même si pour quelques minutes. Si vous écrivez que je peux venir, l'autre jour je serai dans la ville. Je vous embrasse de tout mon coeur. Attaché.

Hölgyeim!

Egy szerény fiatal leány ismeretségét keresem, kinek 6—8000 forint hozománya van. Ajánlatokat „Adonis“ jelige alatt a kiadóba kérek. 2832

Menyasszonyok! Vőlegények!

A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a netáni akadályok alól való felmentések kieszközlése s a kihirdetések körüli eljárások sok vesződséggül, pénz- és időpazarlársal járnak. Legcélszesebb tehát ugy a fővárosi, mint vidéki házasulandóknak az

„Országos Esketési Ügyvivőség“-hez,
VII., Kerepesi-ut 14.

fordulni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden levégeztetik.

Pénzt

budapesti házakra, első és második tételre, birtokokra első tételre legszolidabb föltételek mellett nyujt, parcellázott telkeket a **fehérvári uton**, két utcára vágó telkeket a **Stefánia-uton, szemben a parkklubbal**, □-ölenként 45 frtjával elad, azonkivül budapesti házak, telkek, magyarországi birtokok vételét és eladását legmegbizhatóbban is közvetit **Kállay és társa** bizományi és ügynökségi irodája, Budapest, Erzsébet-körut 15.

Szépen

berendezett különbejáratu utcai szoba fürdőszobahasználattal junius 1-re 12 frtért egy urnak vagy hölgynek kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2326

Kölcsönt nyujt

hitelképes egyéneknek havi vagy heti lenzetésre a Fővárosi Takarékpénztár VII., kerepesi-ut 34. szám I. em. 4313

Tanárjelölt,

kitünő matematikus, kinek a tanitás terén nagy gyakorlata van, nevelői állást keres. Ajánlatot a kiadóba kér „Tanárjelölt“ jelige alatt. 2303

Pék vagy

tejcsarnokba kihordást el vállalok. Cim a kiadóhivatalba. 2293

Férfiak

(keresztény) kerestetnek egy ujdonság elárusitásához melynél naponta 3—4 forintot kereshetnek 9—11 óráig 3—5-ig. Cim: V., Sas-utca 5. III. emelet. 7. 4315

Kerékpár,

majdnem uj, azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4311

Okleveles gépész

szerény feltételek mellett, alkalmazást keres, uradalmakban, gyárakban, vagy gőzmalmokban. Szives megkereséseket „A. A.“ alatt közvetit a kiadóhivatal. 4308

Bicikli

használt igen jó eladó. Cim a kiadóban. 4305

Egy szép írásu

fiatal ember, ki eddig vidéki pénzintézetnél gyakornoki minőségben működött, tanulmányainak befejezése végett szerény igényeinek megfelelő alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 4298

Tanuló

felvétetik egy rőfös- és divatáru üzletben a vidéken. Cim a kiadóhivatalban. 4296

COPYING OFFICE.

Bárminemü irásmunkákat, leirásokat, sokszorositásokat és forditásokat minden nyelven, ugymint gyorsirói v. fonograf felvételeket elvállal a „YOST“ irógép r. t. Erzsébet-körut 9—11. New-York palota.

Teljes ellátás 35 frtért!

Kitünő ellátást és külön bejáratu csinosan butorozott féregmentes utcai szobát fürdőszobahasználattal adok e hó 15-től kezdve **hölgyeknek** 35 frtért. 2286

Egy csinosan

butorozott szoba a lépcsőházból külön bejárattal junius 1-ére kiadó, esetleg ellátással. Cim a kiadóban. 2285

Olcsón kiadó

a Sas-utcában egy üzlethelyiség beleépitett deszkaemelet és lépcsővel. Cim a kiadóhivatalban. 2287

Magyar ruha

teljesen jó karban és sarkantyus lakkcsizmák olcsón eladók. Cim a kiadóhivatalban. 2228

Fontos irodáknak

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, gép- és gyorsirás ban kitünően minősitett kisasszony alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Cim a kiadóban. 2271

Született angol

hölgy francia és angol leckéket ad mérsékelt árért. Megkereséseket „Albion“ jeligével e laphoz kér.

Nyaralóknak

igen alkalmas, 4 szobából és melléképületekből álló lakás Garam-Szentbenedeken kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 4282

Gymnasiumi és reáliskolai

tantárgyakból, magyarul, németül, franciául, latinul görögül, elismert legjobb módszer szerint tanit, kitünő philologus és mathematikus. Elfogad magántanulókat. Előkészit egyéves önkéntességi szolgálatra jogositó vizsgára és érettségire. **Goitein Henrik**, Budapest, VI., Teréz-körut 32. II. emelet 14. 4260

Kiadó lakások

VI., Nagy János-utca 1/B sz. házban földszinti és emeleti utcai és udvari lakások kaphatók. A lakások minden kényelemmel és modern berendezéssel. 4289

Eladás.

360 holdas nemesi birtok az első zónában, Budapesttől egy órányira, állomástól félórányira, uri lakkal és állő gazdasági épületekkel eladó. Cim a kiadóhivatabaln. 4246

Vidéken

igen szép uri lakás eladó. Van benne 6 szoba, pince, konyha; cselédlak, kocsiszin, istálló, mosókonyha, a ház előtt gyönyörü park, konyhakert, gyümölcsös, 3 hold belterület egészséges szép vidéken; vasutállomás helyben. Ára 8000 frt. Cim a kiadóhivatalban. 4303

Gödöllőn eladó

egy villa, az Erzsébetkert mellett. Cim a kiadóhivatalban. 4302

Köhögésnél,

rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Bárminő

csontbántalmak, hasogatások, szaggatások, derékfájás, csuz, köszvényben szenvedők vegyenek 80 krajcárért Erényi-féle „Nervint“. Cim a kiadóban.

A magyar nemességhez!

Homályban lévő vagy elveszettnek hitt régi nemességek bizonyitó okmányait, családi cimereket és egyéb e munkakörbe vágó okiratokat, bárhol is lévő levéltárakból avagy privát kezekben őrzött iratgyüjteményekből kikutat és megszerez egy ezzel foglalkozó szakember. Épp igy a kamarási őspróbához s az evvel összefüggő munkálatokhoz szükséges dolgozatokat is stb. Költség és honorárium a munka komplikáltságától függvén, nem egyforma. Válaszbélyeggel ellátott komoly megkeresések az ügy részletes ismertetésével „Nobilis“ cim alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2254

Épitő vállalat

Budapesten, ügyes, hatóságilag jogosult **mérnököt** vagy **müépitészt** (keresztényt) keres, ki üzleti tapasztalattal bir, helybeni épitési körökben jól ismeretes és a magyar és német nyelvet teljesen birja. Ajánlatokat referenciákkal: „Üzletben jártas“ alatt a kiadóhivatal továbbit.

Nagyon szépen butorozott szalon kényelmes hálószobával együtt, mely két személynek is alkalmas, teljesen különbejáratu, féregmentes és tiszta, egy-két urnak vagy hölgynek junius 15-re kiadó. 2290

Ácsmunkát

zsindelyezést, minden kisjavitást Pesten vagy gazdaságokban napszámba is olcsón megcsinálok. Értesitést kérek „Vidékről jött“ cimen a kiadóhivatalba. 4285

„Gyógyszertár“

Személyjogu jó jövőjü fővárostól két és télórányira szép fekvésü lakásu szép vidéken készpénzen eladó, két ezren felüli forgalmu. 4287

Nevelőnők.

Több észak- és délnémethoni nevelőnő francia, angol nyelv- és zene ismerettel azonnali alkalmazást keres. Magyar oklev. tanitónők, gyermekkertésznők és bonneok lelkiismeretesen ajánltatnak

Szegheőné S. Lujza
által most
Erzsébet-körut 30. II. em.

Kétségtelenül
a leghatásosabb szer
Rösler fogvize

mert ez nyomban eláilitja a legmakacsabb fogfájást és megszünteti a szájbüzt. Egy üveg **ára 35 kr.** Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszertára, Király-utca 12.

Szolid jó butorok,
Háló és ebédlőszoba asztalostól beraktározva gyári áron kapható Váci-körut 16. szám az udvarban.

Olcsó arany és ezüsteladás,
részletfizetésre is,

valamint a legszebb ékszertárgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfiórák 16 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyürük, fülbevalók, brosstük, 6 frt 50 krtól kezdve.
12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr., étkezőszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve.
Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk zálogházi cédulákat.

Grünberger A. Béla örökösei
Budapest, Városház-tér 9. (Haris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Uj aranyozó, melylyel mindenki azonnal mosható an ujjá aranyozhat elavult tükör- és képrámát, szobrot stb Üvegje ecsettel 80 kr., 1/4 literes 3 frt, 1/8 literes 1 frt 50. Megrendelhető **Kertész Tódornál** Budapest, Kristóf-tér.

Az országos
magyar gyorsirászati egyesület
május hó végén
Báthori Dezső
középiskolai tanár ur
vezetése alatt
uj magyar és németnyelvü gép- és gyorsirászati
tanfolyamot nyit. Jelentkezőket felvesz a
„YOST“ irógép
részvénytársaság
Erzsébet-körut 9—11.
New-York palota.

Lázár Béla:
Müvészeti ❋ ❋
❋tanulmányok. I.

Magyarázó tanulmány az 1899-iki tavaszi tárlathoz.

Ára 1 korona.

Megrendelhető a
‚Budapesti Napló‘
kiadóhivatalában,
József-körut 18.

Pénzkölcsönök.

Hitelképes budapesti kereskedők, iparosok, hivatalnokok igen előnyös feltételek és mérsékelt kamatláb mellett **bankhitelt** kaphatnak; **személyhitel** 100 frttól 8000 frtig; **tárcahitel** 100 frttól 8000 frtig; **bekebelezési hitel telkekre I-ső tételre, házakra II-ik tételre, ugy előleget értékpapirokra.** Bővebb felvilágositással szolgál **Gömöri Fülöp Király-utca 2. (Herczl kávéház)** található: 8—10-ig délelőtt, 2—4-ig délután.

Köznép-osztály,

Frakk 5 frt.
Nadrág 3 frt.
Mellény 1 frt.
Ferenc József-kabát 4 frt.
Jaquet 3 frt.
ROTHBERGER JAKAB
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

BÁRÁNY DEZSŐ
müihangszer-készitő
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 57.
(Luther-udvar.)

Vonós hangszerek és vonók különleges készitője. Dus raktár vonós-, fuvó- és ütőhangszerekben, kellékeiben. Iskolai és hangversenyhegedük 3 forinttól 1000 forintig. Saját készitményü hegedük. Legjobb olasz és német hangverseny hurok. Árjegyzék kivánatra küldetik.

Nagy vagyont

szerezhet a
„Kereskedelmi Vegyészet“
cimü mü birtokában. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakférfiai állitották össze, 3 frt bolti ár helyett még néhány napig (ajánlott postai küldéssel)

1 frt 20 krajcár

leszállitott áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozásu férfi vagy nő

évente
2—3000 forint

biztos jövedelemre tehet szert, tőkebefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával.

Mindennemü kereskedők és iparosok üzletök jövedelmét megkétszerezhetik, **tisztviselő és tanitó urak** szabad óráikban könnyü és becsületes munka árán családjok részére

VAGYONT

szerezhetnek e könyv tanitása nyomán.
Már csak néhány száz példány van raktáron, azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha haladéktalanul megrendeli, legcélszerübben postautalványon.
Megrendelhető a
„Kereskedelmi Vegyészet“
könyvkiadó vállalatánál
UJPEST,
István-utca 2. szám.

Fiu-öltönyök:

Iskola öltöny 6 frt
Matróz „ 6 „
Havelok 5 „
Sajkakabát 5 „

Rothberger Jakab cs. és kir. udvari szállitónál Budapesten IV., váci-utca 23.

Használt ruhák ujra kicseréltetnek és a legmagasabb árban beszámittatnak.

Könnyü fizetési

feltételek! Diszes, olcsó **vasbutorok, gyermekkocsik, gyermekágyak,** ruganyos acélsodrony-ágybetétek, afrik- és lószőr-matracok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalteritők, kárpitozott fa-butorok, tükrök, és függőlámpák kaphatók **Pápai és Náthán** gyárosoknál **Budapest, VI., Andrássy-ut 2.** (Fonciere-palota). Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelemelés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Nyomatott „Pátria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépen. Budapest, IX., Üllői-ut 25.